

UNDERSØGELSE AF IDRÆTSFACILITETER I SKANDERBORG KOMMUNE

Jens Høyer-Kruse og Lau Tofft-Jørgensen

2014:5

Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Jens Høyer-Kruse
Lau Tofft-Jørgensen

Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Udarbejdet af:

Jens Høyer-Kruse og Lau Tofft-Jørgensen

Jens Høyer-Kruse

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Lau Tofft-Jørgensen, Idrættens Analyseinstitut

Udarbejdet for Idrætssamvirket i Skanderborg og Skanderborg Kommune.

Udgivet 2014

ISBN 978-87-93192-07-2

Serie: Movements, 2014:5

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Getty Images

Forsidelayout: UniSats

Opsætning: Lone Bolwig

Tryk: Print & Sign, Odense

Indhold

Indledning	5
Delrapport 1 - Idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune	7
Idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune	8
Antal og ejerformer	8
Facilitetsdækning	12
Afstand og placering af faciliteter.....	24
Delrapport 2 - Spørgeskemaundersøgelser ang. idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune	39
Analyse af de organiserede brugeres anvendelse og vurdering af idrætsfaciliteterne samt deres ønsker til faciliteternes udvikling og udbygning	40
Benytter brugerne faciliteter udenfor kommunen?	41
Hvilke typer af faciliteter benytter brugerne?.....	41
Hvilke faciliteter betyder mest?	43
Opfylder faciliteterne brugernes behov?.....	45
Brugernes tilfredshed med faciliteterne.....	46
Brugernes holdninger til faciliteterne i Skanderborg Kommune.....	48
Børns idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune	56
Børnenes idrætsdeltagelse	58
Børnenes facilitetsbrug	63
Voksne borgeres brug af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune	69
Deltagelse i idrætsaktiviteter.....	71
Voksnes benyttelse af faciliteter og steder til motion og idræt	74
Hvad har betydning for, hvor de voksne borgere foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport?	84
Hvad er borgernes mening om idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune?.....	86
Delrapport 3 - Forslag til udvikling af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune	93
Indledning.....	94
Resumé af Delrapport 1.....	95
Resumé af Delrapport 2.....	97
Forslag og anbefalinger til udvikling af idrætsfaciliteterne	100
Optimering af lokaleanvendelsen.....	100
Ønsker og forslag til faciliteter.....	103
Idrættens behov og skolernes behov	106
Natur og frit tilgængelige faciliteter.....	107
Foreningernes rammer og udfordringer	109
Litteraturliste	111

Bilag.....	113
Bilag 1 - Faciliteterne i tal og forholdstal.....	114
Bilag 2 - Svømmehaller omkring Skanderborg Kommune.....	116
Bilag 3 - Voksne deltagere i spørgeskemaundersøgelsen.....	117
Bilag 4 – Facilitetsbeskrivelser og status på igangværende facilitetsprojekter.....	118

Indledning

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet og Idrættens Analyseinstitut (Idan) gennemfører i perioden fra september 2013 til april 2014 en undersøgelse for Idrætssamvirket i Skanderborg og Skanderborg Kommune af kommunens idrætsfaciliteter og deres brug.

Formålet med undersøgelsen er at kvalificere beslutningsgrundlaget i Skanderborg Kommune for en udvikling af faciliteter og anlæg til idræt og motion i overensstemmelse med fremtidige behov hos såvel foreninger som andre brugere. Undersøgelsen skal være med til at danne baggrund for en fortsat udbygning af idrætsanlæggene i kommunen for at fremme optimale fysiske rammer for foreningerne og de idrætsaktive.

Undersøgelsen skal dels indeholde en vurdering af den aktuelle facilitetsdækning og give bud på det fremtidige facilitetsbehov, herunder mulighederne for at udnytte eksisterende idrætsfaciliteter inklusive naturområder og byrum bedre i fremtiden. Den samlede undersøgelse består af tre dele:

1. Kortlægning af de eksisterende faciliteter i Skanderborg kommune
2. Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteter i kommunen
3. Udarbejdelse af forslag til udvikling af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune

Den første del af den samlede undersøgelse er udarbejdet af analytiker Lau Tofft fra Idan og udgør første del af denne samlede rapport. Denne del af analysen skaber overblik over idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune og deres geografiske placering i kommunen. Fokus vil derfor primært være på faciliteternes placering i kommunen.

Den anden del af den samlede undersøgelse skal belyse det aktuelle og fremtidige behov for faciliteter, anlæg og rum til idræt og motion i Skanderborg Kommune – såvel generelt som for specifikke grupper (elite og bredde; børn, unge, voksne og ældre; mænd og kvinder; handicappede; særlige grupper mv.). Den anden del af undersøgelsen omfatter således både en undersøgelse af foreninger, organisationer og institutioner, som benytter idrætsfaciliteterne, og en undersøgelse af børn og voksnes idrætsdeltagelse.

Den tredje og sidste del af den samlede undersøgelse bygger på resultaterne fra de første to delanalyser, og skal munde ud i konkrete forslag, ideer og anbefalinger til en plan for udviklingen og benyttelsen af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune. Her skal 'fremtidens krav og behov' sammenholdes med 'de eksisterende idrætsfaciliteter'. Viden om hvordan idrætsfaciliteternes udformning og placering påvirker idrætsdeltagelsen inddrages i denne analyse.

Den samlede rapport er således struktureret ud fra denne tredeling af undersøgelserne.

Jens Høyer-Kruse, Odense juni 2014

Delrapport 1

-

Idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Det følgende afsnit bygger primært på data fra Lokale og Anlægsfondens (LOA) facilitetsdatabase¹, der skaber overblik over antallet af idrætsfaciliteter i danske kommuner og opdeler idrætsfaciliteterne i offentlige (kommunale eller selvejende) og private, samt ud fra deres primære funktion/indretning (facilitetstype).

Facilitetsdatabasen bruges i afsnittet til først at beskrive antallet af forskellige typer af faciliteter og deres ejerform, hvorefter analysen zoomer ind på facilitetsdækningen (dvs. indbyggere pr. facilitet) i Skanderborg Kommune i sammenligning med nabokommuner og landsgennemsnittet. Til sidst analyseres faciliteternes geografiske placering i kommunen ved hjælp af en række oversigtskort.

Antal og ejerformer

Tabel 1.1 viser antallet af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune og deres ejerforhold. Som det tydeligt fremgår, er en stor andel af faciliteterne boldbaner, idrætshaller og idrætslokaler, som kan huse traditionelle foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold, badminton og gymnastik. En af nøgleopgaverne for kommunerne på idrætsområdet er at stille faciliteter til rådighed for kommunens idrætsforeninger, og i det lys er det ikke overraskende, at der findes relativt mange af disse traditionelle faciliteter, og at de i overvejende grad er offentlige (kommunale eller selvejende). Selvom der er forskel på ejerformerne – dvs. om der er tale om en ren kommunal eller en selvejende facilitet – er kommunen på den ene eller anden vis garant for facilitetens økonomi. Enten ved at anlægge og drive faciliteten (de kommunale faciliteter) eller ved at yde tilskud til faciliteten og/eller brugerforeningerne (f.eks. selvejende faciliteter og foreningsejede faciliteter).

En væsentlig distinktion i forhold til de kommunale og selvejende faciliteter går på, om de hører under Kultur og fritidsområdet (under staben for Kultur, Borgere & Planlægning) eller Fagsekretariatet Børn & Unge (f.eks. er tilknyttet en af kommunens folkeskoler). For idrætten under folkeoplysningsloven (f.eks. idrætsforeninger) er det forvaltningsmæssige tilhørsforhold interessant, fordi det har betydning for idrætsforeningernes adgang til faciliteterne. Kultur, Borgere & Planlægning kan for de faciliteter, der hører under deres egen forvaltning i udgangspunktet fordele tider til foreninger i alle døgnets timer, mens det ikke er tilfældet i faciliteter, der hører under Børn & Unge. Her råder folkeskolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter Kultur, Borgere & Planlægning kan henvise tider til idrætsforeninger m.fl.. Tæt ved hver tredje (30 pct.) facilitet i Skanderborg Kommune hører under en af de lokale folkeskoler, og administreres således som en del af Fagsekretariatet Børn & Unge. Kigger man alene på idrætshallerne, er det næsten hver anden hal (47 pct.), der hører under en folkeskole. Dertil kommer, at stort set samtlige mindre haller og gymnastiksale er skolefaciliteter. Det betyder, at idrætsforeningernes (og andres) mulighed for at få hal-tid i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne. Det er ikke nødvendigvis et problem, idet efterspørgslen på aktivitetstider også er størst i aftentimerne.

¹ Tallene er indrapporteret af kommunerne i 2012 og starten af 2013. Egedal, Norddjurs og Samsø kommuner har ikke oplyst deres tal, og kommunerne optræder derfor ikke i denne analyse. Generelt kaldes tallene i denne analyse for 2013-tal. Da indberetning til LOAs Facilitetsdatabase foretages af de respektive kommuner, er der tendens til at de kommunale faciliteter er overrepræsenteret i forhold til for eksempel de private.

Som Tabel 1.1 desuden viser, er langt fra alle faciliteter inden for kommunegrænsen kommunale, og mange borgere benytter sig da også af faciliteter, der hverken direkte eller indirekte er tilvejebragt eller drevet af kommunen. For de resterende faciliteters vedkommende er der tale om private faciliteter, der ligeledes drives på forskellig vis.

Blandt de faciliteter, som findes i stort antal i kommunen, og som ikke er kommunale, er klublokaler. Disse lokaler har typisk stor betydning for den enkelte forening som samlingsrum til klubaftener og møder, og lokalet spiller ofte en rolle for klubbens kultur som en identitetsmarkør med pokalskab og lignende. Selvom disse faciliteter er private, spiller kommunen som oftest på den en eller anden måde en rolle i forhold til klubhusenes økonomi gennem medlems-/lokaletilskud og/eller tilskud til etableringsomkostninger.

Det samme gør sig også gældende for en del af de øvrige idrætsfaciliteter, der er kategoriseret som privatejede. Disse danner blandt andet ramme om en række forskellige udenørsaktiviteter som f.eks. ridning, tennis og vandaktiviteter. Som eksempel kan nævnes de fem rideforeninger (Skanderborg Rideklub, Rideklubben Fløgri, Hørning Sportsrideklub, Ry Rideklub og Hylke & Omegns Rideforening), der blandt andet via det kommunale lokaletilskud er væsentlige bidragsydere til driften af de privatejede ridecentre/anlæg i kommunen. Ifølge Skanderborg Kommunes budget for lokaletilskud i 2013 står de fem rideforeninger til at modtage 610.866 kr. i lokaletilskud efter folkeoplysningslovens kapitel 7.

Der findes også privatejede idrætsfaciliteter, som ikke (eller i meget lille grad) modtager lokaletilskud fra kommunen. Kommercielle fitnesscentre er en vigtig facilitet især for mange voksne, som typisk ikke modtager tilskud fra kommunen. Der findes ni motionscentre/styrketræningscentre i Skanderborg Kommune, hvoraf de syv er privatejede². Disse seks privatejede centre fungerer som kommercielle, private aktører, der agerer på markedsvilkår og har på den måde væsentligt forskellige betingelser i forhold til de kommunale, selvejede eller privatejede foreningsfaciliteter, der i forskelligt omfang modtager kommunale tilskud.

2 Pt. blev der identificeret følgende privatejede fitnesscentre i Skanderborg Kommune: Fitnessworld på Adelgade, Sport og Fitness Skanderborg, Sport og Fitness Højvangen, Loop Skanderborg, Butterfly Women Skanderborg, Load Fitness Skanderborg og Fitnessmaster i Ry. Denne liste rummer 7 center, som er et mere end, der blev opgivet i forbindelse med opdateringen af LOA's facilitetsdatabase. Da fitnesscenter ofte skifter navn eller nye skyder op, er det vanskeligt at have en konstant opdateret database.

Tabel 1.1 Oversigt over idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune * (Kilde: LOA).

	Offentlig /Selvejende **	Privat ***	Total
ATLETIKANLÆG:			
Mindre atletikanlæg på skoler	2	0	2
BOLDBANER:			
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	47	0	47
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	1	0	1
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	2	0	2
ANDRE UDENDØRS BOLDBANER:			
Amerikansk fodboldbaner	1	0	1
Cricketbaner	1	0	1
HALLER, IDRÆTSLOKALER OG GYMNASTIKSALE:			
Idrætshal på 800 m ² eller derover	16	0	16
Antal af ovenstående placeret på skoler	7	0	7
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300 m ² -799 m ²	2	1	3
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	18	0	18
Antal af ovenstående placeret på skoler	14	0	14
KLUBLOKALER:			
Klublokaler til idrætsforeninger	5	35	40
Klublokaler til andre foreninger	0	26	26
SVØMMEHALLER:			
Svømmehaller min. 25 m bassin	1	0	1
Andre svømmefaciliteter (friluftsbade, badelande, svømmehaller under 25 m)	2	0	2
Havne- og søbade	3	0	3
ØVRIGE IDRÆTSFACILITETER:			
Bowlinganlæg	0	1	1
Golfanlæg	0	2	2
Klatreanlæg	0	1	1
Motionscentre/styrketræningscentre	3	6	9
Lystbådehavne	0	2	2
Træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr	0	3	3
Petanque og bocciabaner	8	2	10
Ridebaneanlæg	0	5	5
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	0	1	1
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	0	7	7
Skydeanlæg	1	5	6
Strandsportsbaner (udendørs)	6	0	6
Tennisbaner udendørs	14	15	29
Tennishaller	1	0	1

* LOA-informationerne i tabellen er suppleret med informationer leveret af Skanderborg Kommune i forbindelse med denne undersøgelse.

** Den selvejende institution er en selvstændig enhed, men moderorganisationen (typisk kommunen) udpeger medlemmer til bestyrelsen og ofte skydes grundkapital for eksempel i form af en bygning ind i den selvejende institution. Moderorganisationen kan også yde bistand i form af rådgivning, kurser og administrativ bistand (Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold).

*** Herunder også foreningsejede faciliteter.

Ejerskab i Skanderborg Kommune og på landsplan

Det er ikke nødvendigvis afgørende for den enkelte borger, om de enkelte idrætsfaciliteter er kommunale, selvejende eller privatejede. Ofte er muligheden for at benytte og kvaliteten af den enkelte facilitet mere afgørende. Vender man sig fra borger- til foreningsniveau, kan ejerforholdet dog have ret stor betydning, idet kommunale/selvejende og privatejede faciliteter med lokaletilskud typisk stiller idrætsforeningerne bedre i forhold til at få/købe træningstid, end hvis foreningerne skal købe tider på det private marked. Derfor er det også relevant at se nærmere på ejerforholdene i Skanderborg Kommune sammenholdt med resten af Danmark.

Af Tabel 1.2 kan man se, hvordan ejerformen er i Skanderborg Kommune sammenlignet med landsgennemsnittet. Sammenligningen er lavet blandt de faciliteter, der findes fem eller flere af i Skanderborg Kommune.

For en del facilitetstyper er fordelingen mellem offentlige og private i Skanderborg Kommune omtrent den samme som på landsplan. Der er dog også områder, hvor der i sammenligning med landsplan er en væsentlig større andel private faciliteter i Skanderborg Kommune. Det drejer sig om:

- Klublokale,
- Udendørs tennisbaner,
- Ro- kano- og kajakanlæg,
- Skydeanlæg,
- Ridebaneanlæg.

Modsat er det kun idrætshaller på 800 m² eller derover, som skiller sig ud i den henseende, at der findes en markant højere andel offentlige/selvejende i Skanderborg Kommune sammenlignet med landsplan.

Tabel 1.2 Faciliteternes ejerformer i Skanderborg Kommune sammenlignet med fordelingen på landsplan (Kilde: LOA).

	Antal i Skanderborg Kommune	Andel offentlige/selvejende i Skanderborg Kommune	Andel offentlige /selvejende på landsplan
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	47	100%	96%
Klublokaler til idrætsforeninger	40	13%	59%
Tennisbaner udendørs	29	48%	76%
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	18	100%	92%
Idrætshal på 800 m ² eller derover	16	100%	80%
Petanque og bocciabaner	10	80%	69%
Motionscentre/styrketræningscentre	9	33%	40%
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	7	0%	71%
Skydeanlæg	6	17%	65%
Strandsportsbaner (udendørs)	6	100%	85%
Ridebaneanlæg	5	0%	39%

Ikke alle facilitetstyper findes i Skanderborg Kommune

De ovenstående analyser har fokuseret på de faciliteter, der findes i Skanderborg Kommune. Væsentligt i forhold til denne analyse er også det brede billede og dermed at pege på områder, som ikke er dækket af faciliteter i kommunen.

Det er i den forbindelse værd at nævne, at det ikke er alle faciliteter, det er muligt eller nødvendigt at have inden for kommunegrænsen, og at beslutninger herom i sidste ende beror på politiske prioriteringer. Tre større og omkostningstunge faciliteter, der ikke findes i Skanderborg Kommune er skøjteanlæg/isstadion, svømmehal med 50 meter bassin og motorsportsanlæg. Blandt de mindre omkostningstunge faciliteter, som Skanderborg Kommune ikke har registreret i LOA's facilitetsdatabase, kan nævnes motionsstier, rulleskøjteløjper/baner, skaterbaner, squashbaner og faciliteter til vandaktiviteter som vinterbadning. Dette er ikke ensbetydende med, at der slet ikke findes mulighed for at udfolde disse aktiviteter i kommunen, men det er værd at være opmærksom på, om der inden for disse områder findes behov der i dag ikke bliver mødt.

Især lysløjper og motionsstier til løbende og vandrende voksne og ældre, samt rulleskøjteløjper/baner og skaterbaner til børn og unge er værd at overveje. Disse aktiviteter er blandt de populære idrætsaktiviteter, ifølge borgerundersøgelsen, og selvom der ikke er tale om klassiske foreningsaktiviteter, kunne satsning på mere specifikke faciliteter hertil være en måde kommunen kunne være med til at understøtte en højere andel af borgernes idræts- og motionsaktiviteter. Sådanne overvejelser skal selvfølgelig tage afsæt i lokale forhold (som adgang og tilgængelighed) for at løbe, vandre, skate og stå på rulleskøjter i allerede eksisterende offentlige områder (f.eks. parker og pladser samt på veje og stier).

Facilitetsdækning

De ovenstående analyser har taget sigte på antallet af faciliteter og deres ejerformer i absolute tal. Væsentligt er ligeledes at se på, hvorledes dækningsgraden af faciliteter er i forhold til antallet af indbyggere i Skanderborg Kommune. Dette gøres ved at se nærmere på facilitetsdækning for en række af de mest udbredte og anvendte faciliteter.

Facilitetsdækning er et udtryk for antal borgere i kommune pr. idrætsfacilitet (det såkaldte forholdstal). Jo færre borgere om at dele hver idrætsfacilitet, desto lavere er forholdstallet, og desto *bedre* er facilitetsdækningen i kommunen.

Facilitetsdækning i Skanderborg Kommune i forhold til andre kommuner og landsplan

Det har vist sig at facilitetsdækning hænger sammen med typen af kommune. For at sammenligne Skanderborg med kommuner med omtrent samme betingelser, sammenlignes facilitetsdækningen i Skanderborg med sammenlignelige kommuner. Sammenligningen baserer sig på en metodik, Fødevareministerier har konstrueret, som ud fra en række variable inddeler kommuner i en række forskellige grupper. Skanderborg betegnes her som en bykommune og sammenlignes desuden med gruppen mellemkommuner, som Skanderborg også har en del fælles træk med. Desuden sammenlignes Skanderborg med nabokommuner.

Dette afsnit går i dybden med en række centrale faciliteter i Skanderborg Kommune og kigger på dem enkeltvis. Fokus er på at undersøge facilitetsdækningen (forholdstal) i Skanderborg Kommune sammenlignet med tre grupper af kommuner:

- De omkringliggende nabokommuner (Aarhus, Favrskov, Horsens, Silkeborg og Odder kommuner)
- Gennemsnittet for kommuner med omtrent samme karakteristika som Skanderborg Kommune ³ (17 mellem- og 34 bykommuner)
- Lands gennemsnittet. (95 kommuner inklusiv Skanderborg),

Tabel 1.3 viser en oversigt over facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune i forhold til landsgennemsnittet⁴, sammenlignelige kommunetyper og nabokommuner inden for de ni⁵ faciliteter, der alle har til fælles, at de er, blandt de vigtigste facilitetstyper i kommunerne og er blevet kvalitetskontrolleret af LOA⁶. Det er blandt disse faciliteter det bedste grundlag for at sammenligne Skanderborg med andre kommuner, kommunetyper og landsplan findes. De ni faciliteter er:

- Fodboldbaner total (græs og kunstgræs),
- Fodboldbaner (11 mands, græs),
- Fodboldbaner (11 mands, kunstgræs),
- Idrætshal på 800 m² eller derover,
- Skøjtehallers/isstadion,
- Svømmehal (mindst 25 meter bassin),
- Skydeanlæg,
- Tennisbaner, udendørs,
- Tennishaller.

Tabel 1.3 viser, at Skanderborg Kommune generelt er bedre dækket end landsgennemsnittet inden for de ni faciliteter. I fem ud af de ni faciliteter er dækningen i Skanderborg bedre end på landsplan.

Mønstret er stort set det samme, når der sammenlignes med henholdsvis by- og mellem-

3 Fødevareministeriet har i samarbejde med Danmarks Jordbrugsforskning lavet en kategorisering af kommuner, der er væsentlig at inddrage i forståelse af udsvingene mellem kommuners facilitetsdækning. Kategoriseringen ind-deler kommunerne i yderkommuner, landkommuner, mellemkommuner og bykommuner ud fra følgende 14 indikatorer: Befolknings-tæthed, Befolkning i landområder og byer under 1.000 indbyggere, Andel af kommunens areal i landzone, Andels af beskæftigede i landbrugserhverv, Andel af befolkning i alderen 17-64 & 25-44 år, Udviklingen i beskæftigelsen 1994-2004, Befolkningsudvikling 1994-2004, Gennemsnitlig afstand til motorvej, Arbejdspladser i forhold til beskæftigede (pendlerafhængighed), Andel af arbejdsstyrken med grundskoleuddannelse 2005, Andel af arbejdsstyrken med mellemlang- eller højere uddannelse 2005, Gennemsnitlig afstand til områder med stort over-skud af arbejdspladser 2004, Beskatningsgrundlag pr. indbygger 2007. Skanderborg Kommune kategoriseres som en bykommune sammen med 34 andre kommuner. I denne kommuneinddeling indgår de fleste 'forstadskommuner' som bykommuner. I denne henseende bliver Skanderborg Kommunes status groft sagt påvirket af, at den kan betragtes som forstadskommune til Aarhus.

4 Landsgennemsnittet er beregnet på baggrund af de kommuner, der råder over de enkelte typer af faciliteter. Det er ikke muligt at udregne en dækningsgrad for de kommuner, der ikke råder over en facilitet. Det reelle landsgen-nemsnit for de fleste facilitetstyper vil derfor være lavere end det her beregnede.

5 Bådebaner er ikke medtaget, da data ikke er retvisende for Skanderborg Kommune. Lysløjper indgår ikke i tabel-len, da det kun er Horsens Kommune blandt nabokommunerne, der har oplyst at råde over sådanne. Til gengæld er den nyetablerede kunstgræsbane i Skanderborg blevet tilføjet og indgår i sammenligningen med de andre grupper.

6 Dette er gjort ved stikprøvekontrol og efterprøvning af tal, som har vist store udsving fra foregående år. Kom-munerne er i de tilfælde blevet kontaktet og bedt om at verificere deres tal (Kaas & Mulvad, Analyse af Lokale og Anlægsfondens facilitetsdatabase 2013).

kommuner. I forhold til bykommuner har Skanderborg en bedre dækning på fem ud af ni faciliteter, mens Skanderborg sammenlignet med mellemkommuner er bedre på seks ud af ni faciliteter (se Tabel 1.3). I forhold til nabokommuner scorer Skanderborg omvendt noget lavere, og blandt nabokommunerne har kun Aarhus en dårligere facilitetsdækning pr. indbygger end Skanderborg.

Nedenfor gennemgås indholdet af Tabel 1.3 detaljeret for de enkelte facilitetstyper.

Fodboldbaner

Skanderborg Kommune har overordnet set en ganske god facilitetsdækning, når det kommer til fodboldbaner (græs og kunstgræs). Der er 1.139 borgere om en fodboldbane i Skanderborg Kommune, mens der på landsplan er 1.188. Også i forhold til by- (1.612 pr. bane) og mellemkommuner (1.248 pr. bane) er dækningen i Skanderborg bedre. I forhold til nabokommunerne er billedet lidt anderledes, idet de fleste nabokommuner har en smule bedre dækning end Skanderborg, og kun Aarhus Kommune har flere borgere pr. fodboldbane end Skanderborg (se Figur 1.1).

Tabel 1.3 Facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune i forhold til landsgennemsnit, sammenlignelige kommunetyper og nabokommuner.

	Skanderborg	Lands-gmn.	By-kom.	Mellem-kom.	Aarhus	Favrskov	Horsens	Silkeborg	Odder
Fodboldbaner total (græs og kunstgræs) *	1.139	1.188	1.612	1.248	1.542	1.072	1.048	835	991
Fodboldbaner (11 mands, græs)	1.162	1.264	1.898	1.284	1.588	1.097	1.117	843	991
Fodboldbaner (11 mands, kunstgræs)	58.094	35.322	28.981	38.712	53.182	47.156	16.974	89.346	-
Idrætshal på 800 m ² eller derover	3.631	3.901	5.401	3.832	6.136	2.774	4.244	2.882	3.114
Skøjtehaller / Isstadioner	-	92.602	127.550	65.459	319.094	-	-	89.346	-
Svømmehaller (mindst 25 meter)	58.094	22.406	26.917	24.990	22.792	23.578	42.436	22.337	21.800
Skydeanlæg	9.682	16.210	27.034	14.182	39.887	11.789	12.124	9.927	21.800
Tennisbaner udendørs	2.003	3.031	3.008	3.505	2.637	1.965	2.738	3.309	7.267
Tennishaller	58.094	54.055	47.855	66.640	106.365	-	84.871	89.346	-

* Den kunstgræsbane der findes i Skanderborg, er tilføjet og medregnet her til trods for, at den ikke var etableret ved seneste indrapportering til LOA.

Sådan læses tabellen:

Tallene angiver forholdstal for de enkelte faciliteter på tværs af kommuner og sammenligningsgrupper. Et grønt tal i sammenligningsgrupper og nabokommuner angiver, at facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune er *bedre*, end tilfældet i den pågældende gruppe/nabokommune. Omvendt angiver et rødt tal, at facilitetsdækningen i Skanderborg er *dårligere*.

Eksempel: Der er 1.139 borgere pr. fodboldbane i Skanderborg Kommune. Sammenlignet med landsplan er dækningen af fodboldbaner i Skanderborg Kommune bedre, idet der er 1.188 borgere pr. fodboldbane på landsplan.

Ser man på 11 mands-kunstgræsbaner isoleret set, er dækningen i Skanderborg Kommune (58.094 pr. bane) dårligere end landsgennemsnittet (35.322 pr. bane). Kunstgræsbaner er de senere år blevet etableret i mange kommuner bl.a. fordi de har den fordel, at de kan bruges året rundt og ikke slides på samme vis som græsbaner. For fodboldklubber er det især muligheden for at spille året rundt og i løbet af de sene aftentimer (typisk etableres disse baner også med lys), som er vigtig.

Den lavere kapacitet af kunstgræsbaner i Skanderborg Kommune vil blive forbedret i den nærmeste fremtid, idet opførelsen af yderligere to kunstgræsbaner er vedtaget politisk⁷. Det vil betyde en markant forbedring af facilitetsdækningen for kunstgræsbaner, som derefter formentlig vil blive bedre end landsgennemsnittet.

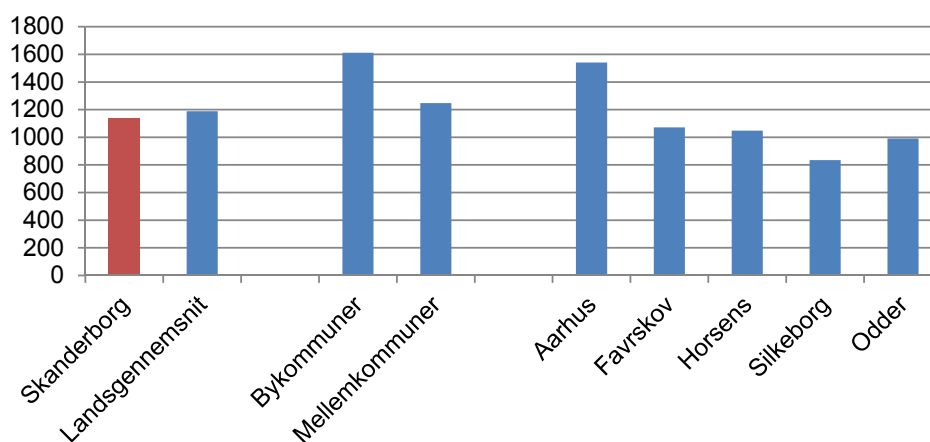
Idrætshaller

Store idrætshaller (800 m² eller derover) er traditionelt set en vigtig del af kommunernes samlede facilitetspark, da hallerne er omdrejningspunkt for en række klassiske foreningsidrætter som håndbold, badminton og gymnastik. Hallerne er især vigtige rammer om børns idrætsaktiviteter, og det er ofte i forbindelse med fordelingen af haltider i de attraktive sene eftermiddags- og tidlige aftenstimer, at der lokalt er stor efterspørgsel og en oplevelse af mangel på haltid.

I Skanderborg Kommune er facilitetsdækningen på dette område overordnet set god, og i kommunen er der 3.631 borgere pr. hal. Det er færre borgere end på landsplan (3.901 borgere pr. hal) samt i by- (5.401 borgere pr. hal) og mellemkommuner (3.832 borgere pr. hal). I forhold til nabokommunerne er der en tyndere dækning i Aarhus og Horsens, mens borgerne i Favrskov, Silkeborg og Odder er færre om at dele en hal (se Figur 1.2).

Også på dette område er der iværksat etablering af nye haller, der således yderligere vil forbedre facilitetsdækningen. I Klank er hal 2 færdig, og der er også planer om nybyggerier og udvidelser i forbindelse med Ry Hallerne, Hørning Hallen samt en udvidelse til en dobbelt hal på Skanderborg Fælled⁸.

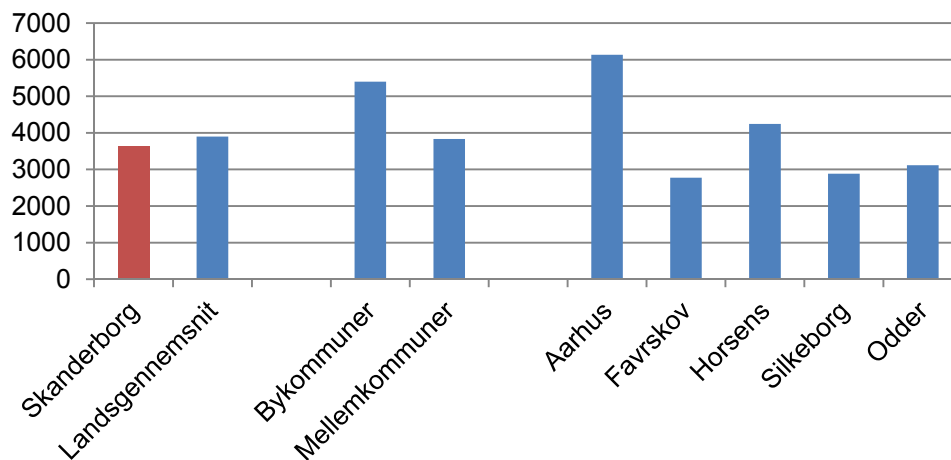
Figur 1.1 Facilitetsdækningen af fodboldbaner (græs- og kunststofbaner).

7 I Hørning (2014) og Ry (2016) jf. Budgetaftale 2014-2017.

8 Kultur- og Sundhedsudvalgets budget 2013. Den nye Fælledhal forventes at stå færdig i 2016.

Figur 1.2 Facilitetsdækningen af store idrætshaller i Skanderborg sammenlignet med landsgennemsnit og nærliggende kommuner.

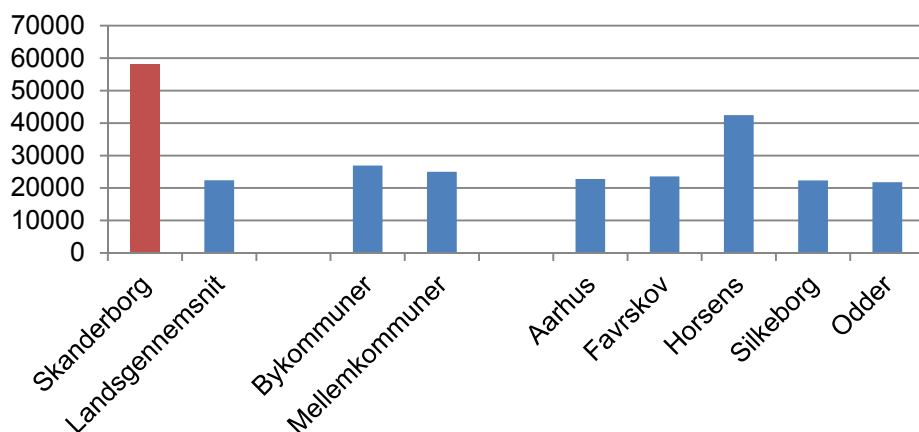

Svømmehaller

Der findes kun én decideret svømmehal i Skanderborg Kommune med et 25 meter bassin. Herudover er der en svømmesal (16 x 10,5 m.) på Bakkeskolen i Hørning, et varmtvandsbassin på Sølund i Skanderborg, samt et friluftsbad i Låsby. Der er således 58.094 borgere i Skanderborg Kommune om at dele kommunens svømmehal (mindst 25 meter bassin), hvilket er mere end dobbelt så mange som på landsplan (22.406 borgere pr. svømmehal). Også i forhold til by- og mellemkommuner samt alle nabokommuner undtagen Horsens er facilitetsdækningen på dette område markant ringere i Skanderborg Kommune (se Figur 1.3).

Selvom facilitetsdækningen af svømmehaller hører til i den dårlige ende, er det ikke ensbetydende med, at kommunens borgere ikke kan dyrke svømning. Der findes f.eks. i kommunen også en svømmesal, flere friluftsbad og søbadsmuligheder, og det er også muligt for kommunens borgere at bruge svømmehaller i omkringliggende kommuner (se Bilag 2). Som

Figur 1.3 Facilitetsdækningen af svømmehaller i Skanderborg og i sammenligningskommunerne.

tidligere nævnt er der faciliteter, det ikke giver mening at have i lige stort omfang i alle kommuner og lokalområder. En svømmehal er en dyr facilitet, og på dette område er det måske også relevant at kigge på det regionale udbud og samarbejdsmuligheder.

I vurderingen af det regionale udbud af svømmefaciliteter er det selvfølgelig vigtigt at være opmærksom på transporttid og -muligheder. Undersøgelser viser, at transporttiden har betydning for folks idrætsdeltagelse i den forstand, at for lang transporttid kan afholde folk fra at være aktive inden for specifikke aktiviteter (Laub, 2013).

Tennisbaner

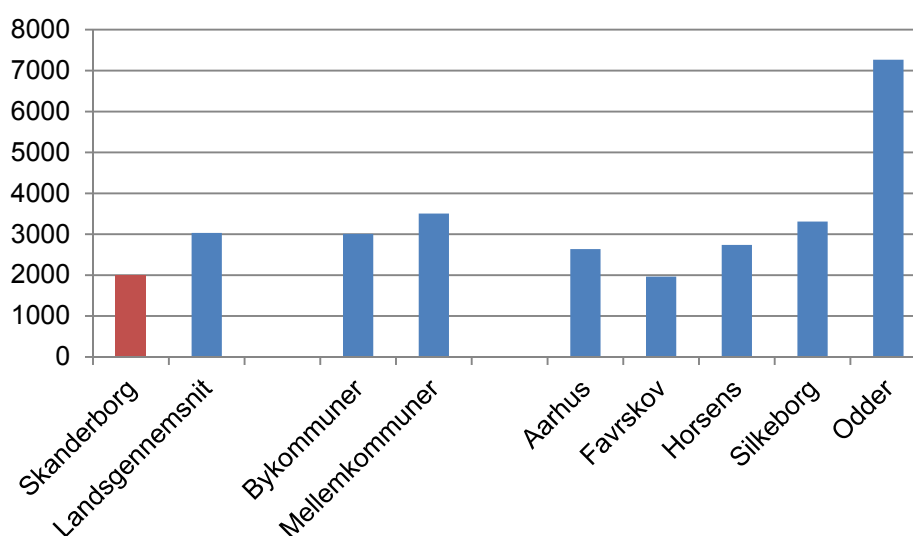
Et område med god facilitetsdækning i kommunen er udendørs tennisbaner. Der er kun 2.003 borgere pr. udendørs tennisbane i Skanderborg Kommune, og det er kun Favrskov blandt nabokommunerne, som er bedre stillet (1.965 borgere pr. tennisbane). Også sammenlignet med landsplan, by- og mellemkommuner er dækningen i Skanderborg bedre (se Figur 1.4). Umiddelbart ser det godt ud på tennisområdet, men det er selvfølgelig vigtigt at huske på, at tallene for facilitetsdækningen ikke siger noget om banernes stand eller den konkrete efterspørgsel på tennisbaner hos borgerne.

Tennishaller

Der findes én tennishal i Skanderborg Kommune, hvilket også er tilfældet i nabokommunerne Silkeborg og Horsens, mens der ingen findes i Favrskov og Odder. Kun Aarhus Kommune har blandt nabokommunerne mere end en tennishal, men her gør det noget højere indbyggertal, at der samlet set er mere end dobbelt så mange borgere pr. tennishal (106.365 pr. hal) som i Skanderborg Kommune (58.094 pr. hal) (se Figur 1.5).

I forhold til landsplan er dækningen af tennishaller i Skanderborg Kommunes lidt dårligere, men her er det værd at bemærke, at landgennemsnittet kun er beregnet på baggrund af de 48 kommuner, der har en tennishal. Så selvom Skanderborg ligger under gennemsnittet, er Skanderborg placeret i den bedre halvdel alene ud fra det faktum, at kommunen har en tennishal⁹.

Figur 1.4 Skanderborg Kommunes facilitetsdækning af udendørs tennisbaner.

⁹ Hallen i Skanderborg rummer to tennisbaner.

Skøjtehaller

Skøjtehaller er en specialfacilitet, som traditionelt ikke findes i mange kommuner. Heriblandt Skanderborg. Blandt nabokommunerne er det kun to ud af fem, der har en skøjtehal, og kigger man på landsplan gælder, at kun 18 kommuner har en skøjtehal eller flere.

Skydeanlæg

Skydeanlæg indgår også i LOA's facilitetsindeks. Skydning er i dag ikke en af de største idrætsgrene, men det er en idræt med en lang historie bag sig, og skydning har traditionelt set haft faciliteter over hele landet. I takt med skydnings vigende medlemstal og øgede krav til miljøforhold og teknik er en række faciliteter blevet lukket.

Facilitetsdækningen af skydeanlæg i Skanderborg Kommune er ganske fin, og der er et anlæg pr. 9.682 borgere. Det er en bedre dækning end på såvel landsplan (16.210 pr. anlæg) som i by- og mellemkommuner samt alle nabokommunerne. Faktisk er det kun Silkeborg Kommune (9.927 pr. anlæg), der til en vis grad matcher dækningen i Skanderborg Kommune.

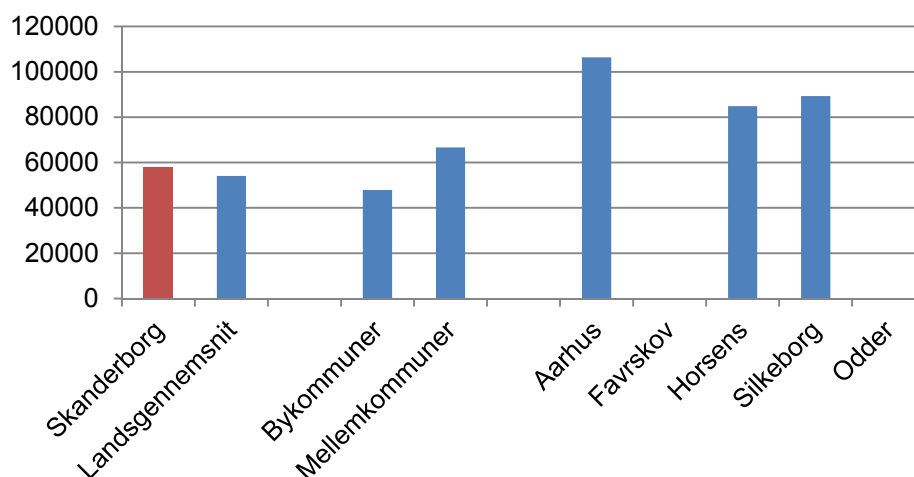
Øvrige idrætsfaciliteter

I dette afsnit vil de væsentligste øvrige idrætsfaciliteter blive gennemgået. Disse tal er ikke blevet eftertjekket og kvalitetskontrolleret af LOA, og analyser og resultater skal derfor tages med et vist forbehold.

Når tallene benyttes, skyldes det, at det er det bedste sammenligningsgrundlag, der findes, samt at udgangspunktet for de enkelte kommuner har været den samme. Der sammenlignes kun med nabokommuner og landsgennemsnit i denne delanalyse. Tabel 1.4 viser sammenligningsresultaterne.

Nedenfor beskrives facilitetsdækning for øvrige idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune sammenlignet med landsgennemsnittet og nabokommunerne kort.

Figur 1.5 Facilitetsdækningen af tennishaller i Skanderborg Kommune.

Atletikanlæg¹⁰

Facilitetsdækningen af atletikanlæg i Skanderborg Kommune (29.047 pr. anlæg) er dårligere end på landsplan (11.263 pr. anlæg). Blandt nabokommunerne har kun Aarhus dårligere facilitetsdækning end Skanderborg (45.585 borgere pr. atletikanlæg).

Kvaliteten af anlæggene indgår som tidligere nævnt ikke som et parameter i LOAs opgørelser, men facilitetsbesøg foretaget i forbindelse med det samlede analysearbejde efterlader et billede af, at kommunens atletikanlæg primært er egnet til skolebrug mere end til reel og seriøs atletiktræning. Et moderne atletikanlæg er anlægsmæssigt en dyr facilitet, og det er selvfølgelig en prioritering, om man skal ofre penge på et sådant, når der findes muligheder i nabokommunerne.

Boldbaner¹¹

Når man medtager alle typer af boldbaner fra fodboldbaner til cricketbaner, er facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune knapt så god, som hvis man kun kigger på baner til fodbold. Der er 1.117 borgere om en boldbane i Skanderborg, mens der er 757 på landsplan. Den ringere dækning i Skanderborg Kommune skyldes til dels, at kommunen ikke har angivet at råde over nogle faciliteter i den brede boldbanekategori 'Andre udendørs boldbaner'. Til sammenligning har Silkeborg Kommune i denne kategori opgivet at råde over 109 baner.

Blandt de typer af boldbaner, der findes i Skanderborg, ud over de traditionelle fodboldbaner er baner til cricket og amerikanskfodbold. Cricket har en permanent bane og en indendørs træningshal, mens kommunens udøvere af amerikansk fodbold ikke råder over en permanent bane med målstænger.

Tabel 1.4 Facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune i forhold til landsgennemsnit og nabokommuner (øvrige idrætsfaciliteter).

	Skanderborg	Lands-gmn.	Aarhus	Favrskov	Horsens	Silkeborg	Odder
Atletikanlæg – indb. pr. fac.	29.047	11.263	45.585	4.287	21.218	4.467	10.900
Gadeidræt – indb. pr. fac.	11.619	4.546	6.136	1.626	7.716	12.764	-
Boldbaner – indb. pr. fac.	1.117	757	1.444	502	624	414	948
Øvrige idrætsfaciliteter – indb. pr. fac.	683	634	738	462	1.246	569	4.360

Sådan læses tabellen:

Tallene angiver forholdstal for de enkelte faciliteter på i Skanderborg Kommune og nabokommuner. Et grønt tal i for en nabokommune angiver, at facilitetsdækningen i Skanderborg Kommune er *bedre*, end tilfældet i nabokommunen. Omvendt angiver et rødt tal, at facilitetsdækningen i Skanderborg er *dårligere*.

10 Kategorien omfatter følgende faciliteter: atletikanlæg med 400 m baner og min 2 spring og 3 kast; atletikanlæg med 200 m baner og min 2 spring og 3 kast; mindre atletikanlæg; og indendørs atletikanlæg (træning eller opvisning)

11 Kategorien omfatter følgende faciliteter: fodboldbaner 11 mands (jord, grus, græs eller kunstgræs), amerikanske fodboldbaner, baseballbaner, cricketbaner, rugbybaner, softballbaner og andre udendørs boldbaner.

Gadeidræt¹²

Facilitetsdækningen for faciliteter til gadeidræt i Skanderborg Kommune er betydeligt dårligere end på landsplan og i nabokommunerne bort set fra Silkeborg. Der kan være flere forklaringer på den ret markante forskel på Skanderborg Kommune og landsgennemsnittet – bl.a. at Skanderborg Kommunes indrapportering primært har sin styrke i forhold til de mere traditionelle idrætsfaciliteter, og at f.eks. 'bandebaner', som også indgår i denne kategori, ikke er indrapporteret i et retvisende omfang.

Resultatet bør dog give anledning til overvejelser i forhold til faciliteter til gadeidræt, og det synes relevant at kigge nærmere på, hvilke faciliteter og muligheder der findes i kommunen – blandt andet i forbindelse med skolerne.

Øvrige idrætsfaciliteter¹³

Facilitetsdækningen af disse forskelligartede faciliteter er ganske pæn i Skanderborg Kommune (683 borgere pr. facilitet) og stort set på niveau med landsgennemsnittet (634 borgere pr. facilitet). Kategorien indeholder mange forskellige faciliteter (også gadeidrætsfaciliteter), og på den måde antyder den forholdsvis fine dækning her, at der findes et relativt bredt udvalg af faciliteter i Skanderborg Kommune.

Facilitetsindekset

I forbindelse med offentliggørelsen af den seneste opgørelse over antallet af idrætsfaciliteter i Danmark i foråret 2013 lancerede LOA et såkaldt 'facilitetsindeks', der har til hensigt at sammenligne facilitetsdækningen på tværs af de danske kommuner inden for ti af de vigtigste faciliteter (Kaas & Mulvad, 2013). Facilitetsindekset er udarbejdet af analysefirmaet Kaas & Mulvad og bygger på ti forskellige idrætsfaciliteter, der findes i de fleste kommuner, og som spiller en relativt stor rolle for mange borgere. LOA har i forbindelse med udarbejdelsen af facilitetsindekset foretaget en særlig kvalitetskontrol af de indrapporterede data for at sikre sig, at indrapporteringerne – og dermed indekset – er retvisende. De ti¹⁴ facilitetstyper, der indgår i indekset, er:

12 Kategorien omfatter følgende faciliteter: BMX, dirt jump og andre cykelbaner (indendørs eller udendørs), bandebaner (multibaner), idrætslegepladser, parkourbaner (indendørs eller udendørs), ruleskøjtøløjper/baner (indendørs eller udendørs), skaterbaner/anlæg (indendørs eller udendørs)

13 Kategorien 'Øvrige idrætsfaciliteter' dækker over en række mere specialiserede idrætsfaciliteter og giver et billede på tværs af en lang række af de 'mindre' facilitet. Overskriften øvrige skal ikke forstås som at her kun medtages faciliteter der ikke indgår i de andre kategorier, men den kategori indbefatter ikke de mere traditionelle faciliteter, som f.eks. haller, sal og fodboldbaner. Kategorien omfatter følgende faciliteter: BMX, dirt jump og andre cykelbaner, bandebaner (multibaner), idrætslegepladser, parkourbaner, rulleskøjtøløjper/baner og speedskaterbaner, skaterbaner/anlæg, skianlæg, badmintonhaller, bowlinganlæg, golfanlæg, klatreanlæg, motionsstier, motionscentre/styrketræningscentre, træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr, motorsportsanlæg, petanque og bocciabaner, ridebaneanlæg, ro-, kano- og kajakfaciliteter, skydeanlæg, squashbaner, strandsportsbaner, tennisbaner udendørs og tennishaller.

14 Fodboldbaner med henholdsvis græs og kunstgræs indgår begge hver for sig i facilitetsindekset, men regnes overordnet set som en facilitetstyper, derfor benævnes det ni facilitetstyper.

- Fodboldbane (11 mands, græs),
- Fodboldbaner (11 mands, kunstgræs),
- Bandebane (multibaner),
- Idrætshal (på 800 m² eller derover),
- Skøjtehal/isstadion,
- Svømmehal (mindst 25m),
- Lysløjper,
- Skydeanlæg,
- Tennisbane (udendørs),
- Tennishal.

Inden for hver af de ti facilitetstyper er de 95 medvirkende kommuner blevet rangeret i forhold til deres facilitetsdækning. Kommunen med den bedste dækning – dvs. det laveste forholdstal - har fået den højeste score (fra 95 ved faciliteter som fodboldbaner der findes i alle kommuner, til 18 ved skøjteanlæg/isstadion, som kun findes i 18 kommuner), mens kommunen med den dårligste dækning har fået scoren 1. Findes der ingen faciliteter af typen i kommunen, har den fået tildelt scoren 0. Scoren på de ti forskellige faciliteter er lagt sammen og på den måde opnår hver enkelt kommune en samlet score – en facilitetsindeksscore (fra 524 til 19)¹⁵.

Med en samlet score på 245 placerer Skanderborg Kommune sig på en 72. plads ud af de 95 kommuner, der indgår i indekset og på den måde peger indekset på, at facilitetsdækningen (når det gælder de ti udvalgte faciliteter) er bedre i en lang række andre kommuner. Scoren på de enkelte faciliteter for Skanderborg Kommune ser således ud:

- Fodboldbaner (Skanderborg får 41 ud af 95 mulige point),
- Kunstgræsbaner (Skanderborg får 0 ud af 67 mulige point),
- Idrætshaller (Skanderborg får 38 ud af 95 mulige point),
- Svømmehaller (Skanderborg får 1 ud af 88 mulige point),
- Skydeanlæg (Skanderborg får 51 ud af 92 mulige point),
- Tennisbaner (Skanderborg får 65 ud af 92 mulige point),
- Tennishaller (Skanderborg får 21 ud af 48 mulige point),
- Lysløjper (Skanderborg får 0 ud af 24 mulige point),
- Bandebaner (Skanderborg får 28 ud af 84 mulige point),
- Skøjtehaller (Skanderborg får 0 ud af 18 mulige point).

Indekset skal dog tolkes med noget forsigtighed, da det kun siger noget om de udvalgte faciliteter, som ikke er dækkende for hele det brede idrætsliv. Desuden siger indekset primært noget om kommunernes interne rangering, men ikke nødvendigvis noget om den aktuelle facilitetsdækning er god eller dårlig.

Facilitetsindekset giver således et fingerpeg om dækningen med hensyn til de ti facilitetstyper, men i en analyse bør det ikke stå alene.

Skanderborg Kommune har på linje med de øvrige kommuner andre og flere faciliteter end dem, der indgår i indekset. Desuden er indekset konstrueret på en sådan måde, at alle

¹⁵ Se Kaas & Mulvad (2013) for en nærmere beskrivelse af facilitetsindekset og metodiske overvejelser, begrundelser og valg.

faciliteter i udgangspunkt har lige stor betydning for kommuners samlede score, selvom de kan have varierende betydning for kommunens borgere/idrætsforeninger. Desuden indgår faciliteternes benyttelsesgrad, kvalitet og stand heller ikke i indekset.

I forhold til Skanderborg Kommune er det f.eks. værd at nævne, at der hverken er registreret lysløjper eller skøjtehaller/isstadion, hvilket er med til at holde kommunens samlede score nede. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt alle facilitetstyper i indekset er relevante at sammenligne på lige fod på tværs af kommunerne. Det er f.eks. de færreste kommuner, som har en skøjtehal/isstadion.

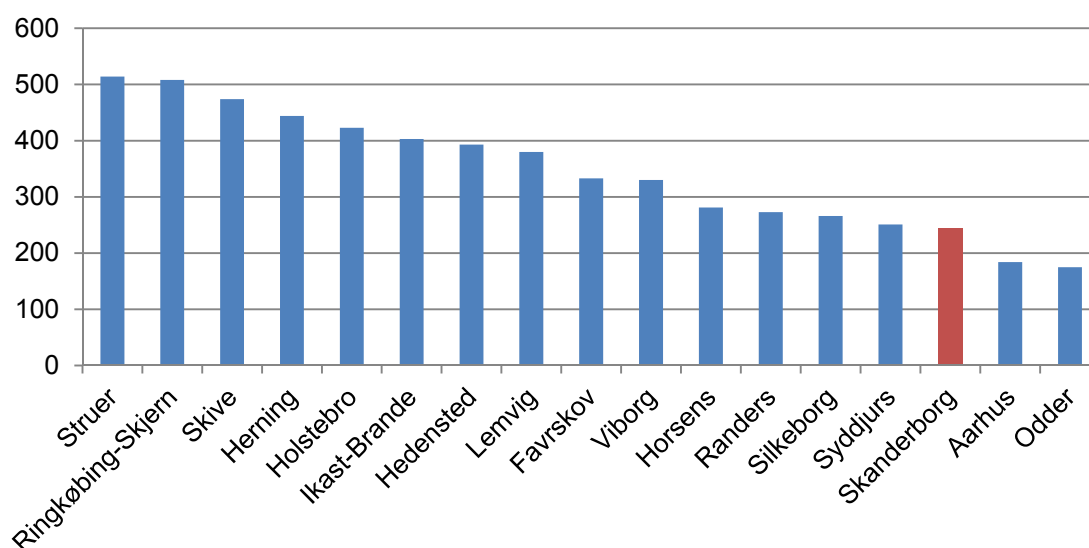
Desuden skal det nævnes, at antallet af bandebaner i Skanderborg Kommune er steget siden indrapporteringen, idet der er blevet bygget en del inden for de seneste år. Det kan selvfølgelig også være tilfældet for andre kommuner/facilitetstyper, men blandt andet derfor er det nødvendigt at se mere detaljeret på tallene for Skanderborg Kommune.

Når Skanderborg Kommune ligger et stykke under gennemsnittet, skyldes det ud over fraværet af lysløjper, skøjteanlæg/isstadion (og bandebaner), at der i kommunen er mange borgere pr. svømmehal og kunstgræsbane¹⁶. Netop disse to facilitetstyper er genstand for yderligere analyse i næste afsnit.

På tværs af Danmark er der ret store forskelle mellem kommunernes facilitetsdækning, og en stor del af kommunerne, der scorer højt på facilitetsindekset, er jyske. Seks ud af ti kommuner i top ti er fra Jylland. Omvendt er otte ud af bund ti kommunerne sjællandske. Det indikerer, at der er grund til at se på facilitetsdækningen i forhold til det sted i landet, man er placeret.

Ser man på Skanderborg Kommune i forhold til det geografisk nærområde (Region Midtjylland), er billedet dog stadig, at Skanderborg Kommune hører til i den nedre del, idet det kun Aarhus (nr. 87) og Odder (nr. 90) scorer lavere (se Figur 1.6).

Figur 1.6 Skanderborg Kommune scorer tredjelavest på facilitetsindekset i Region Midtjylland.

Kilde: Kaas & Mulvad, 2013.

¹⁶ Den kunstgræsbaner der nu er blevet bygget i Skanderborg, er ikke registreret i LOA's seneste facilitetsdatabase, og indgår derfor ikke i begningen af Skanderborgs placering på facilitetsindekset.

Facilitetsdækning afhænger af kommunetype

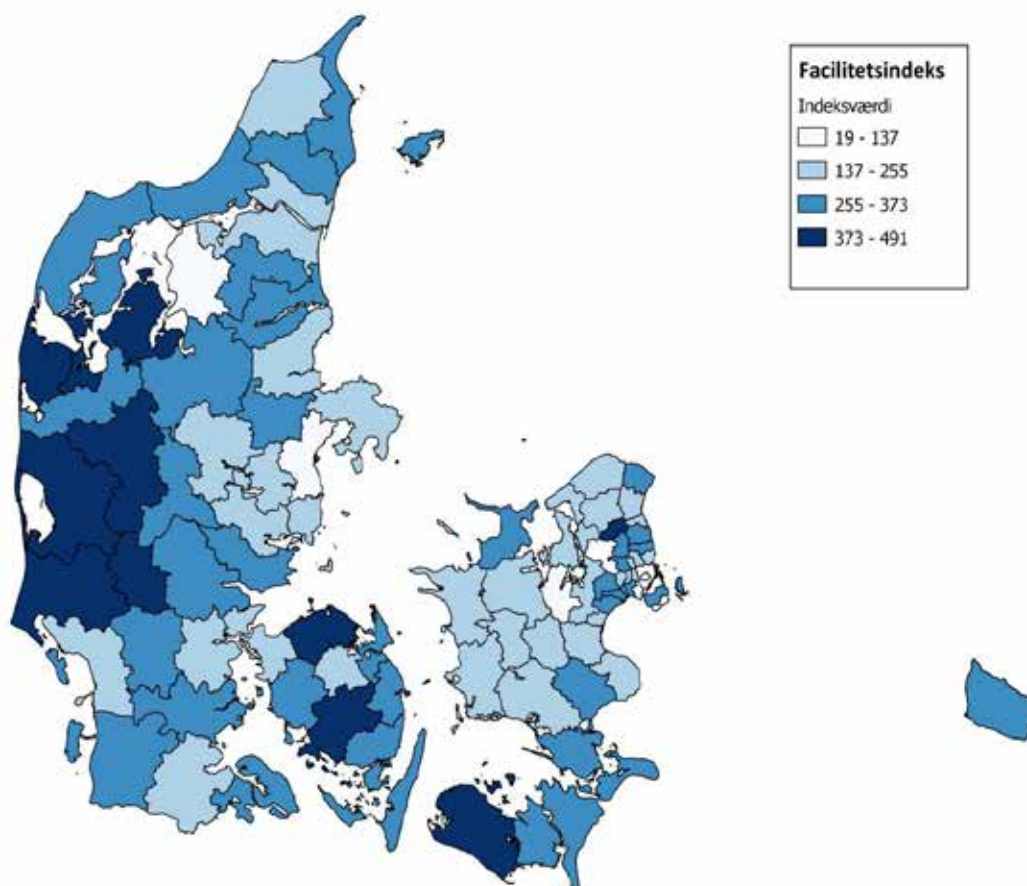
Forskellene på facilitetsdækningen f.eks. mellem Jylland og Sjælland, som nævnt ovenfor, indikerer, at det er væsentligt også at tage højde for, hvilken type af kommune, der er tale om. F.eks. varierer betingelserne for at vedligeholde og udbygge faciliteter på tværs af geografiske områder. Det er sværere at sikre god facilitetsdækning (målt på antal brugere pr. facilitet) i tætbebyggede områder i byerne sammenlignet med på landet¹⁷.

En opdeling af kommuner i yderkommuner, landkommuner, mellemkommuner og bykommuner viser, at især yder- og landkommuner scorer højt på facilitetsindekset, mens bykommuner scorer lavt (se Figur 1.7). Fælles for mange af de kommuner, der scorer højt på facilitetsindekset er, at de er beliggende i yderområder.

Omvendt er facilitetsdækning (scoren på facilitetsindekset) generelt dårligere i tætbebyggede områder omkring de større byer. Både Aarhus og København samt omegn scorer lavt på indekset (se Figur 1.7).

På facilitetsindekset placerer Skanderborg sig som nummer 20 blandt de 34 bykommunerne.

Figur 1.7 Danmarkskort over kommunernes indeksværdi i facilitetsindekset 2013 (uden lysløjper, banedaner og skøjtehall)

Kilde: Kaas & Mulvad, 2013.

¹⁷ En del af denne forskel mellem land og by evt. også forklares med, at de private faciliteter formentlig er underrepræsenteret i LOA's database. Indeksets baggrundsdata er som nævnt tidligere baseret på kommunal indberetning, og det er tvivlsomt, om kommuner har indberettet de private faciliteter med samme detaljegråd, som de har gjort med de offentlige faciliteter. Da evnen til at oppebære et privat facilitetsudbud formentlig vil være større i de tættere befolkede områder, kan dette også være med til at skævvride data en smule mellem forskellige typer af kommuner.

Afstand og placering af faciliteter

Afstand og transporttid til faciliteter spiller sammen med kulturelle og historiske forhold en rolle i forhold til de idrætsmønstre, der udvikler sig på lokalt plan. F.eks. kan tilstedeværelsen af en facilitet i lokalområdet være med til at sikre idrætsdeltagelse inden for specifikke aktiviteter.

Nærhed er et afgørende begreb, som spiller ind på brugen af faciliteter. Det handler ikke kun om at skabe god adgang til faciliteter. Det er samtidig vigtigt, at faciliteterne er tilgængelige i nærheden af hjemmet, skolen eller arbejdspladsen. Langt de fleste, både børn og voksne, dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid fra hjemmet eller arbejdspladsen (Sport og motion i danskernes hverdag, 2009).

I Kulturministeriets rapport 'Idræt for alle' blev det understreget, at kort transporttid og adgang til idrætsfaciliteter i nærområdet generelt spiller en afgørende rolle for idrætsdeltagelsen og befolkningens valg af idrætsaktiviteter¹⁸. Kulturministeriets rapport baserede sig primært på resultater fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007', men nyere forskning¹⁹ har vist, at afstanden til og tilgængeligheden af idrætsfaciliteter ikke har så stor betydning for idrætsdeltagelsen hos hverken børn eller voksne, som man tidligere troede. Denne forskning har også vist, at størstedelen af hverken børn eller voksne benytter den nærmeste idrætsfacilitet til deres aktiviteter, hvilket sætter nærhedsprincippet lidt i perspektiv²⁰.

I en kommunal planlægning kan dette få betydning for, hvor idrætsfaciliteter og -anlæg søges placeret. Skal man således fokusere mere på at placere faciliteterne i byerne og i mindre grad i udkanten af kommunerne under hensyntagen til nærhedens mindre betydning? Eller kan man i det hele taget se stort på placeringen af faciliteten?

Ikke desto mindre kan det være vigtigt for de små lokalsamfund at have lokaler og faciliteter, der kan fungere som samlingspunkter, og hvor det lokale fællesskab kan dyrkes²¹. Betydningen af idrætsfaciliteter i lokalområdet for deltagelse i specifikke idrætsaktiviteter er midlertidigt svært at sammenligne på tværs af kommunerne i den forstand, at kommunernes størrelser varierer meget. Frederiksberg Kommune har 102.029 indbyggere på blot 8 kvadratkilometer, mens Ringkøbing-Skjern Kommune til sammenligning har 57.529 borgere på 1.470 kvadratkilometer. Opfattelsen af nærhed kan variere de to kommuner i mellem, og det vil være vanskeligt at skabe samme facilitetsdækning pr. kvadratkilometer i de to kommuner.

Eksemplet viser, at det ikke er meningsfyldt at analysere udelukkende med afsæt i en kvantitativ tankegang. En nærmere analyse i forhold til idrætsfaciliteternes placering bør foretages på kommuneniveau. Det gøres i denne analyse ved alene at kigge på forholdene i Skanderborg Kommune. Analysen fokuserer primært på faciliteternes placering i forhold til de lokale byområder i kommunen. Analysen er udført vha. en række temakort over forskellige typer af idrætsfaciliteters placering i kommunen, der er udarbejdet på baggrund af data fra Staben Kultur, Borgere og Planlægning i Skanderborg Kommune. Til udarbejdelse af kortmateriale anvendes softwaren QGIS (2013) og baggrundskort fra OpenStreetMap.

18 Kulturministeriet (2009): Idræt for alle, Breddeidrætsudvalgets rapport - baggrund og analyse; København.

19 Høyer-Kruse, Jens (2013): Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter, ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet. Data indhentet i kommunerne Høje-Taastrup, Ringsted, Slagelse og Syddjurs.

20 do.

21 Høyer-Kruse, Jens m.fl. (2008): Analyse af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Syddansk Universitet.

Idrætsfaciliteternes placering i Skanderborg Kommune

Den ovenstående analyse har hidtil behandlet Skanderborg Kommune som en samlet enhed i den forstand, at antallet af faciliteter er blevet gjort op for kommunen samlet set. Skanderborg Kommune, som den tager sig ud i dag, blev dannet i forbindelse med Strukturreformen i 2007 gennem en sammenlægning af kommunerne Galten, Hørning, Ry og Skanderborg. De gamle kommuneskel fra før 2007 eksisterer stadig i dag i den henseende, at der stadig lokalt findes forskellige lokale bysamfund. Ud over Skanderborg by har hver af de tidligere kommuner et bysamfund: Galten, Hørning og Ry. Dertil er Låsby og Gammel Ry bysamfund med mere end 1.000 indbyggere.

Skanderborg Kommune er med et landareal på 417 kvadratkilometer meget tæt på landsgennemsnittet på 438 kvadratkilometer. Der er cirka 28 km på tværs af kommunen både fra nord til syd og fra øst til vest. Det er væsentligt i forhold til idrætsfaciliteternes placering. Som eksempel er faciliteter placeret i Skanderborg by kun i mindre omfang relevante for borgerne i Galten (da det i bil tager ca.25 min. at køre fra Galten til Skanderborg by).

Som Figur 1.8 illustrerer, kan Skanderborg Kommune inddrages i en række mindre bysamfund. Transporttiden mellem de forskellige bysamfund er relativ stor, især hvis man skal benytte offentlige transportmidler eller cykel. Det røde tal i cirklen angiver, hvor mange borgere der bor inde for en radius af 2 kilometer (for Ry og Hørning er radius 3 km, mens den er 5 km for Skanderborg).

For borgerne i de enkelte bysamfund og dele af kommunen, er det derfor interessant at undersøge nærmere, hvordan faciliteterne i kommunen er placeret. Det gøres i det følgende igennem en række temakort med fokus på følgende facilitetstyper²²:

- Fodboldbaner (alle typer),
- Idrætshaller på 800 m² eller derover,
- Små haller og gymnastik sale under 800 m²,
- Klublokaler,
- Tennisbaner,
- Motions- og fitnesscentre,
- Svømmefaciliteter,
- Natur- og friluftsfaciliteter,
- Øvrige idrætsfaciliteter

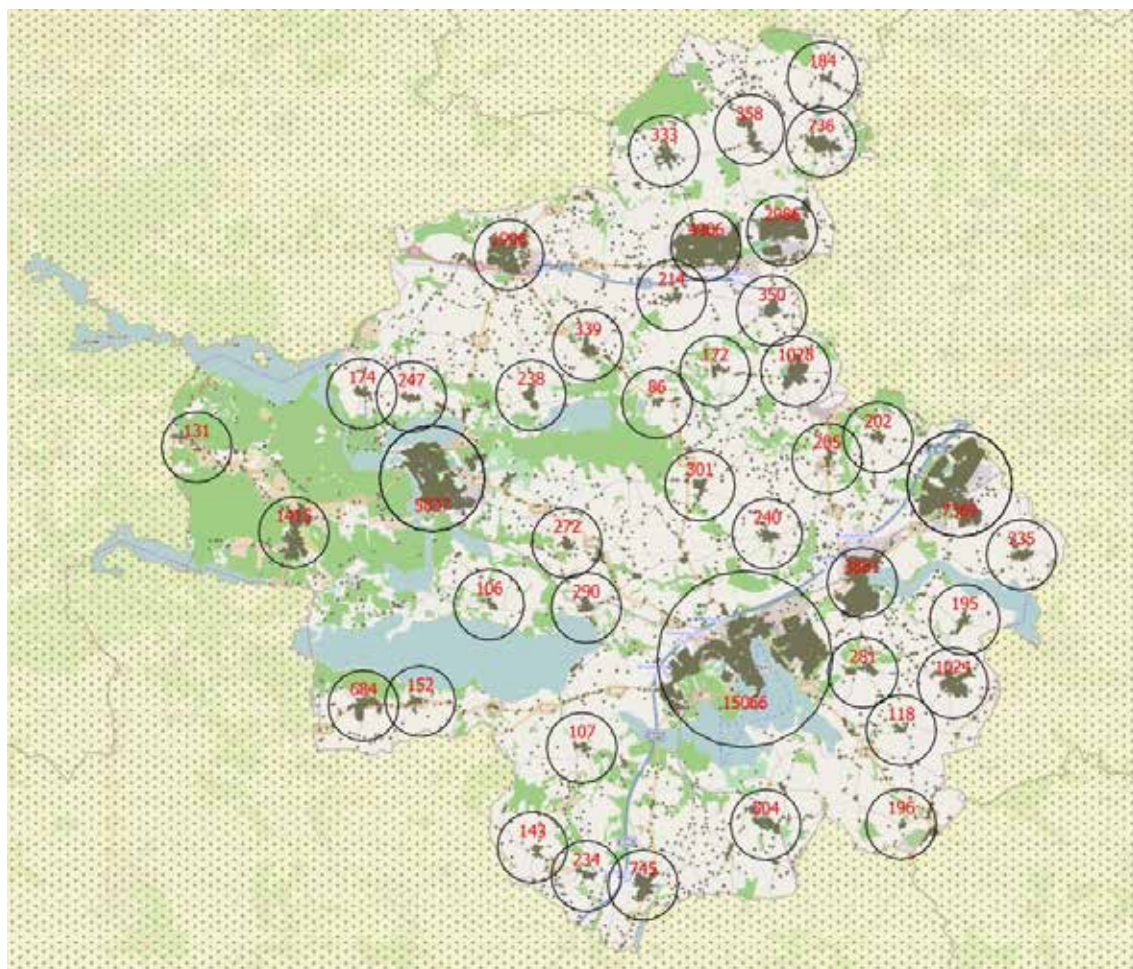
²² I forhold til facilitetstyperne 11-mands fodboldbane og idrætshaller er der efter ønske fra Idrætssamvirket i Skanderborg Kommune, fortaget yderligere en analyse af antallet af borgere pr. facilitet fordelt på forskellige lokalområder i kommunen.

Fodbolddbaner (alle typer)

Der findes mange fodbolddbaner i Skanderborg Kommune, og som det fremgår af kortet, er de ligeledes pænt fordelt ud over kommunen, og der findes fodbolddbaner i alle større bysamfund (se Figur 1.9). Især fordelingen af græsbaner er rigtig god, mens det lavere antal kunstgræsbaner i kommunen nødvendigvis betyder, at det ikke er alle bysamfund, der har en. Pt. findes en kunstgræsbane placeret i Skanderborg by, og der er planlagt at bygge yderligere to baner i henholdsvis Galten og Hørning. Når de nye baner står klar, vil tre af de største bysamfund i kommunen således have en kunstgræsbane hver.

Figur 1.10 viser hvor mange borgere, der bor inden for det markerede område²³ (det sorte tal), og hvor mange borgere der er pr. 11-mands fodbolddbane (det grønne tal). Analysen af an-

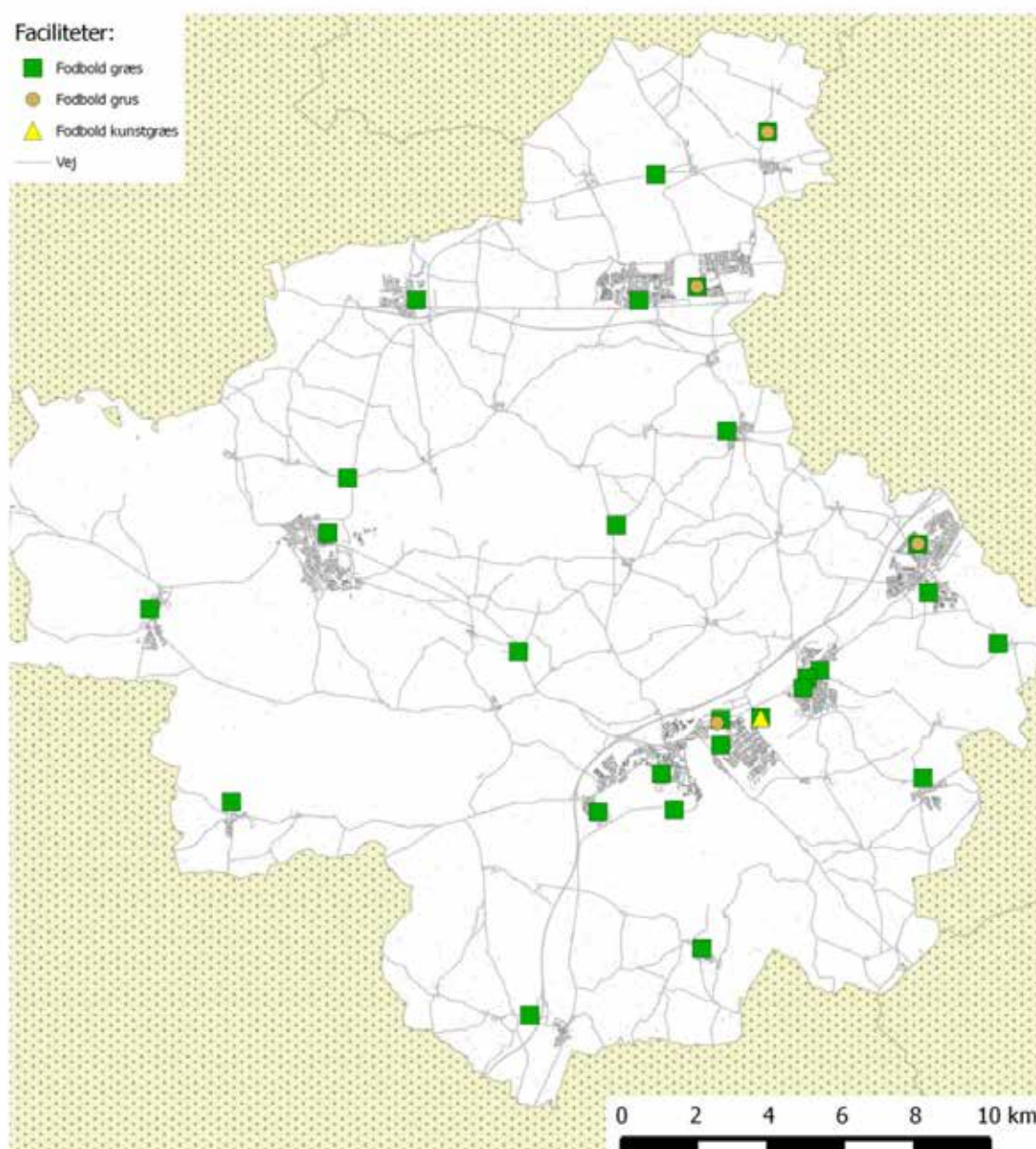
Figur 1.8 Større og mindre bysamfund i Skanderborg Kommune.

23 Lokalområderne er lavet med udgangspunkt i de steder, hvor der findes idrætshaller. Zonen omkring disse er efterfølgende udvidet indtil mødet med en anden hals zone. Herefter er zonerne blevet justeret i forhold til en subjektiv vurdering af, hvilken hal der umiddelbart er lettest tilgængelig. Det er f.eks. ikke naturligt at krydse en sø for at komme til den idrætsfacilitet, der er nærmest i fugleflugtslinje. Der er ikke på baggrund af denne undersøgelse mulighed for at sige noget om, hvor mange reelle borgere der benytter de enkelte haller. Der kan inden for de enkelte lokalområder være variation i antallet af borgere, der benytter den/de lokale faciliteter.

tallet af borgere pr. bane afslører, at der er forskel internt i Skanderborg Kommune, og at der f.eks. i Skanderborg-, Hørning- og Galtens-området er mere end 1.600 borgere pr. 11-mands fodboldbane. Ry-området ligger en lille smule lavere med 1.495 borgere pr. bane. I Galtens tilfælde falder dette tal dog til 960, hvis man vælger at betragte Galtens-Skovbyområdet som et område. I en række af de mindre lokalsamfund, er der relativt få borgere pr. bane til trods for et lavet antal baner. Det skyldes at disse har et lavere indbyggerantal.

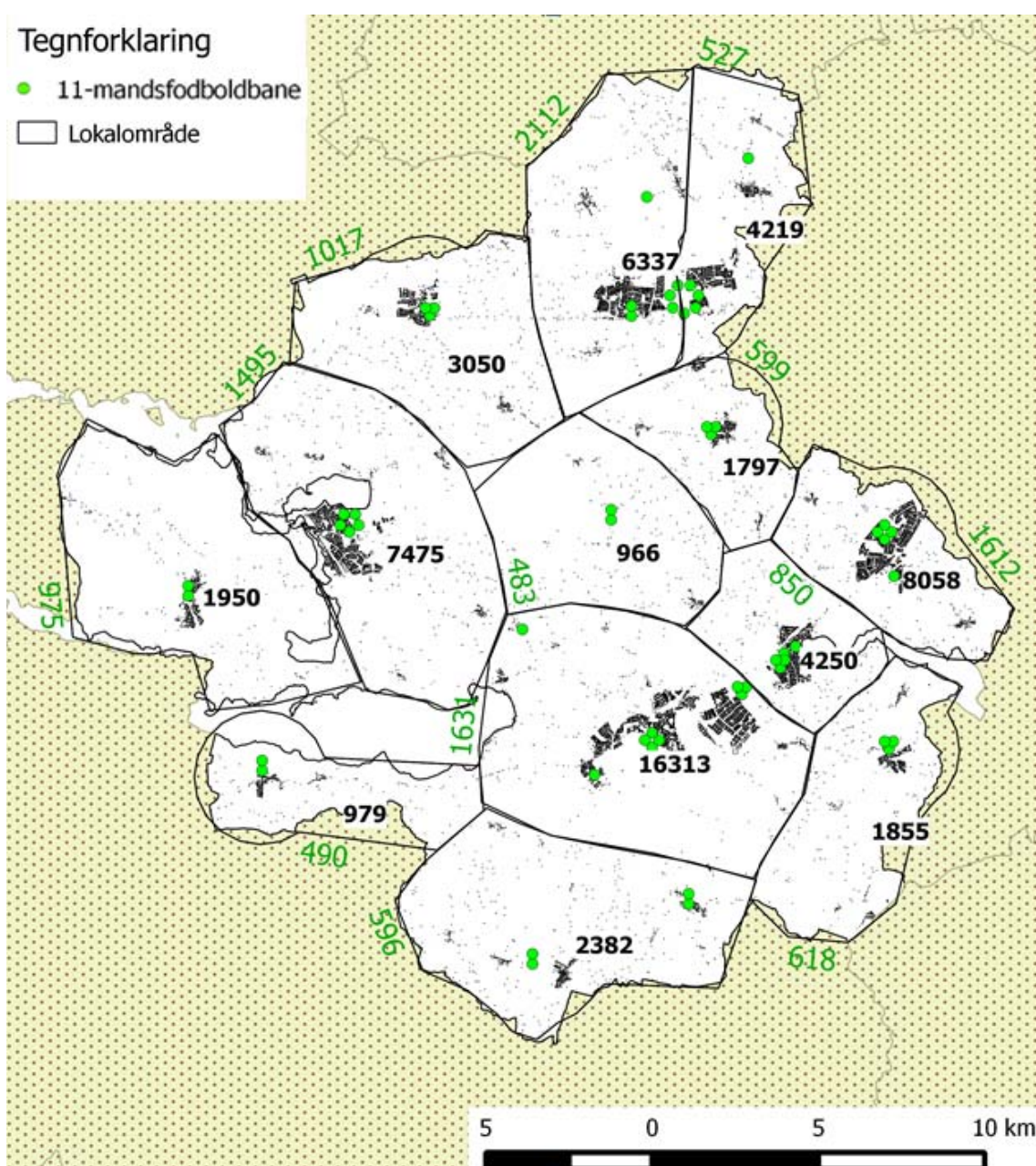
Figur 1.9 Fordelingen af græsbaner til fodbold i kommunen.

Idrætshaller på 800 m² eller derover

Tallene fra LOA's facilitetsdatabase viser, at dækningen af idrætshaller i Skanderborg Kommune er bedre end landsgennemsnittet, og nedenstående kort viser desuden (se Figur 1.11), at de fleste lokalområder i kommune er dækket ind med en eller flere haller. Cirklerne på kortet er tegnet rundt om alle haller i kommunen, og angiver en to kilometers radius omkring hver hal, samt det antal borgere der bor inde for denne radius. Langt størstedelen af kommunens borgere bor relativt tæt ved en hal og tilmed typisk inden for en radius af to kilometer. Det understreger, at dækningen af haller er god. Desuden har kommunen allerede vedtaget nye halbyggerier flere steder i kommunen, og disse byggerier vil yderligere forbedre facilitetsdækningen for idrætshaller i kommune.

Figur 1.10 Borgere pr. 11-mands fodboldbane fordelt på lokalområder.

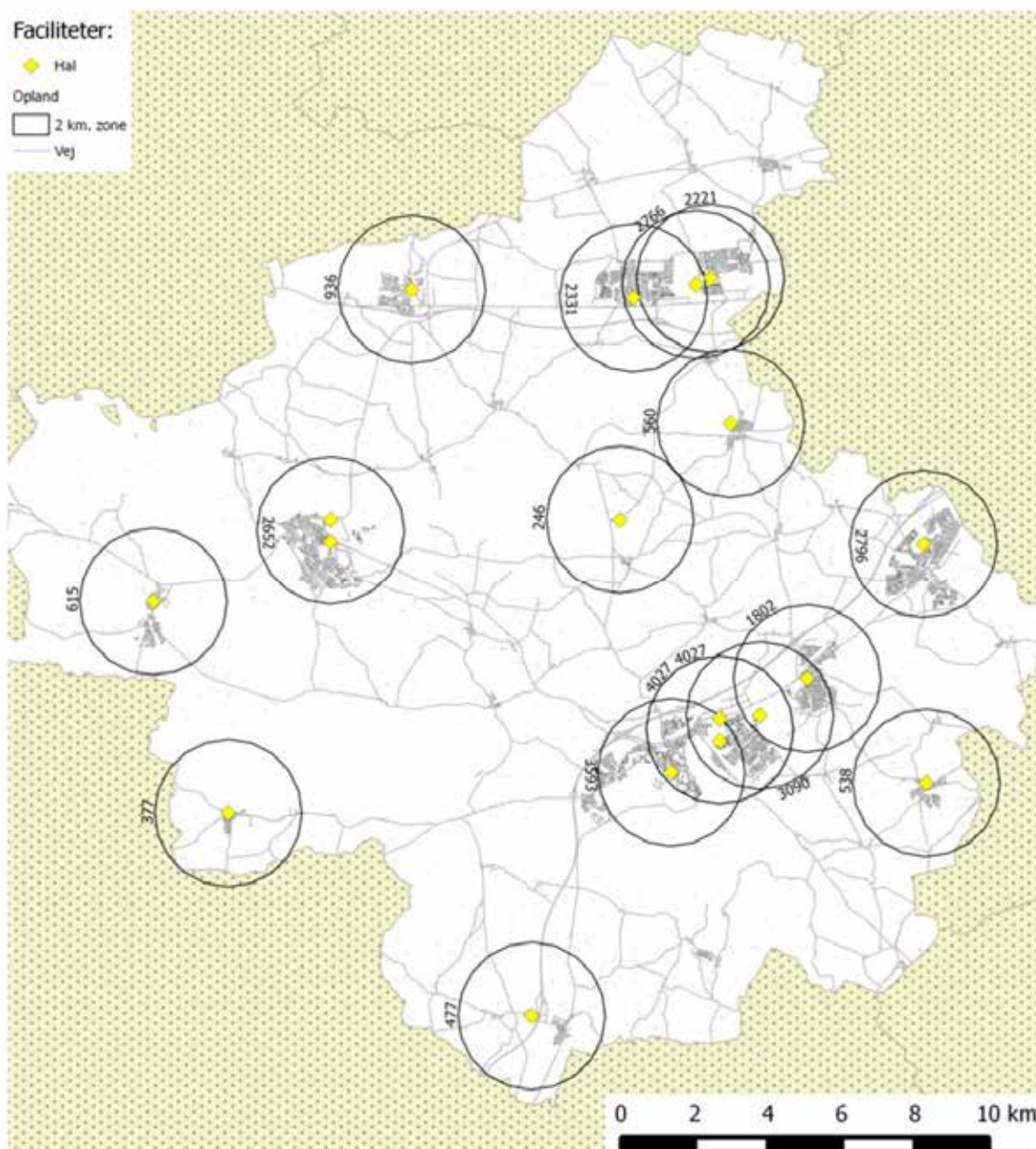

Det er dog værd at overveje, om der er tilstrækkeligt med muligheder for at være aktive for foreninger med aktiviteter i løbet af dagen og eftermiddagen – eksempelvis på senioridrætsområdet - og om eventuelle ønsker bliver imødekommet i tilstrækkelig grad. Herunder, som også nævnt tidligere om, de mange skolehaller og -faciliteter er tilstrækkeligt attraktive og tilgængelig til foreningsbrug.

Som nævnt ovenfor, er Skanderborg Kommune overordnet set godt dækket ind med idrætshaller, hvad angår spredning og antal. Da der i kommunen er flere ny- og udbygninger i støbeskeen, er det interessant at kigge på, hvordan dækningen er for de enkelte lokalområder.

Figur 1.12 viser antallet af borgere i lokalområderne (med sort) og borgere pr. idrætshal (med blå). Figuren viser, at der er stor forskel lokalområderne imellem. Hørning-området

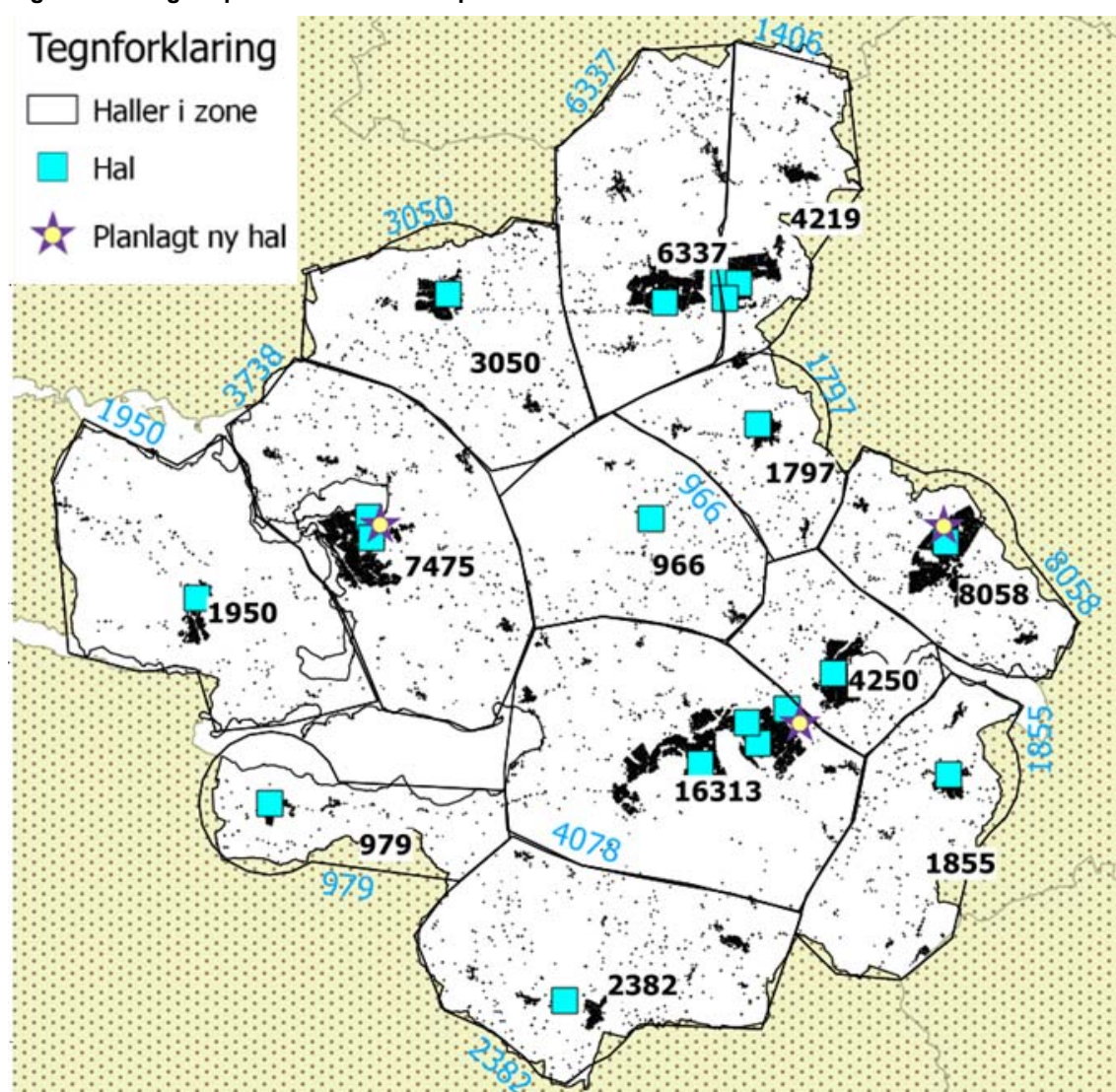
Figur 1.11 Dækningen af store idrætshaller i Skanderborg Kommune.

skiller sig ud med over 8.000 borgere om en idrætshal, mens området omkring Borgernes Hus i Veng og Voerladegård er nede på knapt 1.000 borgere til pr. hal.

Hvis Galten-Skovbyområdet, hvor der netop er bygget en ny hal (AVK-Hallen), igen betragtes som et lokalsamfund, kommer antallet af borgere pr. hal i dette område ned på 2.639. Dette er et stykke under antallet for Hørning (8.058), Stilling (4.250), Skanderborg by (4.078), Ry (3.738) og Låsbyområdet (3.050). Hvis de planlagte halbyggerier i Ry, Skanderborg, Låsby²⁴ og Hørning bliver udført, vil det for de respektive områder betyde, at der vil være 2.492 borgere pr. hal i Ry-området, 3.263 i Skanderborg-området²⁵ og 4.029 i Hørning-området.

Figur 1.12 Borgere pr. idrætshal fordelt på lokalområder

24 Der er også planer om en udvidelse af Låsby Hallen. Hvis dette bliver til en fuld hal, vil det give 1525 borgere pr. hal i Låsby-området.

25 Den ekstra hal på Fælleden kommer til at ligge i udkanten af Skanderborg-området, tæt på Stilling-området som derfor også vil kunne få glæde af hallen.

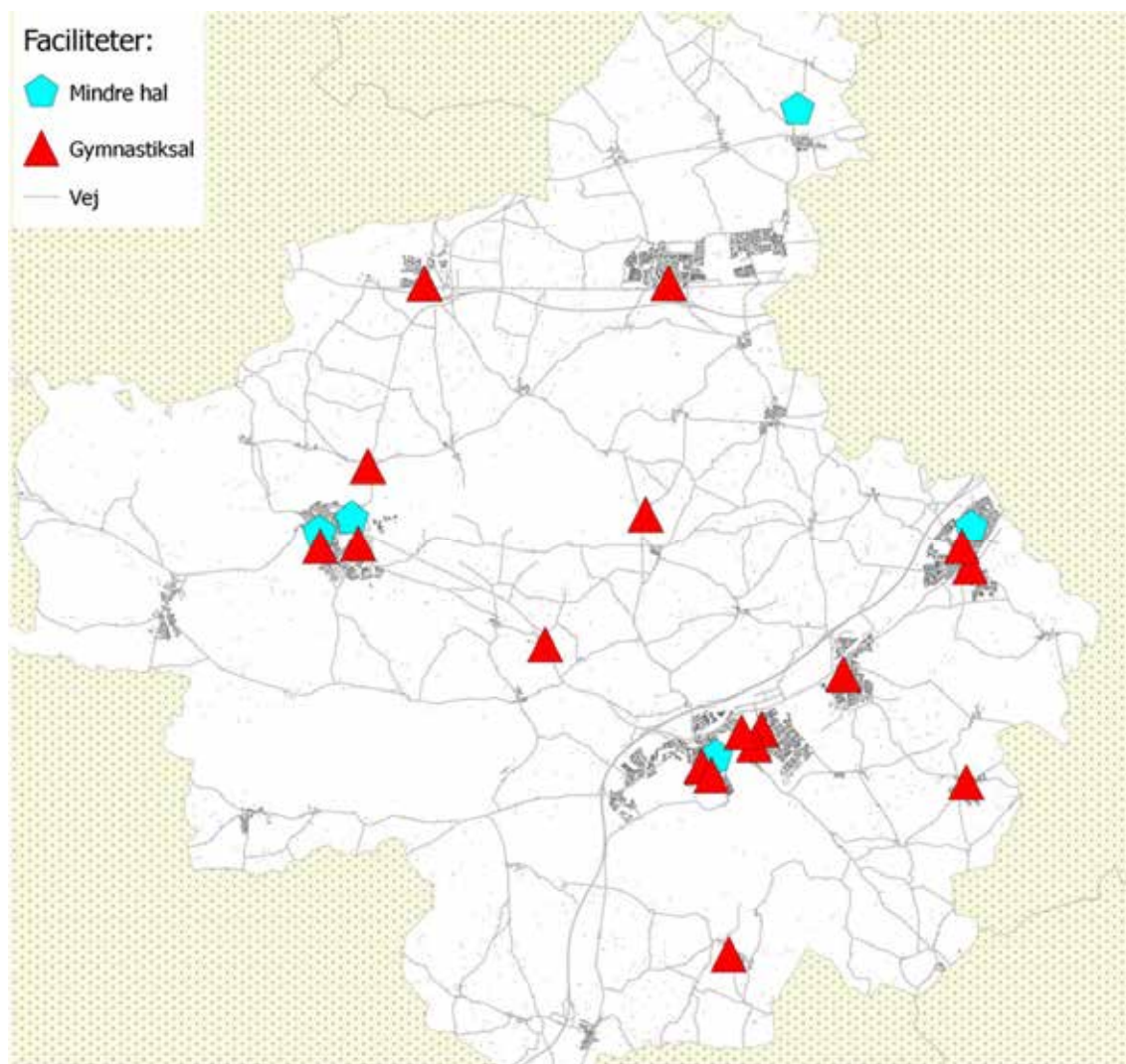
Små haller og gymnastik sale under 800 m²

Også de mindre haller og gymnastiksale er pænt fordelt ud over Skanderborg Kommune, og som tilfældet er med de store idrætshaller, har de fleste borgere adgang til en lille hal/gymnastiksal i deres nærområde (se Figur 1.13). Blandt de større bysamfund er det værd at bemærke, at der kun findes en gymnastiksal i Galten og ingen mindre hal. Borgerne i Galten har dog kort af stand til f.eks. de to haller på Klank. Fælles for de små haller og gymnastiksale er, at de er placeret i umiddelbar tilknytning til skoler, og derfor er faciliteter, der i dagtimerne benyttes af skolernes elever.

Klublokaler

De fleste klublokaler i Skanderborg Kommune er privatejede²⁶ og beliggende i forbindelse med idrætsforeninger. De er i høj grad etableret på privat foreningsinitiativ, og på den måde afspejler placeringen af dem også et umiddelbart behov. Det er derfor heller ikke overraskende, at der findes klublokaler stort set alle steder, hvor der er borgere og foreninger (se Figur

Figur 1.13 Mindre haller og gymnastiksale i Skanderborg Kommune.

26 Herunder også foreningsejede.

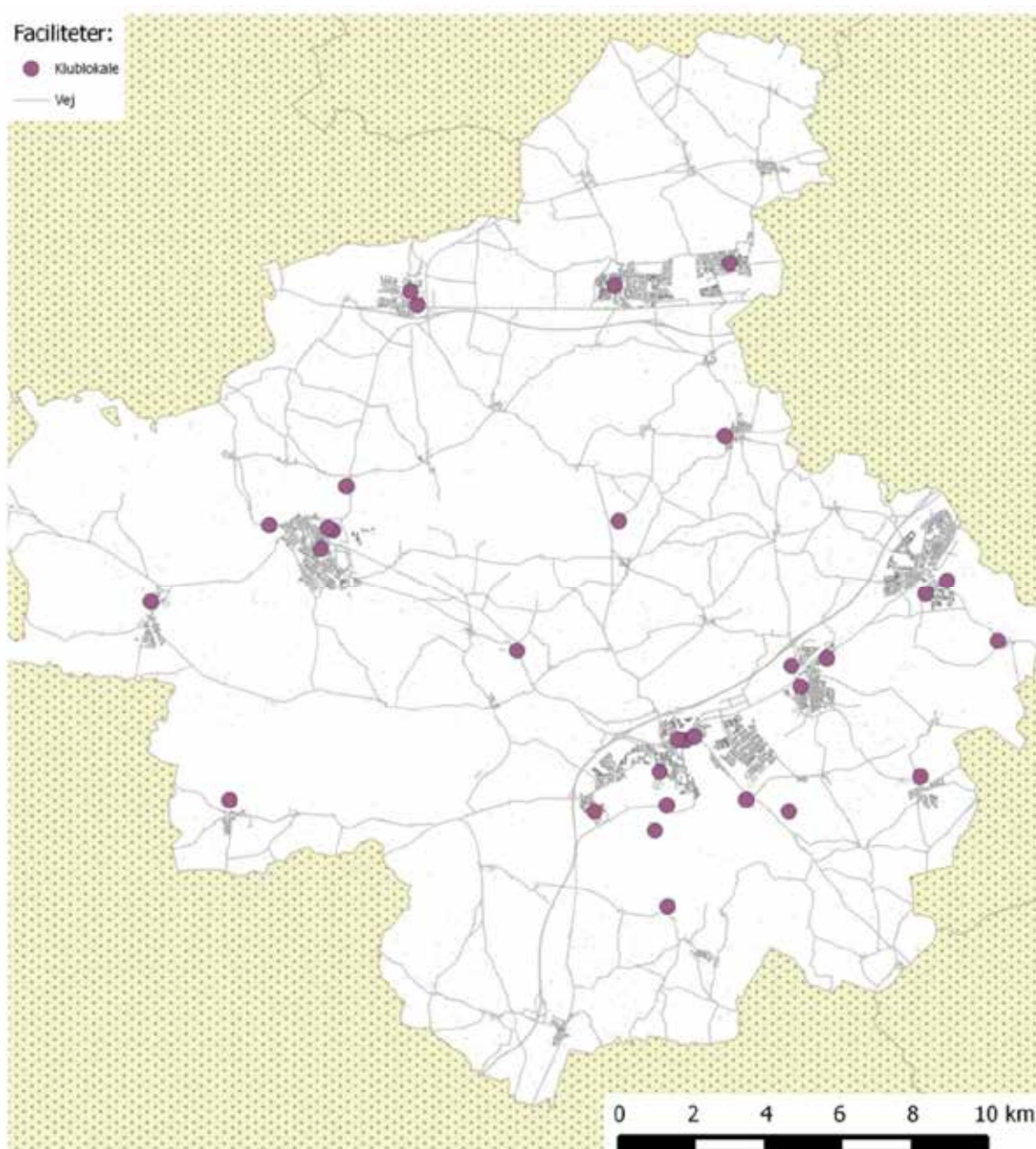
1.14). Når man fokuserer på klublokalerne er det væsentligt at medtage, hvilke muligheder nye foreninger – og foreninger uden klublokale – har for at benytte et sådan lokale til møder eller lignende.

Tennisbaner og motions- og fitnesscentre

Dækningen af udendørs tennisbaner i Skanderborg Kommune er god, også når man tager højde for fordelingen på tværs af lokalområder. Alle større bysamfund har udendørs tennisbaner, og generelt tegner der sig et billede af, at der er gode muligheder for at spille tennis i kommunen (se Figur 1.15). Når tennis skal spilles indendørs, er det en anden sag, og kommunens eneste tennishal findes i Skanderborg by.

Fitnesscentre (kommunale og private) er en betydningsfuld facilitet for mange voksne og

Figur 1.14 Klublokaler i kommunen.

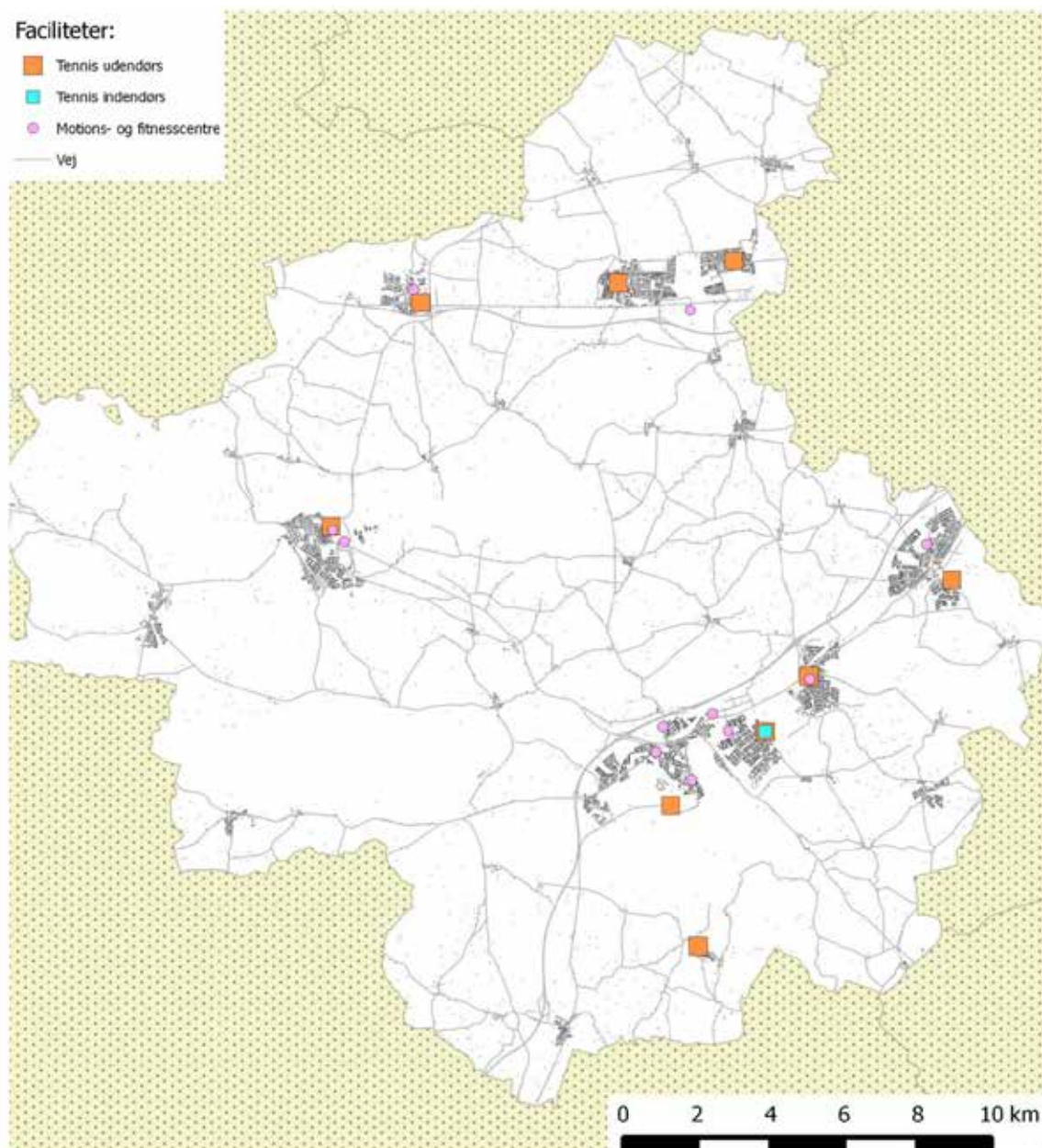
er overordnet set også godt fordelt mellem kommunens forskellige lokalområder. Især i Skanderborg by er der gode muligheder for at dyrke fitness med fem centre. Udover de motions- og fitnesscentre der er markeret på kortet, findes der flere steder lokalt større eller mindre styrketræningsrum og spinninglokaler f.eks. i forbindelse med haller (eks. ved Borgernes Hus, Stilling Skole, Virring Hallen, Galten Hallen, Skovby Skolen, Morten Børup Hallen og Sølund).

Svømmefaciliteter

Der findes en svømmehal i Skanderborg Kommune med et 25 meter bassin, som er beliggende i Skanderborg by. Der findes søbade Ry i forbindelse med Mossø og i Skanderborg i forbindelse med Skanderborg Sø (se Figur 1.16).

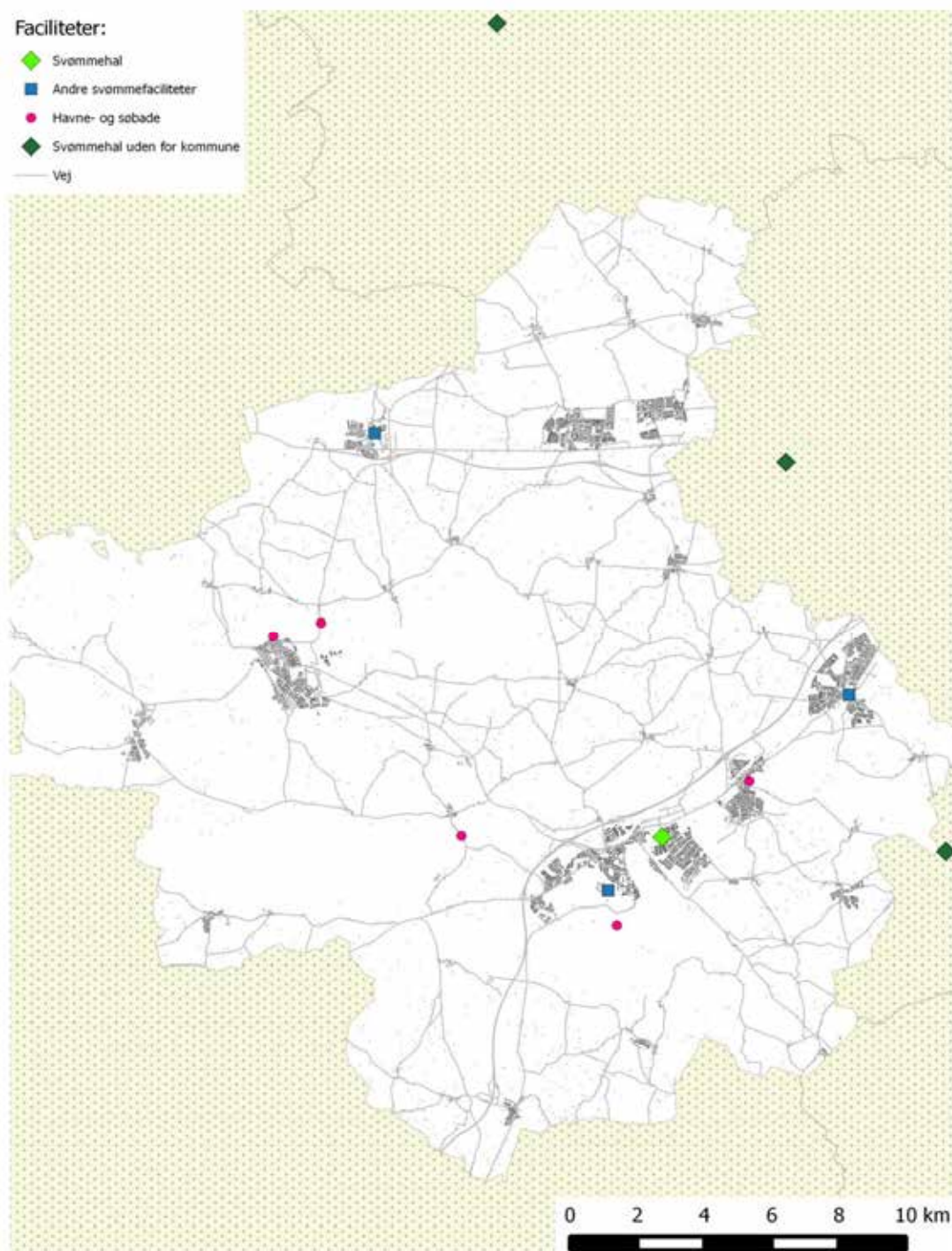
Svømmefaciliteter er ikke blandt de mest udbredte idrætsfaciliteter i Danmark, og det er

Figur 1.15 Udendørs tennisbaner i kommunen.

derfor almindeligt, at man indstiller sig på en vis transporttid, hvis man ønsker at benytte en rigtig svømmehal. Bl.a. derfor er det for kan det være meningsfuldt ikke kun at kigge på egne faciliteter, men også skele til de omkringliggende kommuner. Borgerne i Gl. Rye bor f.eks. tættere på svømmehallen ved Them hallerne end svømmehallen i Skanderborg Kommune. Svømmetilbuddet i Them er således med til at skabe svømmemuligheder for visse borgere i Skanderborg Kommune²⁷.

Figur 1.16 Kommunens svømmefaciliteter.

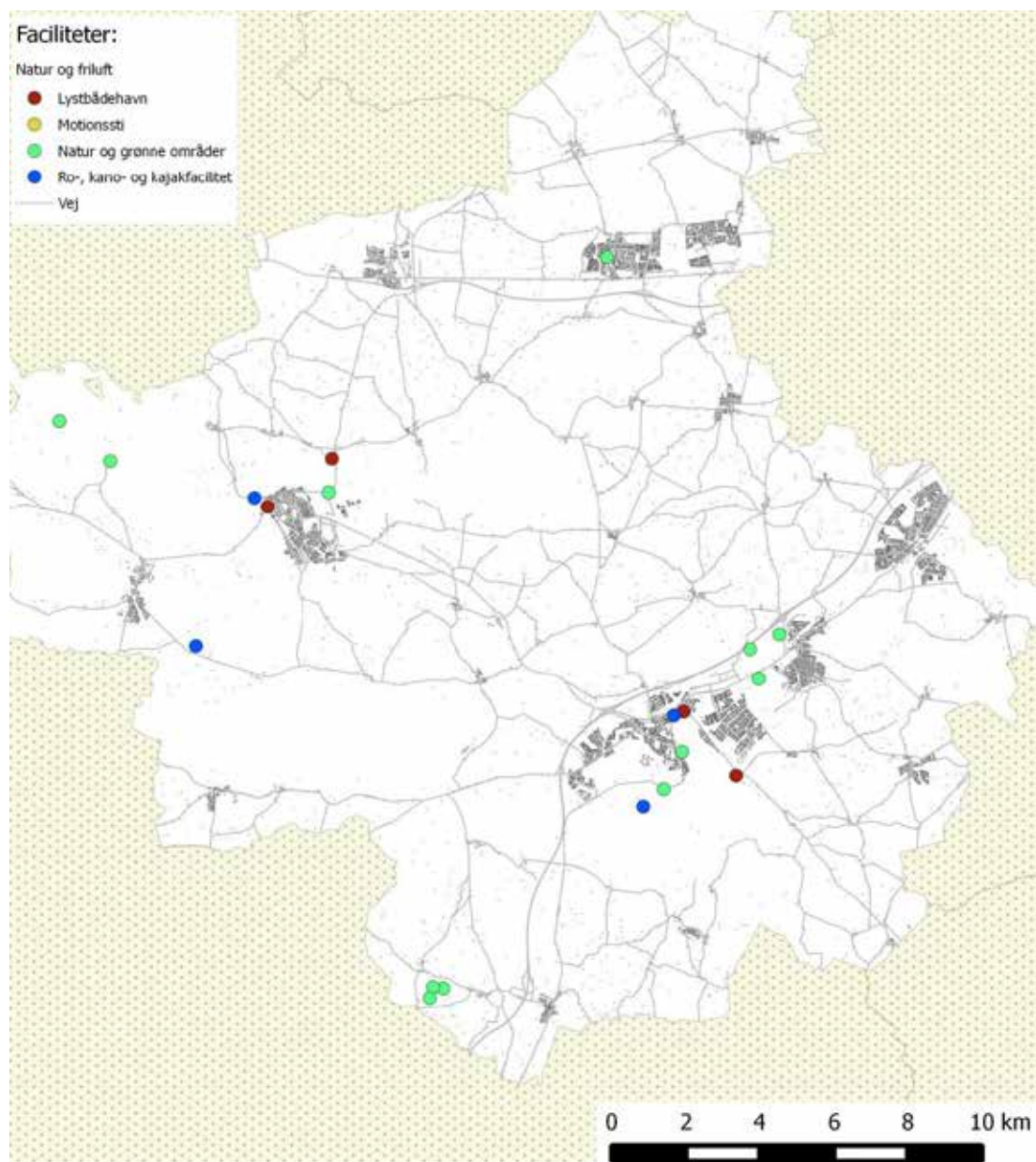
27 Ry Familie og Firmaidræt lejer sig for eksempel ind i Them svømmehal og tilbyder svømmeundervisning der.

For borgerne i det nordøstlige hjørne af Skanderborg Kommune findes de nærmeste tilbud i Hammel (Favrskov Kommune), eller Harlev (Aarhus Kommune). Der er en svømmehal i Hammel Idrætscenter 10-15 kilometer fra Galten og en på Næshøjskolen i Harlev ca. 7 kilometer fra Galten.

Natur- og friluftsfaciliteter

Der er ret få registrerede natur- og friluftsfaciliteter i Skanderborg Kommune, og dem der findes, er for de flestes vedkommende beliggende omkring søvand og er anlæg til både samt kano, kajak og roning. Disse faciliteter ligger i Ry og Skanderborg by (se Figur 1.17). Der findes med stor sikkerhed en række muligheder for at benytte naturen i Skanderborg Kommune,

Figur 1.17 Natur- og friluftsfaciliteter i Skanderborg Kommune.

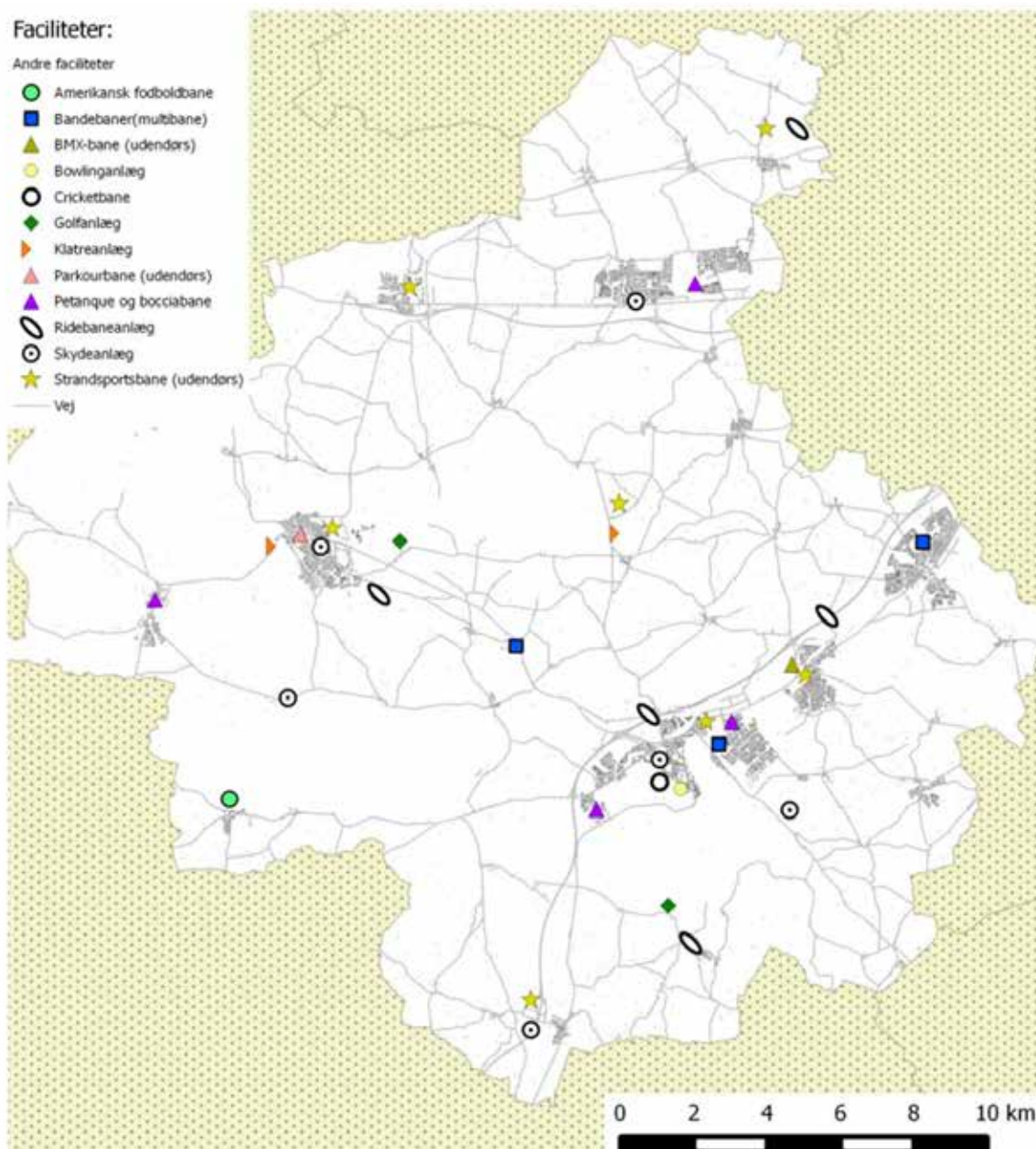

som ikke er registreret her. Der er derfor formentligt mange børn såvel som voksne, som er aktive i de forskellige naturområder, som der findes mange af i Skanderborg Kommune. Men endnu er områderne ikke blevet anlagt og registreret som deciderede idrætsfaciliteter med f.eks. motionsstier og cykelruter, som det er set i en række andre kommuner. Det er muligt, at de eksisterende stisystemer og lignende opfylder borgernes ønsker, men det bør være et område, som man diskuterer fremover på kommunalt plan. At inddrage og aktivere skov- og naturområder mere som idrætsfacilitet er en måde, hvorpå kommunen kan komme til at spille en rolle for en større del af kommunens borgere og være med til at gøre deres oplevelse bedre.

Andre idrætsfaciliteter

Kategorien dækker over en bred vifte af mere eller minder specialiserede faciliteter, og det er derfor også svært at sige noget generelt om dækningen. Disse faciliteter spreder sig ud over det meste af Skanderborg Kommune dog med tendens til, at relativt mange er beliggende i nærhed af Ry og Skanderborg by (se Figur 1.18).

Figur 1.18 De øvrige idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune.

Delrapport 2

-

Spørgeskemaundersøgelser ang.
idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Analyse af de organiserede brugeres anvendelse og vurdering af idrætsfaciliteterne samt deres ønsker til faciliteternes udvikling og udbygning

Undersøgelsen af de organiserede brugere blev gennemført i november og december måned 2013. Rent praktisk blev spørgeskemaet udarbejdet elektronisk på internettet²⁸ og udsendt via e-mail, hvor respondenterne skulle udfylde spørgeskemaet på en hjemmeside.

Spørgeskemaet blev sendt ud til brugere af kommunens idrætsfaciliteter og -anlæg, dvs. idrætsforeninger og -klubber, aftenskoler/oplysningsforbund, skoler eller SFO'er og daginstitutioner. Af i alt 315 mulige respondenter udfyldte og færdiggjorde 137 skemaet²⁹, hvilket giver en svarprocent på 44 %. Ud af de 137 svar kom de 62 % fra idrætsforeninger mens resten fordelte sig på kommunale institutioner³⁰ samt kultur- og fritidsforeninger³¹ (se Tabel 2.1). Alle 18 skoler i kommunen var inviteret til at deltage i undersøgelsen, hvoraf 12 skoler.

Ud af de deltagende 85 idrætsforeninger i undersøgelsen er det 17 foreninger, der ejer en facilitet selv. For hovedpartens vedkommende handler det om et klubhus og/eller mindre aktivitetslokaler, som foreningen ejer. Og ud af de 17 nævnte foreninger er det 6 foreninger, der låner eller lejer deres facilitet ud til andre, hvoraf det mest drejer sig om andre foreninger i lokalområdet. Så størstedelen af besvarelsene i denne delundersøgelse drejer sig hovedsageligt om foreningers brug af kommunale faciliteter, bl.a. skolehaller og gymnastiksale, samt skoler og andre institutioners brug af egne kommunale faciliteter.

I virkeligheden benyttes anlæggene også til andre formål end aktiv idrætsudøvelse så som koncerter, fester og andre kulturelle arrangementer samt til elitesportskonkurrencer og –stævner, der overværes af tilskuere, som ikke nødvendigvis er idrætsaktive på anlæggene. Men analysens sigte er dog primært idrættens vilkår og fremtidige behov, og det er således et afgrænset udsnit af den samlede brugerkreds' synspunkter og ønsker, der belyses i denne undersøgelse. De første spørgsmål, der skal belyses er, hvilke faciliteter brugerne benytter.

Tabel 2.1 Fordeling af brugertyper blandt respondenterne (%).

	Antal	%
Idrætsforeninger	85	62
Kommunale institutioner	33	24
Kultur og fritidsforeninger (og andet)	19	14
Total	137	100,0

28 via SurveyXact (<http://www.surveyxact.dk>)

29 Langt størstedelen af de respondenter, der besvarede skemaet, var formænd eller bestyrelsesmedlemmer i foreninger (60%). Dernæst var institutionsledere eller administratorer repræsenteret (15%), mens resten fordelte sig ligeligt mellem instruktører, pædagoger og skolelærere.

30 De kommunale institutioner omfatter skoler, SFO'er, ungdomsklubber, daginstitutioner.

31 Kultur- og fritidsforeninger omfatter aftenskoler, oplysningsforbund og andre foreninger.

Benytter brugerne faciliteter uden for kommunen?

Omkring 60 % af brugerne benytter faciliteter uden for kommunen. 15 % gør det flere gange om ugen, 5 % gør det en gang om ugen, 10 % enkelte gange om måneden, og 30 % benytter faciliteter uden for kommunen sjældnere end én gang om måneden. Det er især idrætsforeninger³², som anvender faciliteter uden for kommunen, mens institutionerne næsten ikke praktiserer dette. Langt størstedelen af alle brugere, herunder også flertallet af idrætsforeninger benytter aldrig lokaler eller anlæg uden for kommunen til deres aktiviteter.

Hvilke typer af faciliteter benytter brugerne?

Det næste spørgsmål handler om, hvilke typer af faciliteter de organiserede brugere benytter. Tabel 2.2 viser, hvor mange af brugerne, der benytter de forskellige faciliteter inden for hver facilitetstype, og de væsentligste hovedtræk er de følgende:

- Den mest benyttede type facilitet er 'idrætshal'. Over halvdelen af brugerne bruger denne type facilitet.
- Næstmest benyttede facilitet er 'gymnastiksal', som 47 % af brugerne benytter.
- Den tredje mest benyttede facilitet er 'naturen', som 38 % benytter.
- Fjerde mest benyttede facilitet er 'boldbaner', som 37 % benytter.
- Den femte mest benyttede facilitet er 'klubhus, mødelokale'. Dvs. et lokale, der kan benyttes til møder og sociale aktiviteter. 31 % af brugerne svarer, at de benytter en sådan facilitet.

Tabel 2.2 Hvilke facilitetstyper benytter foreningerne / institutionerne?

	Antal	%
Idrætshal	74	55,2%
Gymnastiksal / andet idrætslokale	63	47,0%
I naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.)	51	38,1%
Stadion / Boldbane	50	37,3%
Klublokale, mødelokale	42	31,3%
På veje, gader, fortove og lignende.	26	19,4%
Motionsrum/fitnesscenter	18	13,4%
Svømmefacilitet	14	10,4%
Tennisanlæg	12	9,0%
Petanquebane	7	5,2%
Ro-, kano- og kajakfacilitet	5	3,7%
Ridebaneanlæg	2	1,5%
Skydelokale/anlæg	2	1,5%
Strandsportsanlæg	1	0,7%
Lystbåde- og havneanlæg	1	0,7%
Andre anlæg og faciliteter	22	16,4%

32 Aktiviteter uden for kommunen indbefatter også kampe og turneringer.

- Også mange foreninger og skoler benytter 'veje, gader, fortove og lignende' til deres aktiviteter, nemlig 19 % af brugerne.
- Typen 'motionsrum/fitnesscenter benyttes kun af foreninger.
- Øvrige mere specialiserede anlæg benyttes af forholdsvis få organiserede brugere.

Man skal dog være opmærksom på, at det ikke er alle organiserede brugere, som har besvaret spørgeskemaet, og derfor er antallet af brugere større, end tabel 2.3 viser.

Kategorien 'andre anlæg og faciliteter' omfatter bl.a. tennishal, Skanderborg BMX Klub (udendørs BMX-bane), multibaner og klatrevægge ved skoler, beachvolleybaner, almindelige skolelokaler samt en bane til motorsport. Ovenstående viser, at forholdsvis mange foreninger, aftenskoler og kommunale institutioner benytter faciliteterne nævnt i tabel 2.2, men at der også er mange, som benytter mere specialiserede faciliteter, der har få brugere, og som vanskeligt kan anvendes af andre (f.eks. skyde-anlæg og ridebaneanlæg).

I forhold til brugertyper, er der ikke store forskelle på, hvor meget hhv. idrætsforeningerne, fritids- og kulturforeningerne og de kommunale institutioner bruger de forskellige facilitetstyper:

- Halvdelen af idrætsforeningerne bruger idrætshallen og gymnastiksalen mens boldbaner og motionsrum/fitnesscenter bruges af henholdsvis 27 % og 21 % af idrætsforeningerne.

Tabel 2.3 Antal af brugerne, som har valgt de forskellige typer af faciliteter som de vigtigste, brugeren benytter (antal).

	1. nævnte	2. nævnte	3. nævnte	I alt
Haller og idrætslokaler over 300 m ²	46	24	10	80
Boldbaner	28	29	11	68
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	21	13	15	49
Klublokaler til idrætsforeninger	9	3	1	13
Tennisbaner udendørs	0	5	2	7
Svømmefaciliteter	2	2	0	4
Motionscentre/styrketræningscentre	2	1	1	4
Bandebaner (multibaner)	1	3	0	4
Petanque og bocciabaner	0	1	2	3
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	2	0	0	2
Skydeanlæg	1	1	0	2
Ridebaneanlæg	1	0	0	1
Strandsportsbaner (udendørs)	1	0	0	1
Bowlinganlæg	0	1	0	1
BMX og andre udendørs cykelbaner	1	0	0	1
Lystbådehavne	1	0	0	1
Klatreanlæg	0	0	0	0
Golfanlæg	0	0	0	0
Parkourbaner (udendørs)	0	0	0	0
Anden facilitet eller anlæg	6	3	7	16

- Idrætshallen og boldbanerne er skolernes foretrukne facilitetstyper, men naturen og veje, gader og fortove anvendes også meget af skolerne.
- SFO'er, ungdomsklubber og andre kommunale institutioner bruger især naturen som facilitet og dernæst gymnastiksale, boldbaner og idrætshaller.
- Aftenskoler, oplysningsforbund og andre foreninger anvender mest mindre lokaler som gymnastiksale, mødelokaler og lign.

Igen skal man være opmærksom på, at det ikke er alle organiserede brugere, som har besvaret spørgeskemaet, og derfor kan den reelle fordeling mellem brugertyperne være anderledes.

Hvilke faciliteter betyder mest?

Brugerne blev i spørgeskemaet bedt om at angive de faciliteter, som betød mest for foreningen eller institutionen (der kunne maksimalt angives tre faciliteter). Den mest nævnte facilitetstype er 'idrætshal'. Dernæst kommer boldbaner, gymnastiksal/andet idrætslokale, klublokaler, tennisbaner og svømmefaciliteter (se Tabel 2.3).

Facilitetstyperne idrætshal, boldbaner, gymnastiksal, klublokaler og svømmefacilitet opfattes af alle eller næsten alle de organiserede brugere, som har anvist denne facilitetstype, som en af de vigtigste, som 'Meget vigtig – vi har intet alternativ'. Det samme gør sig gæl-

Tabel 2.4 Hvor vigtig er de faciliteter, som foreningen / institutionen har angivet som 1. nævnte af de tre vigtigste (%)?

	Meget vigtig - vi har intet alternativ		Vigtig - men vi har alternativ		Mindre vigtig	
	antal	%	antal	%	antal	%
Haller og idrætslokaler over 300 m ²	41	95%	2	5%	0	0%
Boldbaner	19	70%	7	26%	1	4%
Idrætslokaler og gymnastiks. u. 300 m ²	18	90%	2	10%	0	0%
Klublokaler til idrætsforeninger	9	100%	0	0%	0	0%
Anden facilitet eller anlæg	5	83%	1	17%	0	0%
Svømmehaller	2	100%	0	0%	0	0%
Motionscentre/styrketræningscentre	2	100%	0	0%	0	0%
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	2	100%	0	0%	0	0%
Ridebaneanlæg	1	100%	0	0%	0	0%
Skydeanlæg	1	100%	0	0%	0	0%
BMX og andre udendørs cykelbaner	1	100%	0	0%	0	0%
Lystbådehavne	1	100%	0	0%	0	0%
Petanque og bocciabaner	0	0%	0	0%	0	0%
Strandsportsbaner (udendørs)	0	0%	1	100%	0	0%
Tennisbaner udendørs	0	0%	0	0%	0	0%
Klatreanlæg	0	0%	0	0%	0	0%
Golfanlæg	0	0%	0	0%	0	0%
Bowlinganlæg	0	0%	0	0%	0	0%
Parkourbaner (udendørs)	0	0%	0	0%	0	0%
Bandebaner (multibaner)	0	0%	0	0%	1	100%

dende for en række andre facilitetstyper, men hvor det kun er få foreninger/institutioner, der har svaret for denne facilitetstype. (se Tabel 2.4).

Endelig blev de organiserede brugere spurgt om, hvad de oftest gjorde, hvis de alligevel ikke fik brug for de tider, de havde fået tildelt. For mange facilitetstyper var det op til hver femte bruger, der ikke gjorde noget aktivt, hvis de alligevel ikke skulle benytte deres tid, dvs. at tiden i sidste ende kom til at stå ubrugt hen (se Tabel 2.5). Endelig skal det nævnes, at

Tabel 2.5 Hvad gør de organiserede brugere som oftest, hvis de ikke får brug for de tider, de har fået tildelt i deres 1. nævnte facilitet (%)?

	Afmelder tiden	Bytter tiden med andre brugere	Låner tiden ud til andre brugere	Lejer tiden ud til andre brugere	Gør ikke noget	Andet	Ved ikke / ikke relevant	Total
Boldbaner	4%	7%	4%	0%	29%	21%	36%	100%
Haller og idrætsslokaler over 300 m ²	7%	19%	19%	0%	19%	19%	19%	100%
Idrætsslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	10%	0%	14%	0%	33%	14%	29%	100%
Klublokaler til idrætsforeninger	11%	0%	0%	0%	0%	22%	67%	100%
Svømmehaller	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Motionscentre/styrketræningscentre	50%	0%	0%	0%	0%	0%	50%	100%
Ridebaneanlæg	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Skydeanlæg	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Strandsportsbaner (udendørs)	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
Bandebaner (multibaner)	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Lystbådehavne	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%

Tabel 2.6 Kan de eksisterende faciliteter i kommunen, dække foreningens/institutionens behov (%)?

	Ja, de eksisterende faciliteter dækker brugerens behov		Nej, de eksisterende faciliteter dækker ikke brugerens behov		Ved ikke	
	antal	%	antal	%	antal	%
Idrætsforening	41	49%	41	49%	2	2%
Aftenskole/oplysningsforbund	1	33%	2	67%	0	0%
Skole	10	67%	3	20%	2	13%
SFO	8	67%	3	25%	1	8%
Ungdomsklub, ungdomsskole eller Ungecenter	1	33%	2	67%	0	0%
Anden forening	3	60%	2	40%	0	0%
Andet	8	80%	2	20%	0	0%
I alt	72	55%	55	42%	5	3%

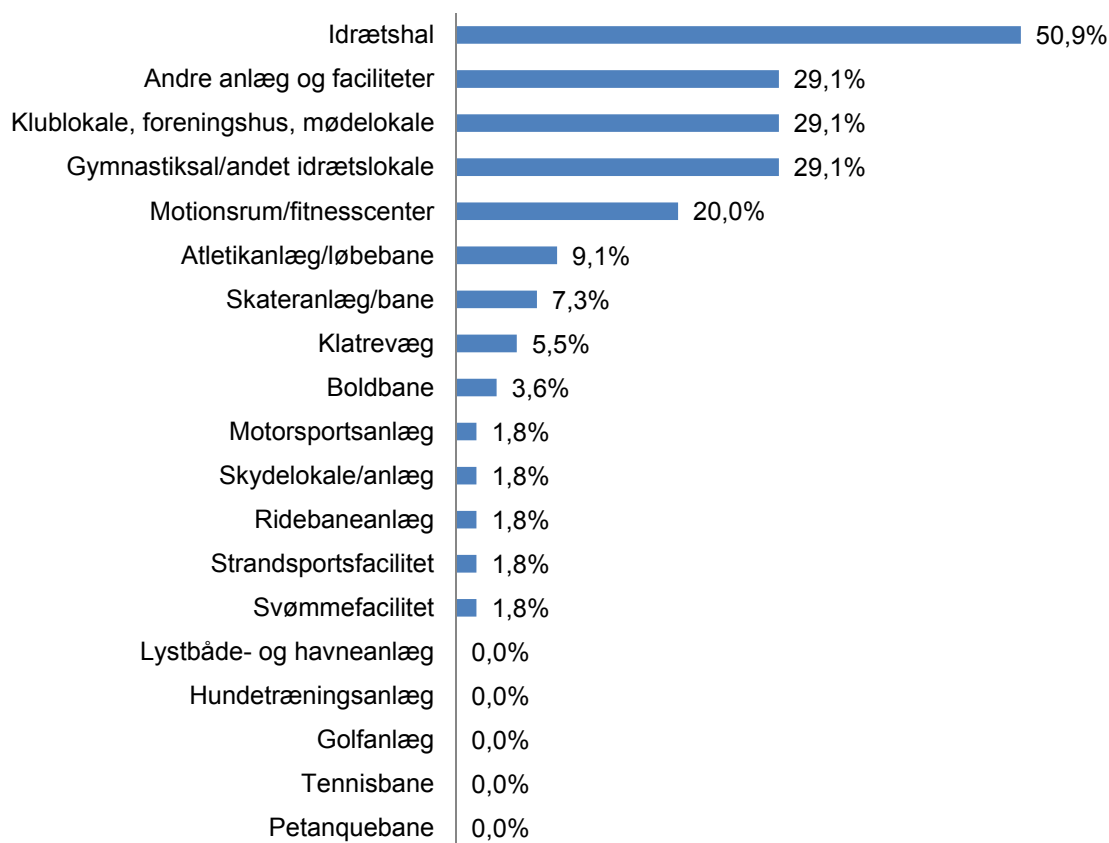
brugerne ved en del af facilitetstyperne enten ikke ved, hvad der skal gøres eller ikke finder det relevant.

Opfylder faciliteterne brugernes behov?

Opfylder de eksisterende faciliteter brugernes behov? Lidt over halvdelen af alle brugerne synes, at de eksisterende faciliteter dækker foreningens eller institutionens behov. Men næsten lige så mange mener ikke, at deres behov dækkes (se Tabel 2.6).

Det er især idrætsforeninger (49 %), der mener, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov. Knap så mange blandt skolerne og SFO'erne (25 %), synes at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov. De 55 brugere, som svarede, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov, havde efterfølgende mulighed for at svare, hvilke faciliteter de så mangler mest. Ifølge foreningerne drejer det sig om idrætshaller, klub- og mødelokaler, gymnastiksale, motionsrum/fitnesscentre samt 'andre anlæg og faciliteter'. Den sidste kategori dækker over faciliteter som springfaciliteter til gymnastikken, flere depotrum, fleksible lokaler (der kan opdeles i mindre rum og med fleksibel adgang) til f.eks. indoor cycling, mindre gymnastikhold og handicapundervisning. På nær den sidste kategori er det således facilitetstyper, som i forvejen er meget benyttet, som efterlyses af foreningerne (se Figur 2.1). For institutionernes vedkommende bliver især skateranlæg efterlyst.

Figur 2.1 Hvilke lokaler eller anlæg mangler der i kommunen, for at foreningen / institutionen kan få dækket sine behov (% af 55 respondenter)?

Brugernes tilfredshed med faciliteterne

Foreningerne og de kommunale institutioner fik også mulighed for at vurdere, hvor tilfredse de er med de faciliteter, de benytter mest i forhold til en række forskellige parametre.

Vedligeholdelsen af faciliteten

Vedligeholdelsen af idrætsfaciliteter er et punkt, som alle brugere er opmærksomme på, idet det kan have direkte indflydelse på deres muligheder for at afholde aktiviteter. Det er derfor interessant at se på, hvordan de organiserede brugere af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune opfatter dette. På tværs af de forskellige facilitetstyper svarer lidt over halvdelen, at de er enten meget tilfredse eller tilfredse med vedligeholdelsen. Hver fjerde svarer 'både og'. Størst utilfredshed finder vi hos brugerne af 'gymnastiksal/andet idrætslokale'³³, mens den største tilfredshed er hos brugerne af 'svømmehaller' og 'motionscentre'. For de sidste to facilitetstyper gælder det også, at man her typisk betaler for at komme ind, og at der dermed kan ligge nogle andre forventninger til disse faciliteters tilstand.

Omklædnings- og badeforholdene

Hvad angår omklædnings- og badeforholdene, er det enten en side ved faciliteterne, som ikke opfattes som relevant, eller af betydning eller at de ikke kan forholde sig til det for den facilitetstype, som de benytter mest. For de organiserede brugere, som dette er relevant for, er tilfredsheden med disse forhold ved gymnastiksalene ikke stor, mens flere er tilfredse ved svømme- og idrætshallerne.

Opholdsrum og klublokaler

Svarene vedr. denne del af faciliteterne er næsten identisk med svarene vedr. omklædnings- og badeforhold. For halvdelen er dette ikke relevant, og lidt flere er tilfredse end utilfredse med opholdsrum og klublokaler på de faciliteter, de benytter mest.

Kiosk, cafeteria ol.

Næsten 60 % af brugerne kan ikke forholde sig til, om de er tilfredse med kiosk, cafeteria ol. på den facilitet, de benytter mest. Givetvis fordi der ikke findes en kiosk eller lignende på den pågældende facilitet. Hos de resterende er der lidt flere, der er tilfredse end utilfredse med forholdene.

Rengøringen

På tværs af de forskellige facilitetstyper svarer knap 40 % af brugerne, at de er meget tilfredse eller tilfredse med rengøringen på den facilitet, de benytter mest, mens omkring en femtedel er utilfredse. Tilfredsheden er størst hos organiserede brugere, der benytter 'svømmefacilitet' og 'motionscenter', mens den største utilfredshed med rengøringen skal findes hos brugere af 'idrætshaller'.

Kommunikationen med personalet

Der er generelt meget stor tilfredshed med forholdet til og kommunikationen med personalet på de pågældende faciliteter. 32 % har dog ikke kunne forholde sig dertil, hvilket hænger

33 Denne type dækker bl.a. over en lang række skolefaciliteter, som efter mange års brug er slidte.

sammen med, at de givetvis ikke møder personalet på den facilitet, som de benytter mest.

Facilitetens egnethed

Hele 73 % af brugerne svarer, at de er enten meget tilfredse eller tilfredse med facilitetens egnethed til de aktiviteter, som brugeren benytter faciliteten til. Kun omkring 12 % svarer, at de er utilfredse. Tilfredsheden er især stor hos brugerne af 'idrætshaller', 'gymnastiksale' og 'boldbaner'.

Tidspunkterne hvor den de organiserede brugere kan anvende faciliteten

Der er generelt også stor tilfredshed med de tidspunkter, hvorpå brugerne kan anvende den facilitet, som de benytter mest. 33 % er meget tilfredse, og 31 % er tilfredse. Kun 6 % er utilfredse, og dem finder vi især blandt brugerne af 'idrætshal', 'klublokaler' og 'motionscentre'³⁴. Muligvis fordi nogle af disse faciliteter bruges af mange forskellige organiserede brugere, så det er svært at tilgodese alles ønsker.

Ledelsen af faciliteten

Halvdelen af brugerne er meget tilfredse eller tilfredse med ledelsen af de faciliteter, de bruger mest, og de fleste af resten har svaret, at det ikke er relevant – givetvis fordi de pågældende faciliteter ikke har en synlig daglig ledelse, eller at brugeren ikke kender lederen. De få brugere, der svarer, at de er utilfredse med ledelsen af faciliteten, benytter primært facilitetstypen 'svømmehal' og 'gymnastiksal'.

Serviceniveauet

Knap en tredjedel af brugerne kan ikke forholde sig til 'serviceniveauet' på den facilitet, de benytter mest, men blandt dem, som kan dette, er der flest, som har svaret, at de er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'.

Indflydelse på lokale- og anlægsfordelingen

Ligeledes har knap en tredjedel ikke svaret på dette, dvs. de har svaret 'ved ikke / ikke relevant'. Sandsynligvis fordi der ikke er en lokale- og anlægsfordeling for den facilitet, som brugeren anvender mest. Hvad angår idrætshaller og gymnastiksale, hvor der typisk er en lokale- og anlægsfordeling, er der dog mere tilfredshed end utilfredshed blandt brugerne.

Facilitetens beliggenhed

Over 80 % af brugerne svarer, at de er tilfredse eller meget tilfredse med beliggenheden af den facilitet, som de bruger mest, og kun 2 % er utilfredse. Størst tilfredshed er der med beliggenheden af 'idrætshaller', 'klubhus/mødelokale' samt 'boldbaner'. Dvs. faciliteter som typisk er lokale, og som der er forholdsvis mange af – og derfor kortere afstand til³⁵.

Indflydelse på driften

For de fleste er det slet ikke relevant at svare på, om de er tilfredse med indflydelsen på driften. Meget få er utilfredse med indflydelsen derpå.

34 Det er dog et fåtal i det samlede hele.

35 Se bl.a. Delrapport 1.

Indretningen og udsmykningen

Omkring en tredjedel af brugerne forholder sig ikke til, om de er tilfredse med indretningen og udsmykningen, og resten er overvejende tilfredse dermed.

Stemningen og atmosfæren på faciliteten

Lidt over halvdelen af brugerne svarer, at de er tilfredse eller meget tilfredse med stemningen og atmosfæren på faciliteten, og meget få (5 %) er utilfredse. Knap hver fjerde vælger dog ikke at forholde sig til denne parameter.

Faciliteten som helhed

15 % af brugerne af de forskellige typer af faciliteter svarer, at de er meget tilfredse med faciliteten, de bruger mest, som helhed, og 49 % er tilfredse. Hver tiende er utilfredse eller meget utilfredse, mens 6 % ikke har forholdt sig dertil. Størst er tilfredsheden hos brugerne af 'idrætshaller' og 'svømmefaciliteter'. Lidt mindre tilfredshed er der hos brugerne af 'gymnastiksale' og 'boldbaner' (se Tabel 2.7).

Brugerne blev også bedt om at forholde sig til, om der mangler redskaber eller udstyr i den facilitet, som foreningen eller institutionen bruger mest. Det synes 59 % af brugerne, at der gør, mens næsten en fjerdedel ikke kan forholde sig til det. Omkring 18 % mener derimod ikke, at der mangler noget. Det er især i facilitetstyperne 'gymnastiksale', 'boldbaner' og 'motionscentre', at forholdsvis mange synes, at der mangler redskaber, udstyr mv.

Brugernes holdninger til faciliteterne i Skanderborg Kommune

Den sidste del af spørgeskemaet til brugerne handlede om foreningernes og institutionernes holdning til samt vurdering af idrætsfaciliteterne i kommunen. Analysen er opdelt i forskellige emner (se Figur 2.2 på senere side). Spørgeskemaet gav desuden brugerne mulighed for at uddybe deres svar og komme med kommentarer. De følgende underafsnit viser brugernes svar og kommentarer³⁶.

Lokale- og anlægsfordelingen

Størst tilslutning er der til synspunktet, at 'Det er først og fremmest foreninger/institutioner fra lokalområdet, der skal tilgodeses ved fordelingen af lokaler og anlæg'. Næsten ni ud af ti organiserede brugere er enig i udsagnet, enkelte dog med forbehold:

Tabel 2.7 Hvor tilfredse er brugerne med faciliteten som helhed (%).

	Meget tilfreds	Tilfreds	Både og	Utilfreds	Meget utilfreds	Ved ikke / ikke relevant
Boldbaner	15%	52%	15%	15%	4%	0%
Haller og idrætslokaler over 300 m ²	9%	58%	28%	2%	0%	2%
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	24%	33%	14%	10%	10%	10%
Klublokaler til idrætsforeninger	0%	89%	0%	0%	0%	11%
Svømmehaller	50%	0%	50%	0%	0%	0%

³⁶ Ikke alle udsagn fra spørgeskemaet bliver behandlet dybdegående i analysen af spørgeskemaundersøgelsen.

"Vi skal blot sikre, at foreninger i områder med lav efterspørgsel efter haltimer ikke får uforholdsmæssig meget fast tid - uden at denne tilbydes andre foreninger fra andre områder, som ikke kan få dækket deres behov. Den optimale situation var, at alle kan få dækket behovet for haltimer i nærområdet." (Idrætsforening)

56 % af brugerne er enige i – meget eller delvis – at 'Børn og unge skal tilgodeses før voksne ved lokale- og anlægsfordelingen'³⁷, mens kun 13 % af brugerne er uenige. Det er næsten hver fjerde, som svarer både/og (24 %). Der er også forholdsvis stor tilslutning til, at 'Foreninger / institutioner, som kan fylde faciliteterne ud, bør tilgodeses før foreninger / institutioner, hvor forholdsvis få deltager'. 11 % svarer 'meget enig' og 33 % svarer 'enig'. Kun 18 % af brugerne er uenige i dette og svarer bl.a.:

"Diversitet bør tilgodeses!" (Idrætsforening)

"I lokalsamfundene vil der alt andet lige være færre på holdene end i de større klubber. Men de kan være lige så vigtige eller måske endda da mere betydningsfulde for lokalsamfundet." (Idrætsforening)

"Der skal også være plads til mindre idrætsgren." (Idrætsforening)

Noget færre, omkring 25 % af de organiserede brugere, støtter synspunktet, at 'Foreninger / institutioner, der har vundet hævd på en facilitet, skal tilgodeses først i tildelingen af tider', mens over 35 % er uenige i synspunktet:

"Nej, det synes jeg ikke, for så er det jo stort set umuligt for ny aktivitet og foreninger at få gang i noget nyt" (SFO)

"Antal interesserede/tilmeldte vejer tungere end tradition." (Idrætsforening)

Lidt over 40 % af brugerne er enige i, at 'Det er vigtigt at tilgode nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold, når lokaler og anlæg skal fordeles'. Næsten ligeså mange svarer 'både og' til synspunktet, mens kun 12 % er decideret imod dette.

41 % af de organiserede brugere er uenig i synspunktet, at 'De foreninger, der kan markere sig på landsplan, skal tilgodeses med de øve- og træningstider, de har brug for', mens 19 % støtter synspunktet. Det kommer bl.a. til udtryk på følgende måder:

"Gøgeunge-effekten bør begrænses!" (Idrætsforening)

"Vi er et lille lokalsamfund og satser på breddeidræt. Eliten må de store byer servicere." (Idrætsforening)

"Der skal være plads til både bredde og elite" (Idrætsforening)

³⁷ Som er praksis i dag jf. folkeoplysningsloven.

Flere (39 %) støtter synspunktet, at 'Brugergrupperne bør i højere grad selv stå for fordelingen af lokaler og anlæg frem for kommunen', end antallet der ikke støtter synspunktet (17 %). Men mange kan ikke forholde sig til synspunktet. Der er dog mange forbehold hos brugerne:

"Specielt i forhold til de mindre klubber og aktører vil der i særlig grad være behov for en 'tovholder' fra kommunen, men denne behøver ikke nødvendigvis at have en central rolle." (Idrætsforening)

"Kommunen har mulighed for at få overblik over under og overkapacitet, det kan den enkelte forening ikke." (Idrætsforening)

"Skal være på en måde så også små foreninger også kommer til" (Idrætsforening)

"Det skal være nemmere at afmelde/tilmelde sig til faciliteter" (Idrætsforening)

Der er meget lille tilslutning til, at 'Faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres fritidsaktivitet i en forening'. Lidt over hver tiende bruger støtter dette, mens over halvdelen er imod. Næsten en tredjedel svarer dog enten 'både/og' eller 'ved ikke' til dette:

"Kun hvis der er ledige tider - og det findes der i nogle haller." (Idrætsforening)

Faciliteternes anvendelse og drift

Overordnet vurderer det store flertal af brugerne faciliteterne meget positivt.

Mere end hver tredje af brugerne svarer, at 'Stemningen og atmosfæren på faciliteterne i Skanderborg er meget positiv og god', og kun 9 % svarer, at de er uenige i udsagnet. Mere end hver tredje bruger har dog ikke kunnet forholde sig til udsagnet. Det er da også meget få organiserede brugere, som synes, at 'Der er et dårligt forhold til de øvrige brugere af faciliteterne'. Det støtter mindre end hver tiende bruger, mens halvdelen er uenig eller meget uenig i udsagnet. Næsten hver tredje bruger har dog svaret 'ved ikke'. Enkelte brugere svarer bl.a.:

"Jeg syntes det kan være svært at skabe et samarbejde og udnytte hinandens ressourcer. Holdningen er meget, at man passer sig selv i forhold til anvendelse af faciliteterne." (Skole)

"Håndboldafdelingen ignorerer aftaler. Når de benytter vores facilitet til opvarmning før kamp, har de harpiks på sko og medbragte bolde." (Idrætsforening)

24 % af brugerne synes, at 'Mange af faciliteterne passer ikke til vores aktiviteters krav og behov'. Dette modsiges dog af 40 % af brugerne, som er tilfredse med faciliteternes funktionalitet. De utilfredse brugere fremhæver f.eks.:

"Vi ser et skifte fra bold/hold sport mod motionsformer, der kunne være i mindre lokaler end 20x40 hal." (Idrætsforening)

"Vi klarer os og de dækker behovet, men vi har brug for flere tider!" (Skole)

"Indtil nu har behovet for faciliteter og timer været så store, at foreningerne har måttet acceptere et kompromis mht. krav og behov" (Idrætsforening)

Hver fjerde bruger er enig i udsagnet, at 'Vores fritidsaktiviteter bliver hæmmet af, at der også foregår andre ting i faciliteterne', men lidt flere (37 %) er dog uenige i udsagnet. Her noterer brugerne:

"Vores udstyr bliver ødelagt af forkert brug, når der kommer andre folk på Scenen." (Idrætsforening)

"Det er træls med harpiks på gulv og dørhåndtag!" (Idrætsforening)

48 % af brugerne er enig eller meget enig i, at 'Det ikke er afgørende, at der er personale i faciliteter eller anlæg', og omkring 28 % er uenig i udsagnet. Brugerne har følgende kommentarer til dette:

"Hallerne skal være et naturligt samlingspunkt i byen - her skal vores unge opdrages i foreningskulturen - og det er halpersonalet medvirkende til. De frivillige skal koncentrere sig om arbejdet med de unge - og tingene skal fungere, uden at de hen ad vejen bliver ulønnet servicemedarbejdere for kommunen!" (Idrætsforening)

"Vi mangler ofte en vicevært e.l. til at holde orden. Spørge osv." (Idrætsforening)

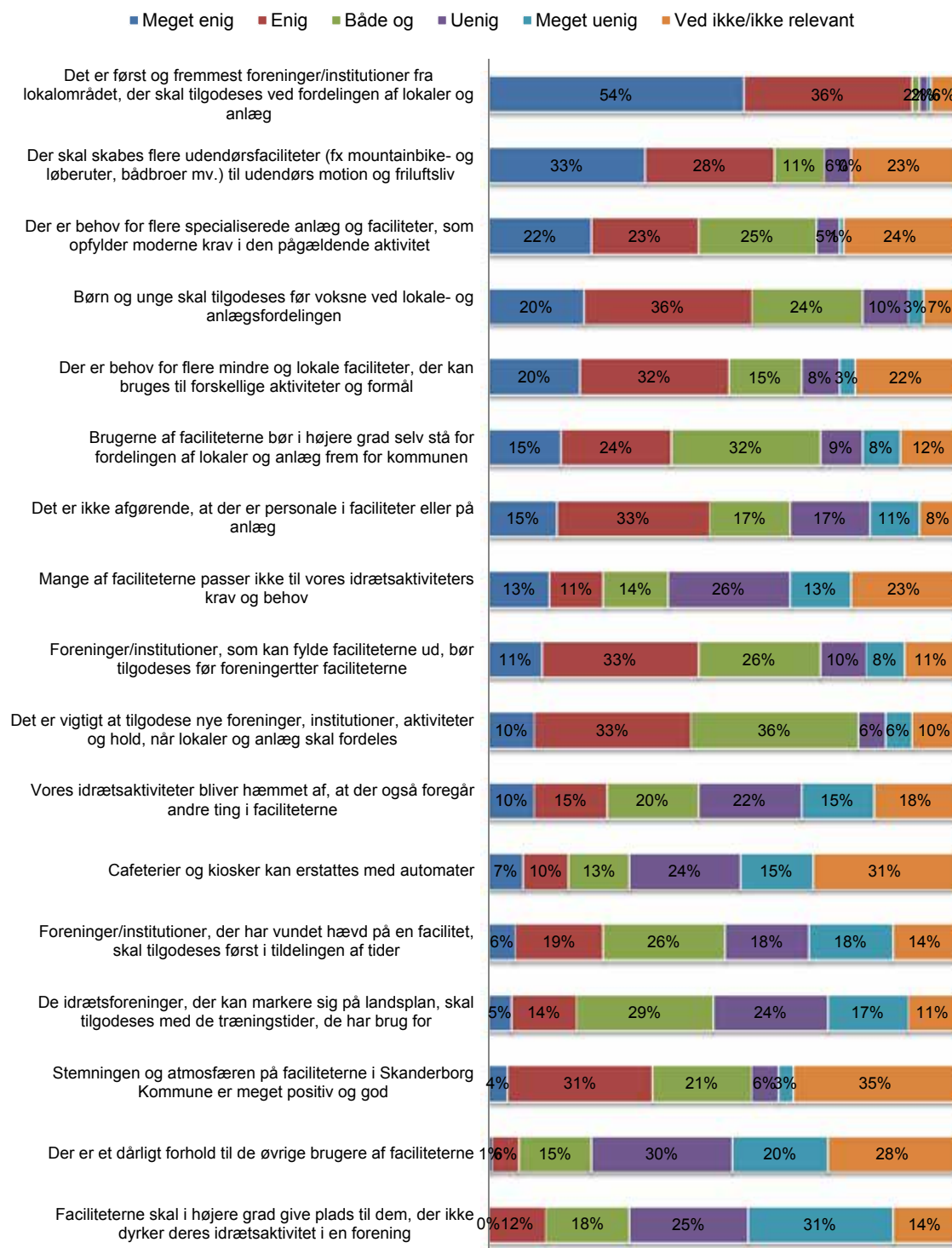
Brugerne har også forholdt sig til udsagnet: 'Cafeterier og kiosker kan erstattes af automater'. 31 % svarer, at det ved de ikke, mens næsten 40 % er imod udsagnet. Knap hver femte bruger er enig. Kommentarerne til dette er ligeledes meget blandede:

"Et sundt og godt idrætsmiljø kommer ikke af sig selv - foreningerne skal bakke op om cafeerne og cafeerne skal bakke op om idrætten. Hvis dette erstattes af automater, vil hele klublivet forsvinde - og klublivet er en langt større faktor for unges valg af idræt, end konkurrencen/idrætten i sig selv er. [...] Det SKAL være sjovt, hyggeligt og rart at være i hallen!" (Idrætsforening)

"Jeg frygter, at hærværk vil blive et stort problem." (Idrætsforening)

"Mulighed for at købe øl er socialt vigtig." (Idrætsforening)

Figur 2.2 Hvor enige eller uenige er foreningerne og institutionerne i forhold til følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune (%)?

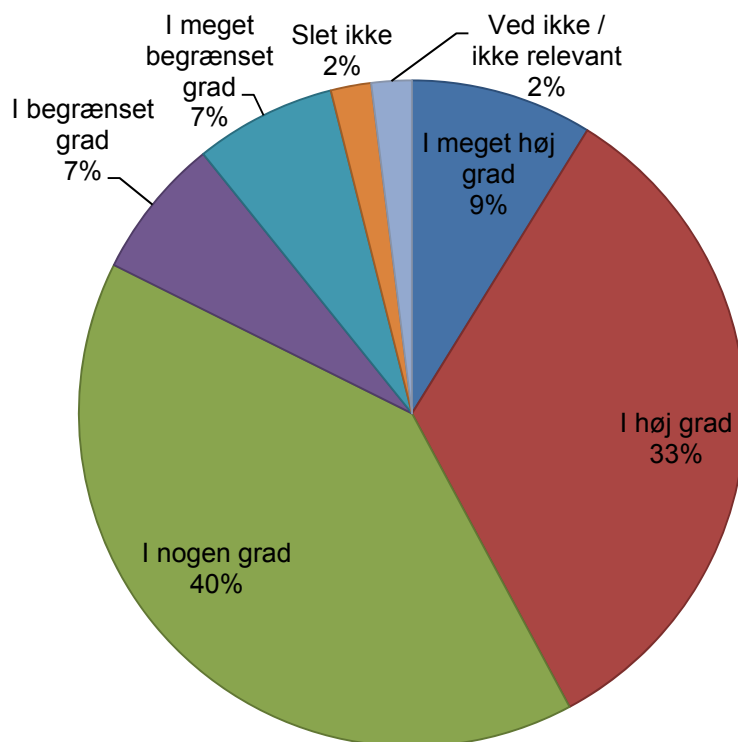
Udvikling af faciliteterne i Skanderborg Kommune

De fleste af brugerne af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune synes, at de eksisterende faciliteter i kommunen opfylder pågældende brugers behov for at kunne udføre aktiviteterne på tilfredsstillende vis. 9 % svarer 'I meget høj grad', og 34 % svarer 'I høj grad'. En stor gruppe på 41 % svarer 'i nogen grad', mens 16 % af brugerne svarer 'I begrænset grad', 'I meget begrænset grad' eller 'Slet ikke' (se Figur 2.3).

Trods dette svarer forholdsvis mange af brugerne, at der er behov for flere faciliteter og bedre faciliteter (se bl.a. Tabel 2.8):

- Over 80 % af brugerne svarer, at der er et 'Meget stort' eller et 'Stort' behov for flere faciliteter', mens kun 6 % svarer, at der er et 'Mindre behov' eller 'Slet ingen behov' for dette.
- Noget færre, omkring hver femte bruger, svarer, at der er et 'Meget stort' eller et 'Stort' behov for forbedringer af faciliteterne stand. Lige så mange svarer dog, at der er et 'Mindre behov' mens næsten 40 % svarer, at der er 'Nogen behov' for forbedring af faciliteternes stand.
- Lidt under hver tredje bruger synes, at det er et 'Meget stort' eller et 'Stort behov' for mere eller bedre udstyr på faciliteterne. Lidt under hver femte synes ikke, at der er behov for dette.
- Knap 40 % af brugerne synes, at det er et 'Meget stort' eller et 'Stort behov' at få for-

Figur 2.3 Brugernes samlede vurdering af, hvorvidt de eksisterende faciliteter i Skanderborg Kommune opfylder deres behov, så de kan udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis (%).

bedret tilgængeligheden til faciliteterne. Men hver tredje synes, at der er et 'Mindre behov' for dette.

Ovenstående er spændende i sig selv, da det viser at de organiserede brugere klart prioriterer faciliteternes antal over faciliteternes stand (se Tabel 2.8).

Mere specifikt svarer mere end 60 % af brugerne, at de er enige i udsagnet, at 'Der skal skabes flere udendørs faciliteter (fx mountainbike- og løberuter, bådbroer mv.) til udendørs motion og friluftsliv'. Kun 6 % af brugerne er uenige. Knap en fjerdedel har dog ikke forholdt sig til udsagnet. Brugere kommenterer således:

"Der er mange, der ikke er i klub, som mangler nogle steder." (Idrætsforening)

"Det skal fordeles over hele kommunen også i de mindre landsbyer." (SFO)

Lidt mindre tilslutning er der til udsagnet, at 'Der er behov for flere specialiserede anlæg og faciliteter, som opfylder moderne krav i den pågældende aktivitet'. Det mener 45 %, mens igen kun 6 % er uenige heri. Lidt under en fjerdedel har dog ikke taget stilling til dette udsagn. Enkelte brugere kommer med eksempler på sådanne specialiserede anlæg, som de kunne tænke sig:

"Kunne en kampsports klub facilitet understøtte karate, taekwondo, brydning og lignende og fælles faciliteterne kunne udgøre knudepunktet." (Idrætsforening)

"F.eks. en bueskydningsfacilitet?!" (Idrætsforening)

Endelig er der ligeså stor tilslutning til udsagnet, at 'Der er behov for flere mindre og lokale faciliteter, der kan bruges til forskellige aktiviteter og formål'. Det mener over halvdelen af brugerne, mens det også kun er 11 %, der er uenig i dette. Her er der tillige flere brugere, der kommer med eksempler og ønsker:

"Der er behov for store lokaler, der kan deles ind i mindre enheder." (Idrætsforening)

"Vil evt. kunne frigive plads til etablerede og større idrætsforeninger med behov for mere og bedre plads?" (Idrætsforening)

Tabel 2.8 Hvor synes brugerne der bør ske forbedringer i forhold til faciliteterne (%).

	Meget stort behov	Stort behov	Nogen behov	Mindre behov	Slet ingen behov	Ved ikke / ikke relevant
Faciliteternes antal	44%	39%	0%	0%	6%	11%
Faciliteternes stand	11%	11%	39%	22%	0%	17%
Udstyr på faciliteterne	6%	22%	33%	11%	6%	22%
Faciliteternes tilgængelighed	22%	17%	11%	17%	17%	17%

"Vi ønsker plads/pavillon til fitnessmaskiner" (Idrætsforening)

I spørgeskemaet blev brugerne afslutningsvis bedt om at komme med forslag og ønsker til den fremtidige organisering og udvikling af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune. Opfordringen til at skrive 'frit fra leveren' blev fulgt af mange brugere. I det følgende bringes en række af de mange forslag og ønsker ud fra et par overordnede emner.

Forslag og ønsker til fremtidens udvikling af idrætsfaciliteter i kommunen

Brugerne har mange gode forslag til nye facilitetstyper:

"Svømmehal i Galten-Skovby eller Låsby!" (Idrætsforening)

"Drop fælledhallen. Den ligger alt for fjern fra byen, og kan dårlig anvendes af børn på cykel. Byg i stedet et rigtigt idrætscenter med flere haller, svømmehal, bowling, miljø, cafeteria, mødelokaler, plads til leg, bordtennis og udendørsbaner til fodbold m.v. Brug fx arealerne hele vejen rundt om Sortesø (Svanesøen). Der er masser af plads til alt, og det er bynært og vil bakke op om byen i stedet for at sprede alt." (Idrætsforening)

"Flere frie bevægelsesmuligheder. skateboardbane, parkour, mountainbike og lign." (SFO)

"Vi bor i en kommune med masser af søer, så kan der laves en børnelystbådhavn for børn, hvor der står en voksen og deler redningsting ud til børnene, og de kan komme ud lære at sejle og have det sjovt på vandet uden at drukne." (SFO)

"Udvidelse af faciliteter mhp. udendørsaktiviteter, der ikke nødvendigvis forudsætter medlemskab af forening - eksempelvis løb, gåture, mtb vil være fint." (Forening)

"Genetablering af kondistien i Dyrehaven, der er siden dens forsvinden kommet mange god redskaber der er skabt til den slags brug. Flere faciliteter til uorganiserede udøvere." (Idrætsforening)

Det er dog ikke kun et spørgsmål om nye typer faciliteter – men også de nuværende faciliteters kapacitet og kommunikationen derom, der optager brugerne:

"Vi lider i foreningen under ikke at få tider nok. Vi har ok tider, men ikke nok i forhold til det antal udøvere, vi har mulighed for at have" (Idrætsforening)

"Kampagne / holdningsændring således fredag aften også bliver en attraktiv træningsdag. Det kan undre, at MAN-TOR er overbookede men ingen vil have fredag, det er potentiel 20 % ekstra kapacitet." (Idrætsforening)

"Bedre dialog imellem foreninger og kommunen omkring udnyttelse af udendørsfaciliteter til løb, cykling mv." (Idrætsforening)

Bedre udnyttelse af faciliteter/lokaler i nærområdet

Udover et bredt ønske om flere faciliteter fra brugerne er der ligeledes mange, der peger på en bedre udnyttelse af de eksisterende rammer, som en mulig løsning:

”De store haller må kunne deles op med skillevægge, så mindre foreninger kan dele faciliteten. Posthuset i Galten står tomt. Kunne det udnyttes? Eller andre tomme lokaler?” (Idrætsforening)

”En bedre udnyttelse af hallen kræver fleksible lokaler og fleksible redskaber og med plads til disse og en fleksibel adgang [...].Jeg synes det er vigtigt, at man ikke kun tænker håndbold, fodbold mv. Men tænk i hvordan nutidens mennesker træner individuelt og har behov for fleksible muligheder. Eksempelvis at kunne træne, mens barnet er til en anden idræt mv. De fleksible lokaliteter vil også være en fordel for skolen i fremtidens skolevæsen med krav om bevægelse for alle elever hver dag.” (Idrætsforening)

”Som SFO vil det være dejligt, at der er haltider, som vi kan benytte. det at være bevægelses SFO og så ikke kan få nogle haltider i efterårs/vinter sæsonen er slet ikke optimalt.” (SFO)

”En ny hal, som kunne bruges af flere forskellige foreninger.” (Idrætsforening)

Børns idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Undersøgelsen af børns idrætsdeltagelse på 4. til 10. klassetrin blev gennemført som en elektronisk survey, hvor børnene på de nævnte klassetrin på alle kommunens skoler besvarede et spørgeskema. Undersøgelsen blev gennemført i november og december 2013. I samarbejde med Skanderborg Kommunes 'Fagsekretariatet Børn & Unge' blev spørgeskemaet sendt ud til alle elever fra 4. - 10. klassetrin på kommunens skoler. Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe de yngste elever, der havde brug for det. I vejledningen var der et internetlink til undersøgelsen, som eleverne skulle gå ind på via en computer. Hver gang en elev åbnede linket og gennemførte spørgeskemaet blev der oprettet en respondent i undersøgelsen. Spørgeskemaet var konstrueret med en række indbyggede 'spring', således at ikke alle børn blev stillet over for de samme spørgsmål, men blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål.

Børnene blev spurgt om deres oplevelse og vurdering af de idrætsfaciliteter, de benyttede, og hvilke ønsker og behov de havde i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg. Endelig skulle de svare på en række baggrundsspørgsmål, herunder køn, alder, familieforhold, transportmuligheder mv. I tabellen herunder fremgår besvarelsesprocenterne for de forskellige skoler samt den totale besvarelsesprocent (Se Tabel 3.1).

I 4.-9. klassetrin var der knap 4.400 elever, hvortil kommer omkring 200 10. klasses elever. Ud af disse besvarede 2023 elever spørgeskemaet, hvilket giver en samlet deltagelse på 44 %. Med hensyn til fordelingen af køn var det stort set ligeligt fordelt mellem drenge og piger mens fordelingen på klassetrin var lidt mere skæv (se Tabel 3.2).

Tabel 3.1 Skolernes deltagelse i undersøgelsen.

Skole	Elever i alt	Antal elever deltaget	Svarprocent (%)
Bakkeskolen	366	201	55%
Bjedstrup Skole	43	30	70%
Ejer Bavnehøjskolen	45	40	89%
Gl. Rye Skole	105	75	71%
Gyvelhøjskolen	351	164	47%
Herskindskolen	155	82	53%
Højboskolen	256	92	36%
Knudsøskolen	64	1	2%
Låsby Skole	179	95	53%
Morten Børupskolen	411	149	36%
Mølleskolen	650	346	53%
Niels Ebbesenskolen	573	221	39%
Skovbyskolen	310	71	23%
Stilling Skole	381	85	22%
Stjærskolen	139	28	20%
Veng Fællesskole	53	0	0%
Virring Skole	245	130	53%
Voerladegaard Skole	51	46	90%
UCS10	200	167	
I alt	4.577	2.023	44%

Tabel 3.2 Hvilken klasse går du i?

	Elever	%
4. klasse	302	15,2%
5. klasse	391	19,6%
6. klasse	322	16,2%
7. klasse	312	15,7%
8. klasse	316	15,9%
9. klasse	179	9,0%
10. klasse	171	8,6%
I alt	1.993	100,0%

Det har således været svært at få de ældste af eleverne til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen, også selvom antallet af mulige respondenter på disse klassetrin var lavere. Det er velkendt fra andre undersøgelser, at de ældste aldersgrupper i mindre grad besvarer sådanne undersøgelser. Ikke desto mindre er alle alderstrin i den valgte population repræsenteret i undersøgelsen.

Børnenes idrætsdeltagelse

Skoleeleverne fik et spørgsmål, som bruges i mange undersøgelser af børns og unges sundhed. Eleverne blev bedt om at svare på, hvilken sætning, der bedst passede til pågældende elevs aktivitetsniveau. 48 % af eleverne satte 'kryds' ved den sætning, som svarer til det højeste fysiske aktivitetsniveau: 'Jeg går til idræt, sport eller motion flere gange om ugen, hvor jeg træner hårdt'. Yderligere 24 % satte kryds ved det næsthøjeste fysiske aktivitetsniveau: 'Jeg går til idræt, sport eller motion i min fritid ca. én gang om ugen, og derudover bevæger jeg mig hver dag, hvor jeg cykler, går eller leger'. 13 % svarede, 'Jeg er aktiv (løbe, gå, cykle, spille bold eller danse), men går ikke fast til noget i en idrætsforening eller – klub eller motionscenter'. 15 % svarede altså, at de ikke er idræts- og motionsaktive (se Tabel 3.3). Tallene svarer i øvrigt til lignende undersøgelser i andre kommuner.

Knap halvdelen af de idrætsaktive elever svarer, at de er idrætsaktive tre eller flere gange om ugen, og yderligere en fjerdedel er aktiv to gange om ugen. Den sidste fjerdedel er aktiv 1 gang om ugen eller mindre.

De mest dyrkede idrætsgrene, som skoleeleverne i Skanderborg Kommune går til, er i nævnte rækkefølge: fodbold, håndbold, fitness, badminton, gymnastik og svømning (se Tabel 3.4). I dette spørgsmål var det muligt at svare i flere kategorier, dvs. hvis eleven både går til eks. fodbold, håndbold og spejder.

Blandt de elever, der har svaret at de spiller fodbold, er det især på Bjedstrup Skole, Gl. Rye Skole og Låsby Skole, det foregår. Her svarer over halvdelen af eleverne, at de spiller fodbold. Og det er specielt 6.-7.-klassens elever, der spiller meget fodbold i kommunen.

For håndbolds vedkommende er denne aktivitet stor på Stjærskolen og Gl. Rye Skole mens der stort set ikke spilles håndbold blandt eleverne på Bjedstrup Skole og Herskindskolen. Håndbolden dyrkes mest af 4.-6. klasses elever.

Fitness og styrketræning bliver i meget høj grad dyrket af 9.-10. klassetrin og på skolerne UCS10, Gyvelhøjskolen, Virring Skole samt Morten Børupskolen.

Badminton er stort blandt 5. klasses elever og er især udredt på Herskindskolen, Niels Eb-

Tabel 3.3 Børnenes selv vurderede aktivitetsniveau.

Hvilken sætning passer på dig?	Antal	%
Jeg går til idræt, sport eller motion flere gange om ugen, hvor jeg træner hårdt.	949	48,2%
Jeg går til idræt, sport eller motion i min fritid ca. 1 gang om ugen, og derudover bevæger jeg mig hver dag, hvor jeg cykler, løber eller går.	466	23,7%
Jeg er aktiv (løbe, gå, cykle, spille bold eller danse), men går ikke fast til noget i en idrætsforening/ klub/motionscenter.	258	13,1%
Jeg deltager i andre aktiviteter, men ikke idræt, sport eller motion.	102	5,2%
Jeg ser TV, spiller computer, hører musik eller andre stillesiddende aktiviteter.	195	9,9%
I alt	1.970	100,0%

besenskolen og Voerlodegaard Skole.

Det er primært 4.-6. klasses elever, der dyrker gymnastik, og det er særligt udbredt på Gl. Rye Skole, hvor den kun overgås af fodbold, samt på Voerlodegaard Skole og Bjedstrup Skole, hvor gymnastikken som fritidsaktivitet ligeledes fylder meget.

Svømning dyrkes mest af 4.-5. klasses elever og på fire skoler er deltagelsen i svømning markant højere end kommunegennemsnittet (13 %). Det drejer sig om Stjærskolen (26 %), Voerlodegaard Skole (21 %), Højboskolen (18 %) og Bakkeskolen (18 %). For de to sidstnævnte skolers vedkommende forklares det ved, at eleverne her benytter Bakkeskolens svømmesal³⁸.

Tabel 3.4 Andel af skoleelever i kommunen, som går til forskellige idrætsaktiviteter.

	Elever	%
Fodbold	756	38,6%
Håndbold	386	19,7%
Fitness (i motionscenter)	315	16,1%
Badminton	298	15,2%
Gymnastik	251	12,8%
Svømning	247	12,6%
Styrketræning	209	10,7%
Ridning	195	10,0%
Dans	173	8,8%
Spejder eller andre friluftaktiviteter	131	6,7%
Tennis	92	4,7%
Kampsport (f.eks. karate eller judo)	81	4,1%
BMX/Cykling/Mountainbike	79	4,0%
Bordtennis	58	3,0%
Boksning	41	2,1%
Kano/Roning/Kajak	40	2,0%
Volleyball/Kidsvolley	40	2,0%
Basketball	39	2,0%
Hockey/Floorball	33	1,7%
Orienteringsløb	28	1,4%
Motorsport	26	1,3%
Sejlads/Søsport	26	1,3%
Golf	25	1,3%
Atletik	19	1,0%
Aerobic, step eller lignende	18	0,9%
Har ikke gået til en idrætsaktivitet de seneste 12 måneder	148	7,6%
Andet, skriv hvad	157	8,0%
I alt	1.958	100,0%

³⁸ Se i øvrigt analysen af elevernes brug af svømmefaciliteter.

Fokuserer man et øjeblik på de børnerespondenter, som svarede, at de ikke har gået til en idrætsaktivitet i løbet af de seneste 12 måneder, vil en del af dem gerne i gang med at være aktive igen (jf. Tabel 3.5). Omkring 50 % af de inaktive svarer, at de gerne vil gå til mere idræt, sport eller motion eller begynde igen. Det er især i 8.-10., klassetrin at vi finder flest inaktive elever, hvilket bekræfter resultaterne fra de landsdækkende undersøgelser, hvor det netop er i de ældre klasser, at det største frafald fra idrætten sker³⁹. Flest inaktive finder vi på skolerne UCS10, Morten Børupskolen og Højboskolen.

Spørgsmålet er, om det f.eks. er manglen på faciliteter, anlæg eller steder, hvor man kan være aktiv, der afholder halvdelen af de inaktive fra at blive aktive igen? De fleste børn var faktisk overbeviste om, at de ville være mere aktive, hvis der var andre muligheder i de områder, hvor de bor (jf. Tabel 3.6). Dette stemmer også overens med resultater fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007'.

I følge 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007' har tilgængeligheden til idrætsfaciliteter i nærområdet stor betydning for valget af idrætsaktivitet. Samtidig antyder materialet, at det er muligt at påvirke idrætsdeltagelsen ved hjælp af en alsidig facilitetspolitik i lokalområderne. En tredjedel af børn og unge mener således, at de i nogen eller høj grad ville dyrke en anden slags sport eller motion, hvis der fandtes andre faciliteter i nærområdet⁴⁰. Undersøgelsen angiver også, at det primært er teenagerne, som er positivt indstillet over for at ville dyrke mere sport eller motion, hvis der var bedre idrætsfaciliteter i lokalområdet. Således er andelen, som svarer 'ja', størst i aldersgruppen 13-19 år⁴¹.

Tabel 3.5 'Vil du gerne begynde at gå til idræt, sport eller motion?' (andel af inaktive)

	Elever	%
Ja, jeg vil gerne begynde at gå til idræt	37	25,5%
Ja, men jeg er ikke sikker på det	36	24,8%
Nej, jeg vil ikke gå til idræt	31	21,4%
Ved ikke	41	28,3%
I alt	145	100,0%

Tabel 3.6 Holdningen blandt børn og unge til spørgsmålet, om de ville dyrke mere idræt, sport eller motion, hvis der var andre muligheder i det område, hvor de bor.

	Elever	%
Ja	861	45,6%
Nej	315	16,7%
Ved ikke	714	37,8%
I alt	1.890	100,0%

39 Pilgaard, Maja (2008): Danskernes motions- og sportsvaner 2007. Idrættens Analyseinstitut, København og Laub, Trygve Buch (2013): Danskernes motions- og sportsvaner 2011. Idrættens analyseinstitut

40 Pilgaard, Maja (2008): Danskernes motions- og sportsvaner 2007. Idrættens Analyseinstitut, København.

41 Ibid.

Skanderborg-elevernes svar kan også tages som en indikation på, at mange af dem har en stor 'appetit' på idræt og motion, og at der er aktiviteter, som de gerne vil gå til. På grund af det store antal elever, som deltog i spørgeskemaundersøgelsen, og som næsten alle kom med ønsker, har jeg valgt at benytte mig af 'simpel' ordtælling for at finde ud af, hvad der rører sig hos eleverne vedr. deres muligheder for idræt og motion (se Figur 3.1)⁴².

Den aktivitetsmulighed, som flest elever savner, er muligheden for at gå i svømmehal. En stor andel af eleverne nævner dette i den åbne svarrubrik til sidst i spørgeskemaet, hvor de frit kunne skrive, hvad de savner i det område, hvor de bor.

Næstmest nævnte aktivitet, som eleverne gerne ville have mulighed for at dyrke (mere), er fodbold under forskellige former og på forskellige underlag. Resten af aktivitetsmulighederne, som skoleeleverne kunne tænke sig, der hvor de bor, nævnes af færre. De mest nævnte af disse er håndbold, gymnastik, ridning, dans, løb og fitness (se Figur 3.1).

I Breddeidrætsudvalgets rapport fra 2009 'Idræt og alle' forsøgte man at koble de fem største idrætsgrene for 7-12-årige børn (fodbold, gymnastik, badminton, håndbold og svømning) med adgangen til faciliteterne i nærområdet. Rapporten konkluderede, at adgang til boldbaner, idrætshaller og evt. svømmehal i nærområdet er uhyre væsentligt for børns idrætsdeltagelse⁴³.

Denne formodning bliver dog udfordret af resultater fra et nyligt forskningsprojekt fra Syddansk Universitet⁴⁴. Ud fra objektive målinger af afstandene mellem børnenes hjem og de faciliteter, de benytter, viser det sig, at langt hovedparten af børnene ikke benytter den nærmeste idrætshal eller boldbane til deres aktiviteter⁴⁵. Det kan der være flere meget vigtige årsager til, hvoraf de mest sandsynlige er betydningen af en bestemt træner, det sociale aspekt (man går til idræt med en bestemt gruppe), eller at faciliteten har en bestemt karakteristika (f.eks. springgrav, hvis man dyrker springgymnastik). Det kan også skyldes, at der er så mange faciliteter eller anlæg i nærområdet, at barnet (eller forældrene) ikke behøver at vælge den nærmeste. I det hele taget indikerer analyserne i det nævnte forskningsprojekt, at faktorer som afstand og tilgængelighed i forhold til idrætsfaciliteter måske ikke spiller en så stor rolle

Figur 3.1 Elevernes ønsker (visualisering af antal ord).

42 . Ved hjælp af internetprogrammet 'Wordle'TM (<http://wordle.net>) kan man lave en slags 'sky' af ord, som man enten selv taster ind eller kopierer fra en anden tekst. Wordle tæller ordene, sorterer de mest almindelige ord væk (i, en, som, at osv.) og genererer et billede, som kan bruges som et slags 'indholdsidentificerende' grafisk element.

43 Kulturministeriet (2009): Idræt for alle, Breddeidrætsudvalgets rapport - baggrund og analyse; København.

44 Høyer-Kruse, Jens (2013): Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter, Ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet.

45 ibid.

for børn (eller voksne), som vi umiddelbart tillægger dem⁴⁶.

I spørgeskemaet blev eleverne spurgt om, hvilke faciliteter og steder, der findes inden for 5 min. på cykel eller 15 min. til fods i forhold til deres bopæl. Deres svar underbygger i høj grad ovenstående, idet langt hovedparten af eleverne mener, at de bor i umiddelbar nærhed til især idrætshaller, gymnastiksale og boldbaner (se Tabel 3.7). Facilitetstyper, som i høj grad anvendes af børn og unge. Eleverne mener også, at de bor forholdsvis tæt på skov og naturområder, og som skal vise sig at være 'facilitetstyper', som børnene ofte anvender.

Tidligere undersøgelser har indikeret, at de inaktive børn måske ikke er klar over mulighederne for fysisk aktivitet i deres nærområde i forhold til de 'aktive' børn og dermed overvurderer afstanden til disse steder. De 148 elever, der svarede, at de ikke havde dyrket idræt de sidste 12 måneder, blev spurgt om, hvorfor de ikke går til idræt eller dyrker motion. Den hyppigste årsag (44 %) til dette var, at 'der er ingen af de idrætsgrene, som jeg kan lide, i nærheden'. Noget tyder altså på, at afstand kan virke som en barriere for de mindst aktive – eller at de blot ikke er nok opmærksomme på det nærmeste udbud af aktiviteter eller faciliteter i forhold til deres bopæl.

Størstedelen af eleverne (de aktive) har forholdsvis kort transporttid til den idrætsfacilitet, som de bruger mest. Her svarer næsten 75 %, at de har under 15 minutters transport, omkring 17 % har mellem 15 og 30 minutters transport mens under 9 % har mere. Omkring 40 % af eleverne cykler til den idrætsfacilitet, som de bruger mest. Lidt færre (38 %) bliver kørt i bil, 12 % går eller løber, mens kun lidt over 6 % tager offentlige transportmidler. Blandt 4. klasserne er der flest der bliver kørt i bil, men for 5. klassetrin og opefter er flertallet af børnene selvhjulpne.

Endelig er der en udbredt formodning om, at en høj andel af eleverne på skolerne går direkte fra deres skole eller SFO, og over i den nærmeste hal eller gymnastiksal for at dyrke foreningsidræt. I Skanderborg Kommune, hvor en stor del af hallerne netop er skolehaller

Tabel 3.7 Faciliteter og aktivitetssteder i elevernes nærområde.

	Elever	%
Gymnastiksal / Idrætshal	1.236	64,7%
Udendørs boldbane	1.019	53,4%
Skov	1.008	52,8%
Legeplads	909	47,6%
Åbent område med græs, grus eller asfalt, som kan bruges til leg eller idræt	845	44,3%
Vand (hav, sø, å) eller strand	520	27,2%
Svømmehal	361	18,9%
Motionssti	318	16,7%
Skateboardbane	193	10,1%
Park	174	9,1%
Havn eller havnebassin	67	3,5%
Ingen af ovenstående	135	7,1%

46 ibid.

eller ligger i umiddelbar nærhed til skoler, ville dette opfattes som en naturlig synergi mellem skoletiden og elevernes fritid. Resultaterne fra spørgeskemaet viser imidlertid, at under 10 % af eleverne benytter sig af dette, og at langt størstedelen benytter deres hjem som udgangspunkt, når de skal til idræt (se Tabel 3.8). Hvis børnene skulle gå direkte fra skolen eller SFO'en og over i den nærmeste hal, boldbane eller gymnastiksal, ville det også kræve at der rent faktisk var et tilbud (foreningsbaseret eller lign.), som børnene kunne benytte sig af. Det har ikke været muligt at undersøge dette i denne analyse.

Børnenes facilitetsbrug

I forhold til de mest benyttede facilitetstyper blandt eleverne er det først og fremmest idrætshallen, som er den absolut mest benyttede 'børne-facilitet' (se Tabel 3.9). Dernæst kommer boldbaner, gymnastiksale og fitnesscentre. Naturen er den femte mest anvendte 'facilitet' eller sted til elevernes aktiviteter, mens svømmehallen følger tæt efter (se Tabel 3.9).

Tabel 3.8 Hvor tager du typisk af sted fra, når du skal til idræt eller sport?

	Elever	%
Mit hjem	1.539	87,0%
Min skole	95	5,4%
SFO eller klub	66	3,7%
Andet sted	68	3,8%
I alt	1.768	100,0%

Tabel 3.9 Elevernes mest benyttede facilitetstyper (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Idrætshal	1.073	59,5%
Stadions/boldbane	527	29,2%
Gymnastiksal	374	20,7%
Motionsrum/fitnesscenter	331	18,4%
Naturen (skoven, stranden, vandet, parker m.v.)	259	14,4%
Svømmehal/svømmefaciliteter	227	12,6%
Veje, gader, fortove og lignende	217	12,0%
Ridebaneanlæg	153	8,5%
Tennisanlæg	64	3,5%
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	34	1,9%
Skydeanlæg/lokaler	30	1,7%
Golfanlæg	21	1,2%
Lystbåde- og havneanlæg	13	0,7%
Strandsportsfaciliteter	5	0,3%
Petanquebane	3	0,2%
Andre anlæg og faciliteter	125	6,9%

Kategorien 'Andre anlæg og faciliteter' dækker både over de typer, som ikke findes i de ovenstående kategorier. Her var det muligt for børnene at angive faciliteter inden for kommunen og udenfor kommunen, som de benytter. Inden for kommunen drejer det sig bl.a. om Skanderborg Taekwondo Klub, forskellige spejderhytter, ungdomsskolen samt deres eget hjem/have. Uden for kommunen nævner børnene dansestudier i Viby og Århus samt en række specialfaciliteter, f.eks. ishockeybaner og motocrossbaner.

Langt de fleste af børnene er som nævnt aktive i idrætshaller i kommunen. Men hvilke haller drejer det sig om? De fem mest benyttede idrætshaller i Skanderborg Kommune er ifølge de adspurgte elever Ry Hallerne, Niels Ebbesen Hallen, Hørning Hallen, Morten Brørup Hallen og Klank Hallen. De mindst benyttede idrætshaller er Skovby Hallen, Stjær Hallen, Borgernes Hus i Veng samt Skanderborg Realskoles Hal (se Tabel 3.10).

Kategorien 'Andre haller' dækker primært over børnenes brug af idrætshaller uden for Skanderborg Kommune, men også idrætshaller i kommunen, som ikke har været nævnt som svarmuligheder i spørgeskemaet. De mest nævnte af de 'andre haller' er Viby Hallen, Sorring Hallen, Them Hallen, Østbirk Hallen, Tebstrup Hallen, Brøruphus Efterskoles hal samt Silkeborg Hallerne.

Tabel 3.10 De benyttede idrætshaller blandt børn (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Ry Hallerne	243	22,8%
Niels Ebbesen Hallen	123	11,5%
Hørninghallen	119	11,2%
Morten Brørup Hallen	109	10,2%
Klank Hallen	91	8,5%
Galten Hallen	81	7,6%
Skanderborg Gymnasium	75	7,0%
Fælledhallen	68	6,4%
Virring Hallen	66	6,2%
Låsby Hallen	57	5,4%
Aktivitetshallen Gl Rye	44	4,1%
Herskind Hallen	42	3,9%
Stilling Hallen	40	3,8%
Ejer Bavnehøj Hallen	38	3,6%
Voerladegaard Multisal	37	3,5%
Mølleskolen, store sal	36	3,4%
Skovby Hallen	35	3,3%
Stjær Hallen	30	2,8%
Borgernes Hus Veng	17	1,6%
Skanderborg Realskoles hal	6	0,6%
Andre haller	112	10,5%

Ser vi nærmere på de enkelte idrætshaller og hvem der benytter dem, er det generelle billede, at det primært er de(n) lokale hal(ler) i forhold til børnenes skoler, der benyttes. Således bliver Morten Børuphallen, Fællehallen, Borgernes Hus Veng, Niels Ebbesenhallen og Skanderborg Gymnasiums hal hovedsageligt brugt af elever fra Morten Børupskolen, Niels Ebbesen-skolen og UCS10. Elever fra Gyvelhøjskolen benytter Galtenhallen mens elever fra Møllesko-len anvender Ry hallerne og Aktivitetshallen Gl Rye. Lignende mønstre kan observeres for de andre skoler og respektive haller. For de fleste skolers vedkommende er der dog også mindre grupper af elever, som ikke anvender de haller, der ligger tættest på. Nærhed til idrætshallen spiller således en rolle, om end det i dette tilfælde gælder mellem skole og idrætshal.

Overordnet set er børnenes idrætsaktiviteter samt deres ønsker i højere grad knyttet til og afhængige af fysiske faciliteter, som den kommunale politik giver mulighed for at benytte, end de voksnes fritids- og idrætsinteresser er. Lige som de voksne er børnene også meget fysisk aktive under ikke-organiserede former. Det afsløres bl.a. i, at naturen samt veje, gader og fortove er steder, som de i høj grad benytter til deres aktiviteter. Ser vi nærmere på naturen som 'facilitet' er de mest benyttede steder Himmelbjerget, FDF Sletten, Dyrehaven, Sletten og Skanderborg Bypark (se Tabel 3.11).

Blandt de andre naturområder, som ikke var nævnt som mulige svar i spørgeskemaet, nævnte børnene især Voerladegård skov, Lyng Bakkerne, Nørreskov ved Ry, Skoven ved Hørning, Engen, Kildebjerg samt Låsby Skov.

Som nævnt tidligere er den aktivitetsmulighed, som flest elever savner, muligheden for at gå i svømmehal i det område, hvor de bor. Over halvdelen af de børn, der svømmer regelmæssigt, anvender Skanderborg Svømmehal (se Tabel 3.12).

Tabel 3.11 De benyttede naturområder blandt børn (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Himmelbjerget	49	19,4%
FDF Sletten	41	16,3%
Dyrehaven	29	11,5%
Sletten	29	11,5%
Skanderborg Bypark	26	10,3%
Ejer Bavnehøj	21	8,3%
Bytoften	18	7,1%
Siim Skov	18	7,1%
Skimminghøj	11	4,4%
Møllehøj	8	3,2%
Anebjerg Skov	6	2,4%
Anebjerg Skov (sundhedsspor)	6	2,4%
Møgelhøj	5	2,0%
Teglgraven	4	1,6%
Andre naturområder	140	55,6%

Skanderborg Svømmehal er også den eneste svømmefacilitet med et 25 meter bassin – mens både Bakkeskolens Svømmesal og Sølund varmtvandsbassin begge er mindre indendørs bassiner, hvor den sidstnævnte stort set ikke benyttes af børn eller unge. Bakkeskolens svømmesal bliver næsten udelukkende benyttet af elever fra Bakkeskolen, Højboskolen og UCS10. Elever fra Ejer Bavnehøjskolen, Niels Ebbesensskolen, Morten Børupskolen, Stilling Skole, Bjedstrup Skole og Voerladegaard Skole anvender kun eller hovedsageligt Skanderborg Svømmehal. De elever, der fortrinsvis benytter en svømmefacilitet uden for kommunen, kommer fra Gyvelhøjskolen, Skovbyskolen og Gl. Rye Skole.

Næsten en tredjedel af eleverne har svaret, at de benytter andre svømmefaciliteter uden for kommunen. Det drejer sig primært om:

- Them Svømmehal
- Næsthøjskolens Svømmehal
- Brædstrup Svømmehal
- Solbjerg Svømmehal

Der kan således konstateres en betydelig brug af svømmehaller uden for kommunens grænser, hvilket i sig selv ikke er usædvanligt. Flere steder i landet sker der en væsentlig trafik fra kommuner uden svømmefaciliteter til kommuner med. Skanderborg Kommune har imidlertid svømmefaciliteter, hvorfor mønsteret kan skyldes geografiske forhold, hvor en del af kommunen ligger langt fra Skanderborg Svømmehal⁴⁷. En del elever fra Mølleskolen i Ry nævner også, at de benytter en anden svømmefacilitet – sandsynligvis den nærliggende Them Svømmehal i Silkeborg Kommune.

De øvrige facilitetstyper, som børnene bruger mest, er boldbaner, gymnastiksale og fitnesscentre (se Tabel 3.9). I de følgende tabeller vises brugen af disse facilitetstyper.

Det mest anvendte fitnesscenter blandt eleverne i undersøgelsen er Fitness World i Skanderborg (se Tabel 3.13). Det samme er i øvrigt gældende for de voksne.

I forhold til gymnastiksalene er det de to sale på Mølleskolen, der anvendes mest af eleverne (se Tabel 3.14). At disse sale 'scorer' højt blandt de deltagende elever, kan også skyldes,

Tabel 3.12 De benyttede svømmefaciliteter i kommunen (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Skanderborg Svømmehal	112	50,5%
Bakkeskolens Svømmesal	37	16,7%
Knudhule Strand	12	5,4%
Sønder Ege Strand	10	4,5%
Skanderborg Søbad	7	3,2%
Låsby Svømmebad	5	2,3%
Stilling Badestrand	4	1,8%
Sølund varmtvandsbassin	2	0,9%
Vædebro badestrand	1	0,5%
Andre svømmefaciliteter	72	32,4%

47 Se fordelingen af svømmefaciliteter i Delrapport 1.

at Mølleskolen deltog i spørgeskemaundersøgelsen med et stort antal elever. Knudsøskolen deltog stort set ikke i undersøgelsen, og dennes gymnastiksal ser af samme grund ikke ud til at blive brugt særligt meget. Dermed er fordelingen af brugen af gymnastiksalene i kommunen ikke nødvendigvis retvisende. En forholdsvis stor gruppe elever bruger andre gymnastiksale end de nævnte i spørgeskemaet. Den mest nævnte gymnastiksal var aktivitetssalen på Gl. Ry skole, som egentlig var nævnt under kategorien 'Haller'. Flere elever nævner også sale i DGI-huset i Århus og Gymnastikgården ligeledes i Århus, som gymnastiksale der anvendes meget.

Tabel 3.13 De benyttede fitness- og motionscentre (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Fitness World	75	26,8%
RyHallen	49	17,5%
Sport og Fitness Højvangen	45	16,1%
Go'Form.nu	36	12,9%
Sport og Fitness Skanderborg	34	12,1%
Fitness Master	22	7,9%
Hørning Hallen	16	5,7%
Låsby Hallen	7	2,5%
Stilling Skole	6	2,1%
Load Fitness	5	1,8%
Butterfly Women	3	1,1%
Andre motions- og fitnesscentre	43	15,4%

Tabel 3.14 De benyttede gymnastiksale blandt børn (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Mølleskolen, lille sal	55	14,9%
Mølleskolen, store sal	45	12,2%
Morten Børup Skolen	41	11,1%
Gyvelhøjskolen	40	10,9%
Niels Ebbesenskolen	40	10,9%
Virring skole	34	9,2%
Højboskolen	31	8,4%
Bakkeskolen	25	6,8%
Låsby Skole	17	4,6%
Stilling Skole	17	4,6%
Bjedstrup Skole	11	3,0%
Hylke skole	2	0,5%
Veng skole og børnehus	2	0,5%
Knudsø Skolen	1	0,3%
Andre gymnastiksale	87	23,6%

Endelig var brugen af boldbaner i Skanderborg Kommune blandt børn meget spredt (se Tabel 3.15). Igen er svarene en smule påvirket af, at visse skoler ikke har deltaget med så mange elever, bl.a. Knudsøskolen. Ikke desto mindre giver det et billede af, at Ry Stadion og boldbaner ved Fælleden og Vestergade er blandt de mest benyttede i kommunen. Som ved gymnastiksalene bliver der også brugt en del boldbaner udenfor kommunen. Her drejer det sig hovedsageligt om Viby Stadion, Silkeborg Atletikstadion, Østbirk Stadion samt Sorring Stadion og Fredensvang.

Tabel 3.15 De benyttede boldbaner blandt børn (mulighed for flere svar).

	Elever	%
Ry Stadion	106	20,3%
Boldbanerne på Fælleden	90	17,2%
Boldbanerne Vestergade	55	10,5%
Skanderborg Stadion	54	10,3%
Klank Idrætsanlæg	54	10,3%
Kunstgræsbanen på Fælleden	54	10,3%
Højbo Stadion	53	10,1%
Stilling Skoles baner	37	7,1%
Niels Ebbesens skolens baner	34	6,5%
Gl. Rye Stadion	31	5,9%
Fregerslev Stadion	31	5,9%
Stilling Stadion	26	4,9%
Virring Stadion	25	4,8%
Låsby Stadion	22	4,2%
Herskind Idrætsanlæg	20	3,8%
Gyvelhøj skolens idrætsanlæg	17	3,3%
Skanderborg Gymnasiums bane	16	3,1%
Grusbane Klank idrætsanlæg, 2/3 bane størrelse	15	2,9%
Hylke Idrætsplads v/ Hylke Skole	12	2,3%
Ejer Bavnehøj Idrætsanlæg	11	2,1%
Vestergadeanlægget (Cricket)	10	1,9%
Grusbane Højbo Stadion	9	1,7%
Grusbane Herskind Idrætsanlæg, 1/3 bane størrelse	8	1,5%
Boldbanerne Vrold	7	1,3%
Veng Stadion	6	1,1%
Stjær Idrætsanlæg	5	1,0%
Bjedstrup Skoles Idrætsanlæg	4	0,8%
Voerladegaard Idrætsanlæg	4	0,8%
Blegind Stadion	4	0,8%
Voerladegaard Idrætsanlæg (Amerikansk fodbold)	4	0,8%
Knudsøskolens Idrætsanlæg	1	0,2%
Banerne ved Den Lille Hestehaveskole	1	0,2%
Grusbane Th Helstedvej, ½ bane størrelse	1	0,2%
Andre stadions/boldbaner	51	9,8%

Voksne borgeres brug af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune

Denne del belyser resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse af voksnes idrætsvaner samt deres benyttelse af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune.

De voksne blev bl.a. spurgt om deres oplevelser og vurdering af de idrætsfaciliteter, de benyttede, og hvilke ønsker og behov de havde i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Endelig skulle de svare på en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold, transportmuligheder mv. I spørgeskemaet blev benyttet en række af de spørgsmål, som var med i en landsdækkende undersøgelse af befolkningens idræts- og motionsdeltagelse⁴⁸.

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført ved hjælp af SurveyXact⁴⁹, som er et internet-baseret system til styring, udarbejdelse af spørgeskemaer, dataindsamling og analyse. Spørgeskemaet var konstrueret, så det indeholdte en række 'spring', således at ikke alle respondenter blev stillet over for de samme spørgsmål, men blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet, om man dyrkede idræt, skulle vedkommende således ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og -faciliteter.

I samarbejde med Skanderborg Kommune blev der foretaget et tilfældigt udtræk af 3.000 respondenter ud fra følgende præmisser:

- Borgere bosiddende i kommunen i alderen 16-75 år
- Fødselsregistreringssted i Danmark (inkl. Grønland) og andre lande
- Køns- og aldersfordelingen af de udtrukne svarende til fordelingen blandt alle borgere i kommunen i samme alder.

Udtrækket gav også navn og adresse på respondenterne, som i starten af november 2013 modtog et invitationsbrev til at deltage i undersøgelsen. Invitationsbrevet indeholdte et personligt brugernavn og adgangskode til at logge på spørgeskemaet. Deltagelsen i spørgeskemaundersøgelsen var imidlertid blot ca. 25 %, givetvis fordi spørgeskemaet som udgangspunkt kun kunne besvares elektronisk via internettet⁵⁰. Derfor blev der i december 2013 udsendt en ny invitation. Dette hjalp på besvarelsesprocenten. Ud af de 2.981 respondenter⁵¹ deltog 1.084, hvilket bragte den samlede besvarelsesprocent op på ca. 36 %. Dette kan umiddelbart forekomme som en lav besvarelsesprocent, men i nyere tid har det vist sig svært at opnå høje besvarelsesprocenter på undersøgelser med mange spørgsmål. I den seneste undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner fra 2011 opnåede man f.eks. en besvarelsesprocent på ca. 45 %⁵² og hvor der i øvrigt blev brugt væsentlig flere ressourcer på at hente svarene hjem.

48 Pilgaard, Maja (2008): Danskernes motions- og sportsvaner 2007. Idrættens Analyseinstitut, København og Laub, Trygve Buch (2013): Danskernes motions- og sportsvaner 2011. Idrættens analyseinstitut

49 <http://www.surveyxact.dk>

50 Denne svarprocent er i øvrigt helt identisk med svarprocenten i andre tilsvarende undersøgelser uden en rykkerunde.

51 Ud af de 3.000 breve der blev sendt ud kom der 19 tilbage, hvor adressen var ukendt.

52 <http://www.idan.dk>

Svarprocenten i spørgeskemaundersøgelsen kan betyde, at tallene i forhold til den generelle idrætsdeltagelse ikke er repræsentative, i det folk, der er idrætsaktive, formentlig har været mere villige til at svare end inaktive. Og betragtes undersøgelsens population i forhold til det samlede udtræk på 3.000 respondenter, fremgår det desuden af Tabel 4.1, at populationen ikke følger befolkningssammensætningen helt.

Der er således en tendens til, at de ældre aldersgrupper og kvinderne generelt har været lidt lettere at få kontakt med og få til at svare, hvorimod de yngre aldersgrupper og mænd har været sværere at få til at deltage i undersøgelsen. Fordelingen i den geografiske spredning af respondenterne svarede nogenlunde til det generelle mønster i udtrækket af respondenterne (se Bilag 1).

I forhold til idrætsdeltagelsen er det dog værd at bemærke, at hele 72 % svarede, at de dyrer idræt eller motion regelmæssigt i spørgeskemaundersøgelsen. Det er højere, end hvad den voksne population i de seneste to befolkningsundersøgelser vedr. motions- og sportsvaner svarede i 2007 og 2011, nemlig henholdsvis 56 % og 64 %⁵³.

Noget af forskellen kan sandsynligvis tilskrives, at det er de mest aktive borgere, der har besvaret spørgeskemaet. Således giver undersøgelsen et solidt indblik i den aktive del af befolkningens anvendelse af og ønsker til konkrete faciliteter og områder i kommunen. Det reelle niveau for voksnes idrætsdeltagelse i Skanderborg Kommune er dermed sandsynligvis lavere end de fundne 72 %. Vi har set lignende mønstre i andre kommuneundersøgelser af idrætsdeltagelse og facilitetsbrug, f.eks. 82 % idrætsdeltagelse i Rudersdal Kommune og 77 % i Fredensborg Kommune.

Tabel 4.1 Deltagelse fordelt på køn, aldersgruppe og by sammenlignet med sammensætningen af tilfældighedsudtrækket.

		Deltager ikke		Deltager		Total	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%
KØN	Kvinder	946	49,9%	595	54,9%	1541	51,7%
	Mænd	951	50,1%	489	45,1%	1440	48,3%
ALDERSGRUPPE	16-24 år	199	10,5%	67	6,2%	266	8,9%
	25-34 år	236	12,4%	67	6,2%	303	10,2%
	35-44 år	445	23,5%	211	19,5%	656	22,0%
	45-54 år	454	23,9%	261	24,1%	715	24,0%
	55-64 år	337	17,8%	266	24,5%	603	20,2%
	65-74 år	226	11,9%	212	19,6%	438	14,7%
	Over 75 år	411	21,7%	213	19,6%	624	20,9%
LOKALOMRÅDE	Galten	228	12,0%	144	13,3%	372	12,5%
	Hørning	90	4,7%	30	2,8%	120	4,0%
	Låsby	291	15,3%	177	16,3%	468	15,7%
	Ry	877	46,2%	520	48,0%	1397	46,9%
	Skanderborg	946	49,9%	595	54,9%	1541	51,7%

53 <http://www.idan.dk>

Forskelle på uddannelsesniveaet eller befolknings sammensætningen mellem de forskellige lokalområder i kommunen kan også være med til at forklare, at idrætsdeltagelsen i lokalområderne 'Ry' og 'Skanderborg' er en smule højere end i de tre andre lokalområder (se Figur 4.1). Således kan den højere idrætsaktivitet blandt borgerne fra Skanderborg og Ry hænge sammen med, at uddannelsesniveaet her er højere end i den andre lokalområder. Men generelt er variationerne små.

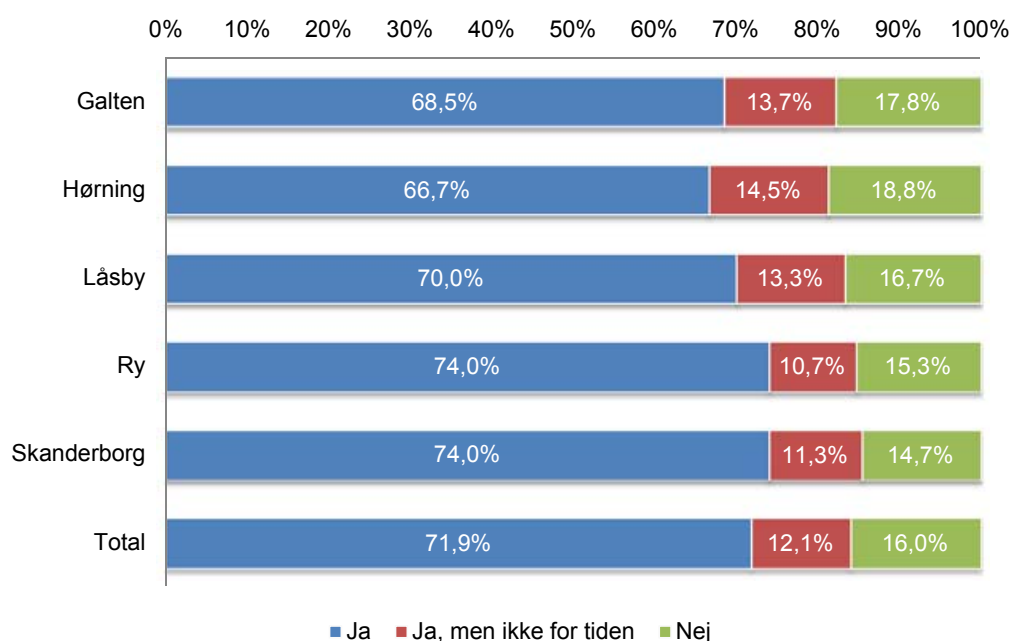
Deltagelse i idrætsaktiviteter

I dette og det efterfølgende afsnit gennemgås resultaterne af undersøgelserne vedrørende deltagelsen i idræt og motion. Som nævnt før svarer 72 % af de adspurgte borgere i Skanderborg Kommune, at de 'dyrker normalt motion, idræt eller sport', hvilket er markant højere end den landsdækkende undersøgelse fra 2011 viste (se Figur 4.1).

De mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter blandt voksne borgere i kommunen er i nævnte rækkefølge: Vandreture (33 %), jogging/motionsløb (32 %), styrketræning (30 %), konditionstræning (15 %) og svømning (15 %). De er alle aktiviteter som i mindre grad kan tilskrives idrætspolitikken, folkeoplysningspolitikken og/eller facilitetspolitikken i Skanderborg Kommune, idet det er aktiviteter, der kan udøves uafhængigt af de traditionelle idrætsstrukturer, der er støttet af kommunen. Det gælder i øvrigt også de fleste af de øvrige voksenaktiviteter, som dyrkes af mere end fem pct. af borgerne. Kun gymnastik (13 %), badminton (8 %) og fodbold (6 %) foregår overvejende i foreninger eller aftenskoler og i kommunale faciliteter (se Tabel 4.2).

Mange af de store foreningsorganiserede idrætsgrene har en forholdsvis lille udbredelse blandt de voksne i kommunen med færre end fem pct. af borgerne. Det gælder kano, kajak og roning (5 %), orienteringsløb (1 %), bordtennis (1 %) og håndbold (3 %), mens øvrige traditionelle foreningsidrætsgrene, såsom volleyball, basketball, orienteringsløb og atletik, dyrkes

Figur 4.1 Andel af voksne i Skanderborg Kommune, som 'normalt dyrker motion, idræt eller sport', opdelt på lokalområder (%).

af mindre end én pct. (se Tabel 4.2).

Knap 70 % af alle respondenterne har svaret, at de dyrker idræt og motion på egen hånd, 45 % gør det i en idrætsklub eller forening⁵⁴, og 32 % gør det i et fitnesscenter, danseinstitut ol. 10 % af respondenterne har svaret, at de dyrker deres idræt og motion i 'uformelle grupper' mens omkring 5 % benytter sig af tilbud på deres arbejdsplads. Deltagelsen i foreningsbaseret idræt eller motion er lavest for aldersgrupperne 20-29 år og 30-39 år i forhold til de ældre aldersgrupper. De unge foretrækker til gengæld at dyrke deres idræt og motion i motions- og fitnesscentre.

Der er som forventet en stærk sammenhæng mellem alder og deltagelse i en række idræts- og motionsaktiviteter. De unge under 40 år dyrker i højere grad holdboldspil (fodbold, basketball, floorball), klatring, dans samt kampsport, end de ældre aldersgrupper gør. De midaldrende dyrker i højere grad svømning, jogging/motionsløb, orienteringsløb, rulleskøjteløb, badminton, cykling, mountainbike og dans, end både de unge og de ældre. Og de ældre dyrker i højere grad end de yngre, bordtennis, tennis, golf, vandreture, stavgang, atletik og gymnastik. At vandreture er den mest udbredte aktivitet blandt denne undersøgelses population kan således også forklares ved, at lidt flere ældre har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen end unge.

En sammenligning af andelen af borgerne i Skanderborg Kommune og andelen af voksne i hele landet, som inden for det seneste år har dyrket forskellige idrætsgrene, viser i store træk et ensartet mønster. I følgende idræts- og motionsformer er andelen dog højere i Skanderborg Kommune end på landsplan:

- Svømning/vandaktiviteter
- Styrketræning
- Kano/roning/kajak
- Mountainbike
- Tennis
- Ridning

Noget af denne forskel kan skyldes, at en forholdsvis stor del af respondenterne i undersøgelsen er ældre.

Umiddelbart skulle man forvente, at den forholdsvis høje andel af besvarelserne, der er kommet fra borgere i alderen 65 år og opefter, og de forholdsvis få besvarelser fra aldersgrupperne 16-24 år (se Tabel 4.1), har trukket andelen af borgerne i kommunen, der er idrætsaktiv, ned – ud fra en forventning om, at idrætsdeltagelsen er større i aldersgruppen 16-24 år end i de ældste aldersgrupper. Men det er ikke tilfældet. Således har 71 % i aldersgruppen 65-75 år svaret, at de normalt dyrker idræt eller motion, mod næsten tilsvarende 75 % i aldersgruppen 16-24 år. Ligesom på landsplan observeres i Skanderborg Kommune et dyk i idrætsdeltagelsen blandt gruppen 25-34 år, hvor 'kun' 63 % er aktive.

Der er også en forskel i idrætsdeltagelsen mellem de respondenter, som vurderer deres helbred som dårligt, og dem som vurderer helbredet som godt. Jo dårligere vurderingen er af helbredstilstanden, jo færre dyrker motion, idræt eller sport. Den samme sammenhæng finder vi også mellem vurderingen af fysisk form og andelen, som dyrker motion og idræt. Forskel-

54 Dette svarer nogenlunde til gennemsnittet i landet som helhed.

Tabel 4.2 De mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter blandt voksne i Skanderborg Kommune. Andel af voksne (%).

Aktivitet	Antal	%
Vandreture	297	32,7%
Jogging / Motionsløb	291	32,0%
Styrketræning	275	30,3%
Konditionstræning	139	15,3%
Svømning / Vandaktiviteter	132	14,5%
Gymnastik	117	12,9%
Spinning / Kondicykel	117	12,9%
Cykelsport (ikke transport til arbejde og lign.)	92	10,1%
Yoga, afspænding, meditation	74	8,1%
Aerobic / Workout	71	7,8%
Badminton	70	7,7%
Fodbold	57	6,3%
Mountainbike	55	6,1%
Dans (alle former)	55	6,1%
Jagt / Fiskeri	51	5,6%
Golf	43	4,7%
Kano / Roning / Kajak	43	4,7%
Tennis	38	4,2%
Ridning	29	3,2%
Håndbold	25	2,8%
Bowling	18	2,0%
Stavgang / Nordic Walking	18	2,0%
Sejlsport, windsurfing	14	1,5%
Kampsport (karate, aikido, taekwondo, judo, brydning m.m.)	13	1,4%
Petanque eller Boule	12	1,3%
Bordtennis	11	1,2%
Andet boldspil for hold (Hockey / Floorball og lign.)	10	1,1%
Skydning	10	1,1%
Volleyball / Beachvolleyball	8	0,9%
Billard eller pool	8	0,9%
Orienteringsløb	8	0,9%
Vinterbadning	8	0,9%
Rulleskøjtølb	7	0,8%
Motorsport	6	0,7%
Skøjtølb (is)	6	0,7%
Boksning	5	0,6%
Kroff	4	0,4%
Andet individuelt boldspil (Quinball eller lign.)	3	0,3%
Klatring	3	0,3%
Basketball	2	0,2%
Atletik	2	0,2%
Amerikansk fodbold	1	0,1%
Skateboard	1	0,1%
Handicapidræt	2	0,2%
Anden aktivitet	110	12,1%

lene er dog ikke store, og der er en stor gruppe voksne, som både vurderer deres helbred og kondition som god, der ikke er idrætsaktive.

De borgere, der har svaret, at de ikke dyrker idræt eller motion, fik mulighed for at svare på, hvorfor de ikke er idræts- og motionsaktive. De vigtigste begrundelser for, at de ikke er idræts- og motionsaktive er, at de bruger tiden på arbejdet, andre fritidsinteresser; de er i dårlig form eller har dårligt helbred. En stor del svarer også, at motion og sport ikke interesserer dem. Øvrige begrundelser spiller en forholdsvis lille rolle. Bl.a. er det kun omkring 10 % af de inaktive, der svarer, at de savner passende tilbud eller konkrete muligheder for at dyrke motion. Det er også værd at bemærke, at kun 5 % mener, at de ikke har de rette faciliteter til sport eller motion, hvor de bor. Dette baserer sig dog på få besvarelser og med tanke på, at de inaktive i forvejen er en lille del af undersøgelsens population, er der nok behov for yderligere analyser til at fastslå, hvordan de inaktive kan gøres aktive igen.

Størstedelen af respondenterne har forholdsvis kort transporttid til den idræts- eller motionsaktivitet, som de bruger mest tid på. 34 % har under 5 minutters transporttid, 39 % har 5-14 minutters transporttid, mens 15 % har 15-29 minutter. Knap 5 % anvender 30 minutter eller mere på transport til og fra idræt⁵⁵.

Endelig viser tabel 4.3, hvilke former for transport, respondenterne typisk benytter for at dyrke motion eller idræt. Godt 45 % af de idræts- og motionsaktive er fysisk aktive for at komme til og fra det sted, hvor de dyrker motion, idræt, idet de benytter sig af enten at cykle eller at gå. Lidt under halvdelen benytter først og fremmest bil for at komme frem. Omkring 5 % benytter offentlige transportmidler eller andre måder at komme til deres aktiviteter på. Disse tal kan være et udtryk for, at de fleste har adgang til bil på daglig basis, samt at denne transportform er den foretrukne.

Tabel 4.3 Hvilken form for transport benytter borgerne i Skanderborg Kommune typisk for at komme til at dyrke motion eller idræt (%).

	Antal	%
Gang/løb	214	23,8%
Cykel	191	21,3%
Bus / Tog	25	2,8%
Bil	447	49,8%
Andet	21	2,3%
I alt	898	100,0%

Voksnes benyttelse af faciliteter og steder til motion og idræt

Det centrale spørgsmål i dette afsnit er, hvilke steder eller faciliteter, som respondenterne benytter til idræt eller motion. De voksnes borgeres tre mest benyttede steder eller faciliteter til idræt og motion er i nævnte rækkefølge (se Figur 4.2)⁵⁶:

⁵⁵ Omkring 7 % svarede 'Ved ikke / ikke relevant' til dette spørgsmål.

⁵⁶ Tallene og fordelingen svarer til undersøgelser på landsplan.

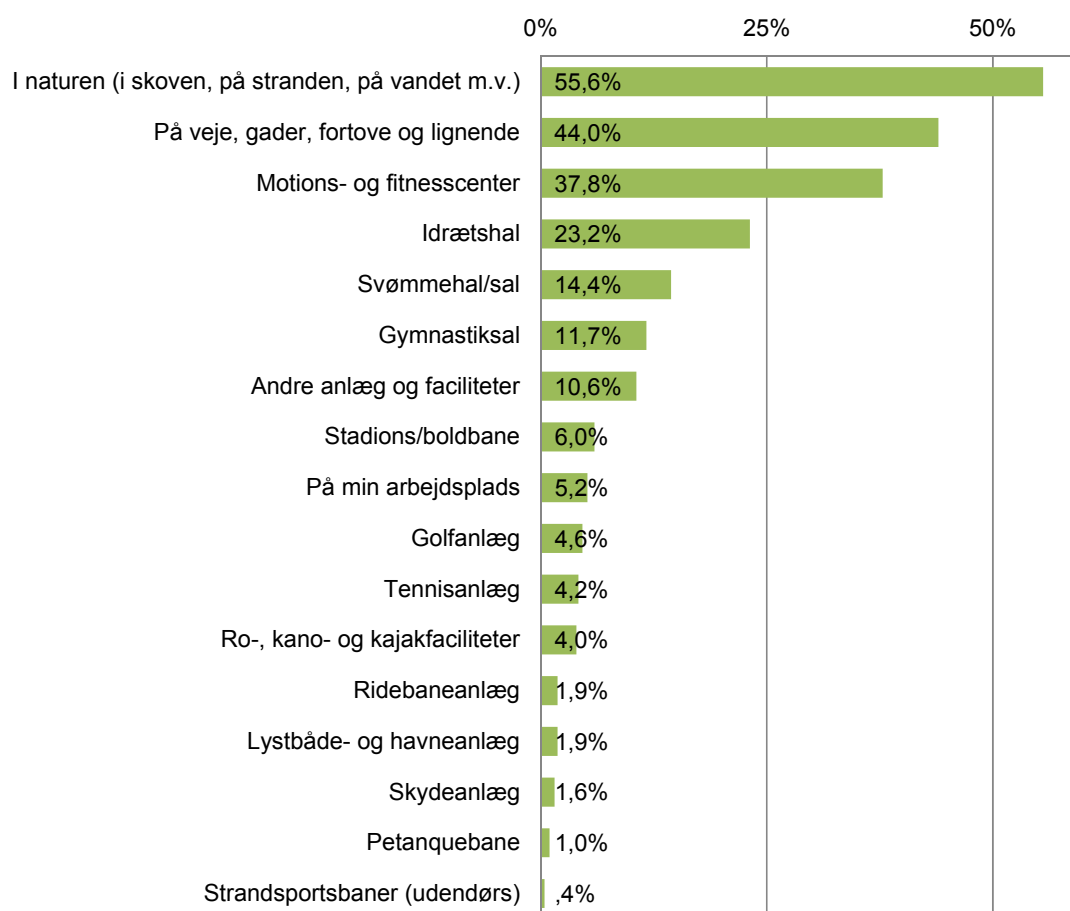
- Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (56 %)
- På veje, gader, fortove o.l. (44 %)
- Motionsrum/fitnesscenter (38 %)

Det er altså faciliteter eller steder, som i lille grad er et direkte resultat af kommunens idræts- og facilitetspolitik. Først på fjerdepladsen og længere nede kommer faciliteter, som er tæt knyttet op på denne (se Figur 4.2):

- Idrætshal (23 %)
- Svømmehal eller -facilitet (14 %)
- Gymnastiksal (12 %)
- Boldbaner (6 %)

Kategorien 'Andre anlæg og faciliteter' (11 %) dækker bl.a. over borgernes hjem eller have, Skan Bowl bowlinganlæg, Skanderborg Taekwondo Klub, Skanderborg Vandski Klub, Kildegårds Genoptræningscenter samt forskellige spejderhuse og danseinstitutter.

Figur 4.2 Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter borgerne i Skanderborg Kommune, når de dyrker motion, idræt eller sport (% andel af voksne respondenter).

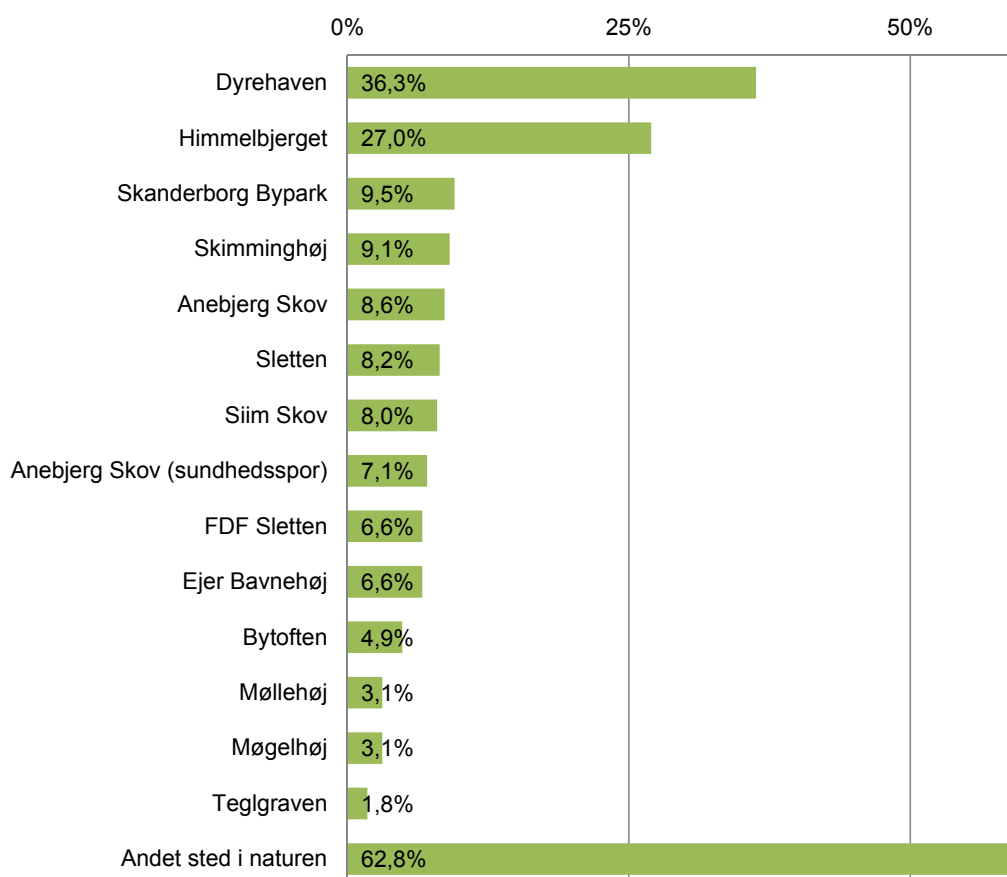

Tredje mest benyttede facilitetstype er motionsrum og fitnesscentre. Her fordeler omkring 61 % af brugerne sig på kommercielle fitnesscentre, 16 % i foreningsbaserede centre mens de resterende 23 % angiver, at de benytter et andet fitnesscenter – enten i Skanderborg Kommune eller uden for kommunen. Respondenterne nævner f.eks. 'Galten FS Fitness' ved Galten Hallen, 'Loop Cirkeltræning' i Skanderborg, 'Fitness.dk' i Århus, Skovbyskolen og Sølund samt andre ikke nærmere specificerede faciliteter til fitness.

Naturområdernes betydning for borgernes deltagelse i motion og idræt er stor. De mest benyttede naturområder er skove, parker og søer såsom Dyrehaven, Himmelbjerget, Skanderborg Bypark og Skimminghøj (Figur 4.3). Dette svarmønster kan hænge sammen med, at forholdsvis mange midaldrende og ældre har besvaret spørgeskemaet. Børneundersøgelsen viste dog, at kommunens børn og unge også bruger naturen meget til deres idrætsaktiviteter. Til spørgsmålet om, hvilke naturområder borgerne anvendte, var der en stor del, der svarede, at de brugte andre naturområder end de i forvejen nævnte. Flere borgere nævnte bl.a.: Stilling sø, Sukkertoppen, Vestermølle, Skovene omkring Ry, Skivholme Skov samt de grønne områder ved Højvangen.

Hvad angår svømmefaciliteterne i Skanderborg Kommune benytter 49 % af 'svømmerne' Skanderborg Svømmehal. Henholdsvis 17 %, 11 % og 8 % benytter svømmefaciliteter ved Knudhule Strand, Sølund varmtvandsbassin og Sønder Ege Strand. Hele 47 % benytter en svømmefacilitet uden for kommunen. I denne forbindelse nævner respondenterne især føl-

Figur 4.3 Hvilke naturområder benytter borgerne i Skanderborg Kommune til motion, idræt eller sport (% andel af respondenter der benytter naturområder).

gende svømmefaciliteter⁵⁷:

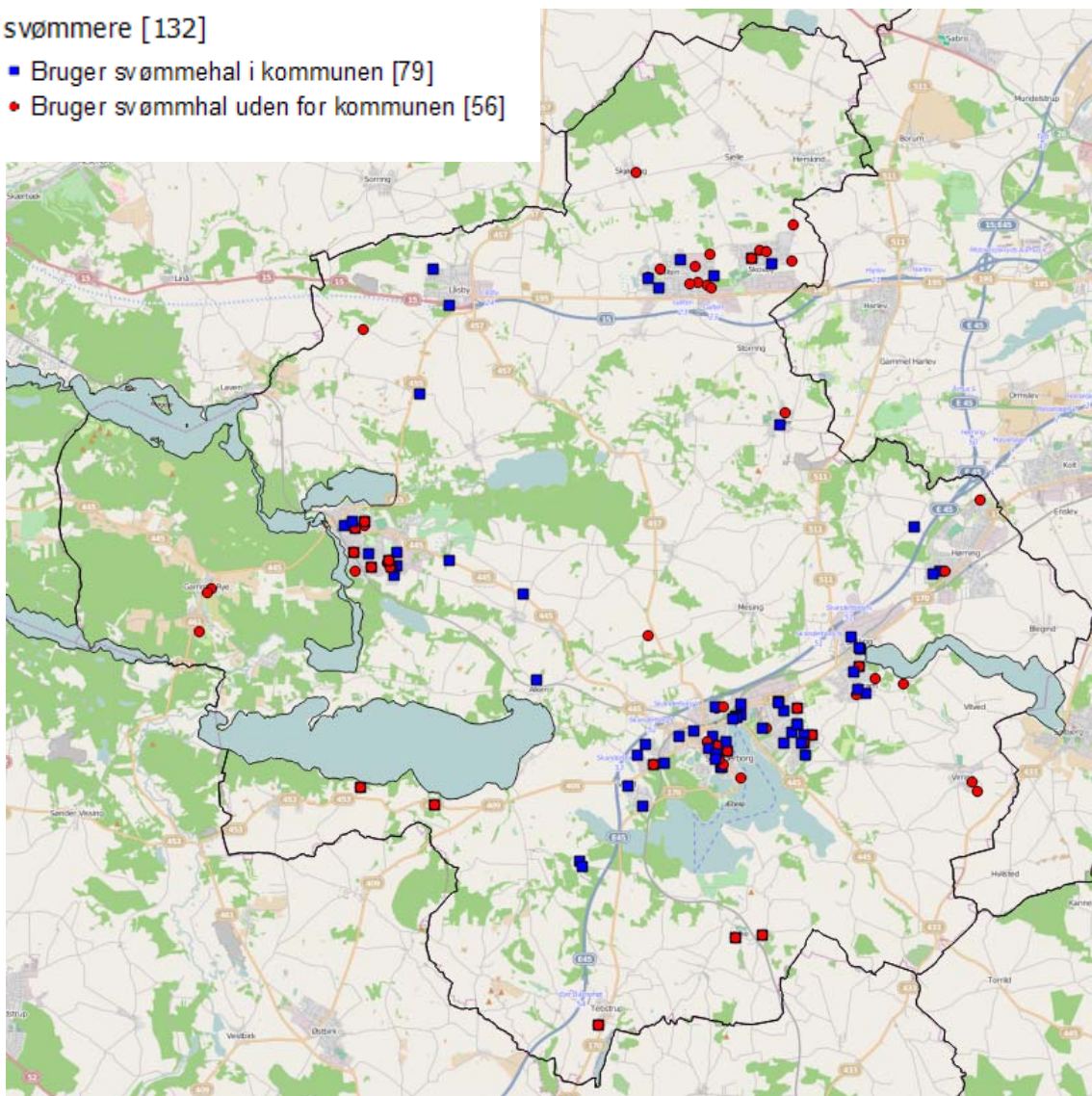
- Them Svømmehal
- Næshøjskolens Svømmehal
- Horsens Svømmehal
- Hammel Svømmehal
- Århus Svømmestadion

Selvom Skanderborg Svømmehal er meget søgt blandt borgerne er der samtidig en stor søgning ud af kommunen efter svømmefaciliteter. Men i hvilke dele af kommunen er det, at borgerne søger ud for at komme til at svømme? På kortet i Figur 4.4 kan ses, at de brugere, der benytter svømmefaciliteter uden for kommunen (orange firkanter), bor nogenlunde de samme

Figur 4.4 Kort over brugere af svømmefaciliteter.

svømmere [132]

- Bruger svømmehal i kommunen [79]
- Bruger svømmehal uden for kommunen [56]

57 I prioriteret rækkefølge med de mest nævnte først.

steder, som de brugere, der benytter lokale svømmefaciliteter. Dog kan man se, at de 'svømmere', der bor vest for Ry, primært søger ud af kommunen mod Them Svømmehal⁵⁸. Andre faktorer kan også spille ind på de voksnes valg af svømmefacilitet. Således adskiller de sidste tre svømmehaller (Horsens, Hammel og Århus) sig fra Skanderborg Svømmehal ved at have veludbyggede wellness-afdelinger til deres badegæster. En kvalitet som måske især de ældre generationer vælger at køre efter?

Blandt idrætshallerne benytter en femtedel af brugerne af idrætshaller 'Ry Hallerne'. Dernæst kommer 'Hørninghallen' (18 %) og 'Ejer Bavnehøj Hallen' (7 %). Ingen af de resterende idrætshaller i kommunen benyttes af mere end 5 %. Endelig skal det nævnes, at mere end en femtedel af brugerne af idrætshaller benytter andre idrætshaller i eller udenfor Skanderborg Kommune. Det drejer sig bl.a. om tennishallen i Skanderborg, Brøruphus Efterskoles Hal, Næshøjhallen samt en række andre haller uden for Skanderborg Kommune. Billedet er det samme som ved svømmehaller, at de voksne borgere anvender faciliteter uden for i næsten lige så stor grad som faciliteter inden for kommunen. Spørgsmålet er så om det skyldes fravalg af det Skanderborg kan tilbyde eller et tilvalg af noget andet i de omkringliggende kommuner?

Tabel 4.4 De benyttede idrætshaller blandt voksne (mulighed for flere svar).

	Antal	%
Ry Hallerne	42	20,0%
Hørninghallen	37	17,6%
Ejer Bavnehøj Hallen	14	6,7%
Morten Børup Hallen	11	5,2%
Klank Hallen	11	5,2%
Fælledhallen	9	4,3%
Galten Hallen	9	4,3%
Niels Ebbesen Hallen	9	4,3%
Borgernes Hus Veng	8	3,8%
Aktivitetshallen GI Rye	8	3,8%
Stilling Hallen	8	3,8%
Låsby Hallen	7	3,3%
Skovby Hallen	6	2,9%
Virring Hallen	6	2,9%
Skanderborg Gymnasium	6	2,9%
Herskind Hallen	6	2,9%
Skanderborg Realskoles hal	6	2,9%
Stjær Hallen	5	2,4%
Voerladegaard Multisal	2	1,0%
Mølleskolen, store sal	0	0,0%
Anden idrætshal	46	21,9%

⁵⁸ Ry-borgernes benyttelse af Them Svømmehal sker især via medlemskabet af foreningen 'Ry Familie og Firmaidræt', som lejer sig ind i svømmehallen og tilbyder svømmeundervisning.

Brugen af idrætshaller afhænger af, hvilket lokalområde borgerne er bosiddende i. Morten Børup Hallen, Fælledhallen, Ejer Bavnehøj Hallen, Niels Ebbesen Hallen, Stilling Hallen, Verring Hallen og Voerladegaard Multisal benyttes udelukkende af borgere fra lokalområdet 'Skanderborg', og på samme måde har borgerne fra hvert af de andre lokalområder en række haller, som de primært benytter (se Tabel 4.5). I eks. Hørning bruger borgerne næsten udelukkende Hørninghallen. I forhold til andre idrætshaller (primært uden for kommunen) er det i højere grad borgere fra 'Skanderborg-området', der benytter sig af den mulighed. Der kan være flere forklaringer på dette, bl.a. at dækningen af idrætshaller i lokalområdet 'Skanderborg' er dårligere end i resten af kommunen, at det er sværere at få haltider i Skanderborg-området, eller at der er meget mere attraktive idrætshaller i nabokommunerne og at afstand måske betyder mindre for borgerne i Skanderborg-området?

Helt overordnet er de borgere der har deltaget i undersøgelsen, generelt tilfredse med de idrætshaller, som de benytter (Tabel 4.6).

Specifikt i forhold til idrætshallerne skulle brugerne af disse bl.a. svare på to spørgsmål, hvor de skulle vurdere 17 forskellige egenskaber. I det første spørgsmål skulle de vurdere deres tilfredshed med de nævnte egenskaber, og i det andet spørgsmål skulle de angive, hvor vigtige egenskaberne var i forhold til deres oplevelse, når de anvendte en idrætshal. Begge spørgsmål havde en skala fra 1 til 5, hvor 1 var henh. 'meget tilfreds' og 'meget vigtig' og 5 var 'meget utilfreds' og 'slet ikke vigtig'.

Tabel 4.5 Brugen af idrætshaller fordelt på lokalområder (antal og %).

	Galten		Hørning		Låsby		Ry		Skanderborg	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Morten Børup Hallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	11	100,0%
Fælledhallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	9	100,0%
Borgernes Hus Veng	0	0,0%	2	25,0%	0	0,0%	1	12,5%	5	62,5%
Galten Hallen	9	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Stjær Hallen	5	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Klank Hallen	11	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Hørninghallen	0	0,0%	35	94,6%	0	0,0%	0	0,0%	2	5,4%
Låsby Hallen	0	0,0%	0	0,0%	7	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Ry Hallerne	0	0,0%	0	0,0%	4	9,5%	37	88,1%	1	2,4%
Aktivitetshallen Gl Rye	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	8	100,0%	0	0,0%
Ejer Bavnehøj Hallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	14	100,0%
Niels Ebbesen Hallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	9	100,0%
Skovby Hallen	6	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Stilling Hallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	8	100,0%
Verring Hallen	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	6	100,0%
Skanderborg Gymnasium	0	0,0%	2	33,3%	0	0,0%	0	0,0%	4	66,7%
Voerladegaard Multisal	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	100,0%
Herskind Hallen	6	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Skanderborg Realsk. hal	1	16,7%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	5	83,3%
Mølleskolen, store sal	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Anden idrætshal	11	23,9%	9	19,6%	0	0,0%	6	13,0%	20	43,5%

Tabel 4.6 I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal du bruger mest de behov, du har for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?

	Respondenter	Procent
I meget høj grad	16	7,8
I høj grad	104	50,7
I nogen grad	65	31,7
I begrænset grad	13	6,3
I meget begrænset grad	2	1,0
Slet ikke	1	0,5
Ved ikke/ikke relevant	4	2,0
I alt	205	100,0

Tabel 4.7 viser de 17 egenskaber, deres gennemsnitlige score hos brugerne for henholdsvis vigtighed og tilfredshed samt de største forskelle herimellem. Forskellene indikerer, hvilke egenskaber der, ifølge de voksne brugere, har størst forbedringspotentiale. Her skal det dog understreges, at kun en enkelt af egenskaberne (kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken) har en gennemsnitlig tilfredsheds-score større end 3, den neutrale score (hverken eller), så der er ingen absolutte problemer blandt egenskaberne i undersøgelsen af idrætshallernes brugere. Dvs. at brugerne scorede hovedsageligt egenskaberne for idrætshallerne i den positive ende af skalaen.

En anden måde at anskue dette på er ved en såkaldt 'gitter-analyse' hvor de gennemsnitlige værdier for tilfredshed med og vigtighed af de 17 egenskaber sættes ind i et koordinatsystem (se Figur 4.5). Figurens fire kvadranter er adskilt af den gennemsnitlige score for vigtighed og tilfredshed på tværs af alle egenskaber (der hvor x- og y-akserne skærer hinanden). Jo lavere tal på akserne desto større vigtighed eller tilfredshed med egenskaberne.

Gitter-analysen afslører fire egenskaber (markeret med rød skygge i Tabel 5.2), som er i øverste venstre kvadrant for stor vigtighed og lavere tilfredshed:

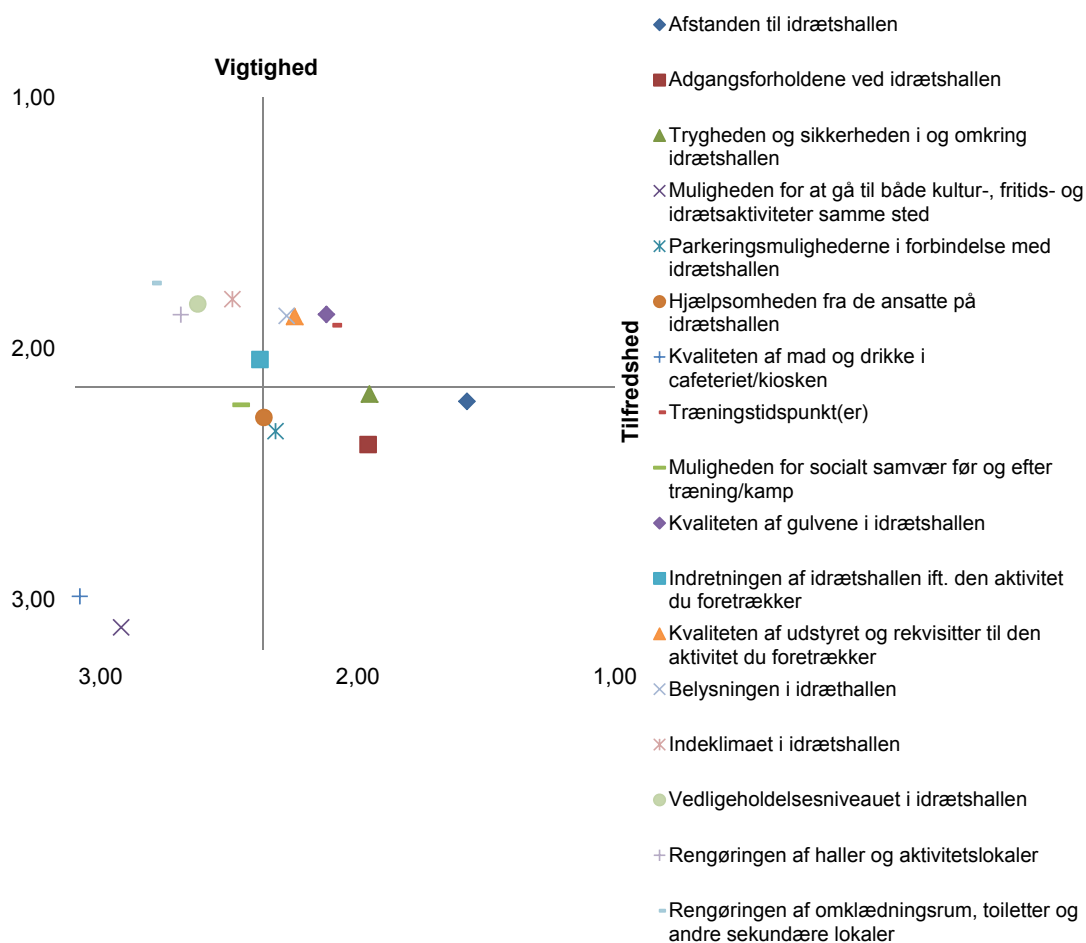
- Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler
- Rengøringen af haller og aktivitetslokaler
- Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen
- Indeklimaet i idrætshallen

Det er dermed disse fire egenskaber, som ifølge hal-brugerne fortjener mest opmærksomhed. Et fokus på vedligeholdelse og rengøring er ikke usædvanligt for brugerne af en idræts-faciliteter – og det bør igen understreges, at der ikke er udtalt utilfredshed med samme i idrætshallerne i Skanderborg Kommune. I nederste venstre kvadrant er to andre egenskaber med lavere tilfredshed (markeret med blå skygge i Tabel 4.7). De får dog samtidig en lavere vægtning af brugerne i forhold til vigtighed. Gitter-analysen viser således også, at der er forholdsvis stor tilfredshed med idrætshallerne i Skanderborg Kommune og brugerne peger på især rengøringen og vedligeholdelsen som de egenskaber, der kan forbedres. Det er vigtigt

at pointere, at dette kun baserer sig på de nuværende brugere af idrætshaller. Det er absolut tænkeligt, at nye brugere af hallerne ville få mønstrene til at ændres. Således giver Tabel 4.7 et indblik i, hvordan man arbejder med at gøre idrætshallen bedre for de eksisterende brugere – men ikke meget om, hvad der kan få nye brugere til.

Det er ligeledes bemærkelsesværdigt, at hal-brugerne er yderst tilfredse med afstanden til den idrætshal, de typisk benytter. Det kan også tolkes som, at afstanden måske ikke betyder det store for de voksne brugere af idrætshaller. Dette ville ikke være usædvanligt og bekræftes også af nylig forskning, som viser, at op mod en tredjedel af alle børn og voksne, der benytter idrætshaller, ikke bruger den nærmeste⁵⁹. Det kan også bekræfte, hvorfor så mange voksne borgere anvender idrætshaller uden for kommunens grænser. Enten fordi det ikke betyder noget, at køre det længere efter dem, fordi de er mere attraktive eller rummer bestemte funktioner – eller fordi der simpelthen mangler hal-kapacitet i Skanderborg Kommune til at rumme alle voksen-aktiviteter? Det spiller måske også ind, at mange borgere i Skanderborg

Figur 4.5 Gitteranalyse af voksne brugeres vurdering af egenskaber ved idrætshaller i Skanderborg Kommune.

59 Høyer-Kruse, Jens (2013): Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter; ph.d.-afhandling. Syddansk Universitet.

Kommune pendler ud af kommunen i forbindelse med deres arbejde og dermed er vant til at transportere sig?

En række af idrætshallerne i Skanderborg Kommune drives imidlertid som skole-haller, som sorterer under Fagsekretariatet Børn og Unge. Og spørgsmålet er, om der er forskel mellem borgernes tilfredshed med skole-hallerne og de andre haller i kommunen? I Tabel 4.8 er hal-brugernes tilfredshed med de egenskaber, der nævnes i Tabel 4.7, delt op i mellem skole-hallerne og de andre haller i kommunen. Den største forskel findes i egenskaberne vedr. rengøringen og vedligeholdelsesniveauet, hvor tilfredsheden med skole-hallerne er lavere end med de andre haller (markeret med rødt i Tabel 4.8). Der er dog en lang række af egenskaberne, hvor der stort set ikke er forskel i brugernes tilfredshed mellem de to hal-former (markeret med blå i Tabel 4.8).

I sammenligning med benyttelsen af de forskellige naturområder, fitnessfaciliteter, svømmefaciliteter og idrætshaller benytter de voksne i Skanderborg Kommune de øvrige idrætsfaciliteter i højst varierende grad:

- De voksne foretrækker de samme boldbaner til udendørs boldspil som børn og unge i kommunen. Det er Boldbanerne Vestergade, på Fælled, Niels Ebbesens Skoles baner, Klank Idrætsanlæg, Ry Stadion og Skanderborg Stadion. Over halvdelen af al fodbold i kommunen blandt voksne (og børn) bliver spillet disse fem steder. Resten fordeler sig jævnt på de resterende boldbaner i kommunen samt boldbaner udenfor kommunen (10 %).
- Næsten 40 % af de gymnastiksale, som borgerne i Skanderborg Kommune benytter, ligger enten uden for kommunegrænsen eller er ikke med kommunens oversigt. Det gælder AOF samt eks. sale i Silkeborg og Århus. Gymnastiksalene ved Stilling Skole, Niels Ebbesens skolen og Morten Børup Skolen står for henholdsvis 11 %, 9 % og 8 % af brugen, mens resten bliver brugt i meget begrænset omfang.
- Skanderborg Tenniscenter (indendørs), Skanderborg Lawn Tennis Klub og Ry Tennis Klub står for over 70 % af al tennisaktivitet blandt voksne i kommunen.
- En stor del af brugerne af skydeanlæg golfanlæg benytter faciliteter udenfor kommunen.

De sidstnævnte 4-5 facilitetstyper er dog under alle omstændigheder ikke særligt søgte blandt de voksne borgere i Skanderborg Kommune. Nogenlunde det samme mønster viser sig i borgernes svar på spørgsmålet, hvor de voksne helst vil dyrke motion, idræt eller sport. Borgerne kunne max. angive tre svar. Over halvdelen nævner naturen blandt de tre svarmuligheder. Over hver tredje nævner fitnesscenter, mens hver femte nævner veje, gader og fortove. Først derefter kommer de egentlige kommunale idrætsanlæg: idrætshal og svømmehal samt særlig udendørs bane eller anlæg. 14 % nævner også 'hjemme', som steder de foretrækker at dyrke idræt eller motion (se Figur 4.6). Dette harmonerer i øvrigt godt med det brugsmønster, som rent faktisk finder sted.

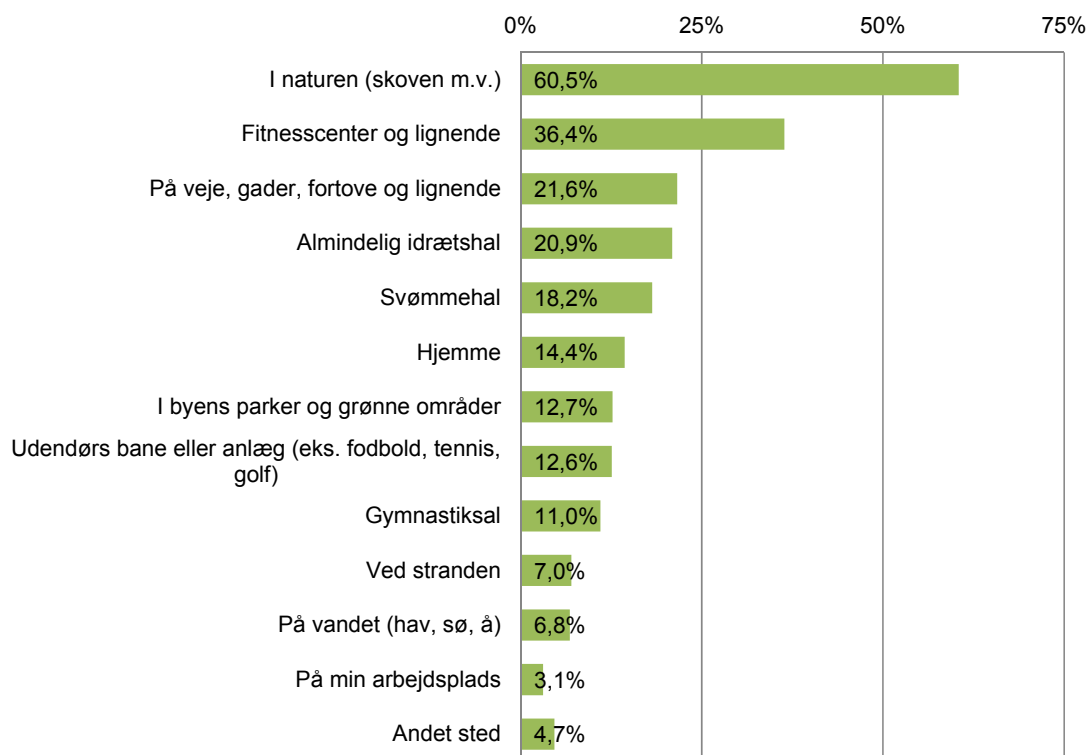
Tabel 4.7 Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Skanderborg Kommune (gennemsnitstal ifølge brugerne af hallerne).

	vigtighed	tilfredshed	forskel
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	1,7	2,8	-1,06
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	1,9	2,7	-0,82
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	1,8	2,6	-0,80
Indeklimaet i idrætshallen	1,8	2,5	-0,69
Belysningen i idrætshallen	1,9	2,3	-0,41
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	1,9	2,2	-0,38
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	2,0	2,4	-0,34
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	1,9	2,1	-0,26
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	2,2	2,5	-0,23
Træningstidspunkt(er)	1,9	2,1	-0,19
Hjælpsomheden fra de ansatte på idrætshallen	2,3	2,4	-0,09
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriaet/kiosken	3,0	3,1	-0,09
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	2,3	2,3	0,01
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	3,1	2,9	0,19
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	2,2	2,0	0,23
Adgangsforholdene ved idrætshallen	2,4	2,0	0,42
Afstanden til idrætshallen	2,2	1,6	0,63

Tabel 4.8 Gennemsnitlig score for tilfredsheden ved henholdsvis skole-haller overfor de andre idrætshaller i Skanderborg Kommune (ifølge brugerne af hallerne).

	Skolehaller	Andre haller	forskel
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	3,2	2,7	0,5
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	2,9	2,5	0,4
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	3,0	2,6	0,3
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	2,6	2,3	0,3
Adgangsforholdene ved idrætshallen	2,1	1,9	0,3
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	2,6	2,4	0,2
Hjælpsomheden fra de ansatte på idrætshallen	2,6	2,3	0,2
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	2,2	2,1	0,1
Indeklimaet i idrætshallen	2,6	2,5	0,1
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	2,0	1,9	0,1
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	2,3	2,2	0,1
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriaet/kiosken	3,1	3,1	0,1
Afstanden til idrætshallen	1,6	1,5	0,0
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	2,4	2,4	0,0
Belysningen i idrætshallen	2,3	2,3	0,0
Træningstidspunkt(er)	2,0	2,2	-0,1
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	2,6	3,0	-0,4

Figur 4.6 Hvor vil du helst dyrke motion, idræt eller sport (%)?

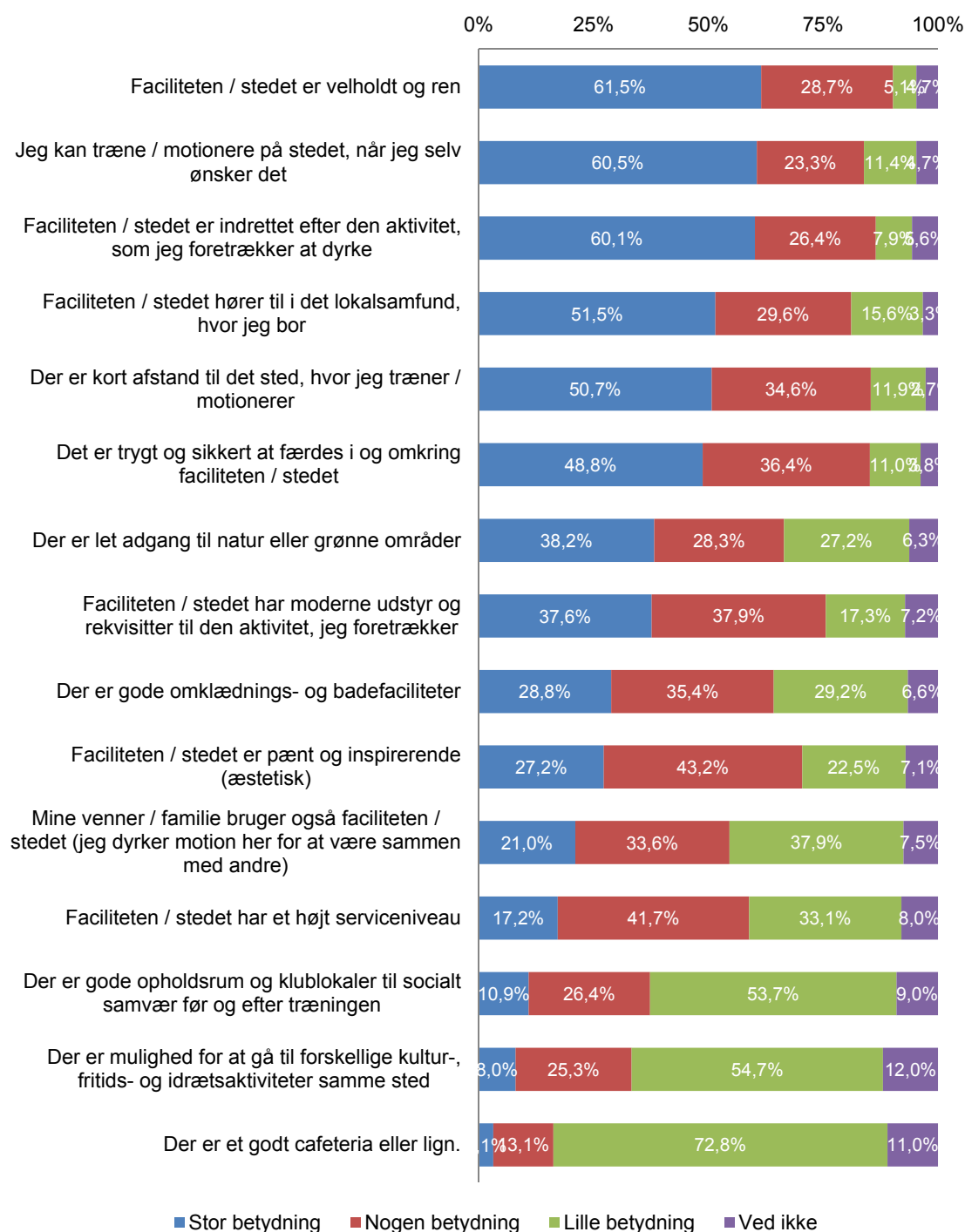
Hvad har betydning for, hvor de voksne borgere foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport?

De voksne, der besvarede spørgeskemaet, blev også bedt om at forholde sig til, hvilke sider eller forhold ved idrætsfaciliteten, som de tillægger størst betydning:

- Størst betydning tillægges, at det har stor betydning, at faciliteten er velholdt og ren. Det tillægger 62 % stor betydning.
- Næsten samme andel (61 %) tillægger det stor betydning, både at borgerne kan motionere eller træne, når de selv ønsker det, og at faciliteten er indrettet efter aktiviteten, dvs. nogle funktionelle behov.
- Godt halvdelen (52 %) svarer, at det har stor betydning, at faciliteten hører til i det lokalsamfund, hvor de bor.
- Næsten lige så mange mener, at kort afstand til træningsstedet er af stor betydning (51 %).
- 49 % mener, at det har stor betydning, at det er trygt og sikkert at færdes i og omkring faciliteten.
- Under halvdelen mener, det har betydning, hvorvidt 'der er gode opholdsrum og klublokaler', og at der er 'gode muligheder for forskellige kultur- og fritidsfaciliteter samme sted'.
- Og endnu færre igen mener, det har betydning, at der er et godt cafeteria eller lign. på faciliteten/anlægget' (se Figur 4.7).

Deler vi mellem de voksne udøvere, der er aktive i en forening eller klub, overfor andre organiseringsformer (selvorganiseret, kommercielle centre, uformelle grupper o.lign.) er der dog forskel at spore i forhold til ovenstående betydninger. Den største forskel er ved forholdet 'Der er gode opholdsrum og klublokaler til socialt samvær før og efter træningen', som 54 % af de foreningsaktive finder meget mere betydningsfuldt end udøvere med andre organiseringsformer, hvor det blot er lidt over en tredjedel, der finder dette betydningsfuldt (se Tabel

Figur 4.7 Hvor stor betydning har følgende forhold for, hvor du foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport (%)?

4.9). Den næststørste forskel vedrører forholdet 'Mine venner / familie bruger også faciliteten / stedet (jeg dyrker motion her for at være sammen med andre)', for de foreningsaktive ligeledes finder mere betydningsfuldt. I den anden ende af tabellen findes forholdet 'Jeg kan træne / motionere på stedet, når jeg selv ønsker det', har større betydning for de selvorganiserede udøvere end de foreningsaktive (se Tabel 4.9).

Tabel 4.9 Hvad har betydning for, hvor du foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport? (%) – opdelt mellem foreningsaktive voksne og andre organiseringsformer.

	Foreningsaktive	Andre org.-former	Forskel (%-point)
Der er gode opholdsrum og klublokaler til socialt samvær før og efter træningen	53,7%	35,0%	18,6
Mine venner / familie bruger også faciliteten / stedet (jeg dyrker motion her for at være sammen med andre)	70,0%	53,6%	16,4
Faciliteten / stedet er indrettet efter den aktivitet, som jeg foretrækker at dyrke	93,1%	85,6%	7,5
Faciliteten / stedet har moderne udstyr og rekvisitter til den aktivitet, jeg foretrækker	82,3%	74,9%	7,4
Der er et godt cafeteria eller lign.	21,8%	15,3%	6,4
Faciliteten / stedet er velholdt og ren	94,8%	89,4%	5,4
Der er gode omklædnings- og badefaciliteter	70,4%	65,0%	5,4
Faciliteten / stedet hører til i det lokalsamfund, hvor jeg bor	84,1%	81,2%	3,0
Det er trygt og sikkert at færdes i og omkring faciliteten / stedet	86,9%	84,8%	2,1
Der er mulighed for at gå til forskellige kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	34,8%	33,6%	1,2
Faciliteten / stedet er pænt og inspirerende (æstetisk)	71,1%	70,3%	0,8
Faciliteten / stedet har et højt serviceniveau	58,6%	59,1%	-0,5
Der er kort afstand til det sted, hvor jeg træner / motionerer	85,1%	85,8%	-0,8
Der er let adgang til natur eller grønne områder	63,5%	68,4%	-4,9
Jeg kan træne / motionere på stedet, når jeg selv ønsker det	78,2%	85,2%	-7,0

Hvad er borgernes mening om idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune?

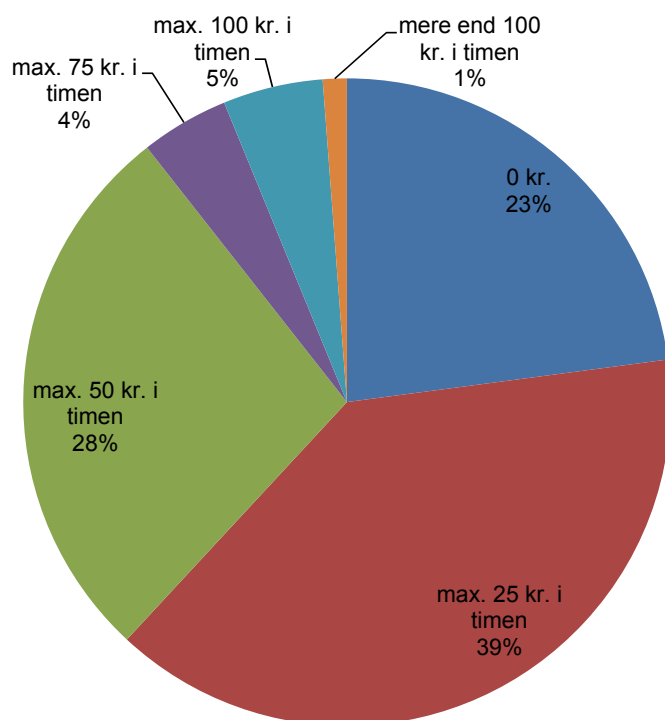
Sidst i spørgeskemaet blev de voksne respondenter bedt om at forholde sig til en række udsagn om idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune og brugen af dem

- Næsten tre ud af fire af borgerne svarede, at de er 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter'.
- Mere end halvdelen er også 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Det er i god overensstemmelse med, at naturen er den vigtigste arena for idræt og motion i kommunen, og det sted hvor flest foretrækker at motionere.
- Lige knap halvdelen (46 %) er også 'enig' eller 'meget enig' i, at 'voksne bør selv betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter'. Over hver femte er dog 'meget uenig' eller 'uenig' i dette synspunkt.

- Lidt under halvdelen af borgerne er også 'enig' i, at 'Det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når man gerne vil dyrke idræt og motion'.
- Omkring 35 % er 'uenig' eller 'meget uenig' i, at 'kommunen skal først og fremmest støtte børns og unges idrætsdeltagelse', mens lidt flere er 'enig' eller 'meget enig' i standpunktet. 23 % har svaret 'ved ikke / ikke relevant' på spørgsmålet. Dette kan måske også ses som et udtryk for, at især midaldrende og ældre har besvaret skemaet i forhold til de unge.
- Der er også forholdsvis flere, der er enige end uenige i standpunktet, at der er 'større behov for at øge standarden og kvaliteten end at bygge nye anlæg', men knap halvdelen af respondenterne svarer 'hverken enig eller uenig'.
- Det eneste standpunkt, hvor der er flere uenige end enige i standpunktet, er på standpunktet om, at 'kommunen bør overlade driften af faciliteterne til foreninger eller virksomheder', som kun har tilslutning fra godt en femtedel af borgerne. Også her svarer de fleste imidlertid (51 %), at de hverken er enige eller uenige.

Endelig blev respondenterne bedt om at forholde sig til, hvor meget de er villige til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter (alene eller sammen med andre), hvis der blev indført brugerbetaling på benyttelsen af anlæggene. 23 % svarer, at de ikke er villige til at betale noget, mens hele 39 % svarer, at de ville være villige til at betale max. 25 kr. Yderligere 28 % ville være villige til at betale max. 50 kr., og 10 % ville betale mere end dette. Det vil sige, at over 75 % er villige til at betale 25 kr. eller mere for at benytte indendørs idrætsfaciliteter (se Figur 4.8). Næsten ingen fra aldersgrupperne 16-24 og 25-34 år er villige

Figur 4.8 Hvor meget er du villig til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter (alene eller sammen med andre), hvis der blev indført brugerbetaling på benyttelsen af anlæggene (%)?

til at betale mere end 25 kr. mens svarene fra de øvrige aldersgrupper viser, at villigheden til at betale for at benytte kommunens faciliteter er højere for folk i alderen 25-64. Hos de ældste borgere er villigheden til at betale lidt mindre end hos de midaldrende.

I spørgeskemaundersøgelsen fik de voksne respondenter også mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune. Herunder vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag, blandt den anselige mængde indlæg, blive belyst. Respondenternes kommentarer fordelte sig helt overordnet inden for følgende temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Ønske om svømmehal i området Ry/Galten
- Synliggørelse og anvendelse af naturområder
- Fordeling af og manglende haltider til voksne
- Utilfredshed med vedligeholdelse og rengøring (Stilling Hallen)

På tværs af aldersgrupper og køn er der blandt de deltagende voksne respondenter et udtalt ønske om en svømmehal i kommunens nord-vestlige del ved Ry eller Galten:

"Manglende svømmehal i Galten-Skovby. Det vil være en meget god forbedring af mulighederne for motion/idræt/sport, hvis det blev muligt i den nordlige del af kommunen." (Kvinde, 32 år)

"Der mangler svømmemuligheder i nærheden af Galten og Ry.." (Mand, 33 år)

"Mit største ønske til idrætslivet i Galten er en svømmehal! Det ville være fantastisk ikke at skulle starte bilen, hver gang jeg selv eller mine børn skal dyrke motion. Vi svømmer alle i familien, så det bliver til mange ture frem og tilbage til Harlev og Hammel på en uge. Det er tidskrævende og bestemt ikke særlig miljøvenligt, hvorimod vi ville tage cyklen, hvis der lå en svømmehal i Galten." (Kvinde, 35 år)

"Jeg har altid godt kunnet lide at svømme, men der er ingen svømmehal i Ry, og selvom jeg ofte har taget bilen og kørt til Them eller Hammel for at bade, er det blevet for langt og besværligt, så det sker kun sjældent." (Mand, 56 år)

Et par af de ældre deltagere i undersøgelsen fremhæver, at det har været et ønske i lang tid:

"Sjov anekdote: Da jeg blev ansat som lærer for 40 år siden, var det et plus, at jeg var uddannet svømmelærer. Man stod nemlig lige overfor at skulle bygge svømmefaciliteter i Galten. Nu tror jeg ikke på projektet mere, desværre." (Mand, 67)

"Jeg finder generelt, at badefaciliteterne er for dårligt vedligeholdt. Jeg tænker bl.a. på afkalkning af brusehoveder. Jeg har boet i Galten i over 40 år, og fra dag 1 har der været talt om, at der ville komme en svømmehal. Vi venter stadig!" (Kvinde, 68 år)

Næsten lige så mange af de voksne respondenter antyder også, at naturen er den klart største arena for idræts- og motionsdeltagelsen i kommunen, og at de ønsker et øget fokus på denne:

"Der kan godt gøres mere for at reklamere for den smukke natur, der omgiver Skanderborg - og de muligheder, der er for 'motion i naturen'." (Kvinde, 52 år)

"Jeg vil gerne have flere stier, som egner sig til løb og samtidig giver mulighed for at komme ud i naturen. Desuden vil jeg rigtig gerne have flere stier som egner sig til cykling, meget gerne mellem de forskellige byer og som samtidig går gennem smuk natur og ikke bare langs hovedvejen." (Kvinde, 47 år)

"Jeg synes der mangler udendørs- aktiviteter/ rekvisitter, som fx udendørs fitness-rekvisitter, multibaner eller udfordringsbaner." (Kvinde, 20 år)

I forhold til den store mængde udendørs motionsidræt, der dyrkes i kommunen, er der mange voksenrespondenter, som efterspørger faciliteter til især vandring, mountainbike og crossfit:

"Der kunne i kommunen gøres mere ud af at lave flere afmærkede vandreruter." (Kvinde, 58 år)

"Kører en del mountainbike kunne godt tænke mig nogle markerede ruter i skovene i kommunen." (Mand, 35 år)

"Der mangler en ordentlig mountainbike rute i skanderborg. Flere naturfaciliteter og adgangsmuligheder som f.eks. sheltere og bålpladser mm. Flere pladser for kajakroere ved vandet." (Mand, 42 år)

"Mountainbike spor ønskes i Vestermølle Skoven. Udendørs fitness-område omkring Virring skole eller i byparken ønskes." (Mand, 40 år)

"Kunne godt tænke mig, at der var faciliteter i Byparken, f.eks. "legeredskaber" for voksne, der kunne bruges til både smiddiggørelse og let konditionstræning." (Kvinde, 61 år)

En enkelt er dog knap så glad for dette natur-fokus:

"Kommunen skal absolut ikke gøre naturen mere inspirerende og motions venlig. Naturen er et fristed og ikke et motionscenter. Jeg undgår altid de steder, der er fuld af løbere og mountainbikes." (Kvinde, 54 år)

Udover fokus på naturen ønskede en række respondenter også, at de mere formelle faciliteter og muligheder for motion burde synliggøres noget mere:

"Jeg synes godt, at der kan reklameres noget mere om, hvilke aktiviteter og trænings-

programmer de nærliggende idrætshaller- og centre tilbyder. Her tænker jeg bl.a. på Herskindhallen.” (Mand, 19 år)

I forhold til idrætshallerne er det især fordelingen af haltider, som de voksne respondenter er utilfredse med:

”Der er rift om de gode haltider - så som voksen er der kun sene tider tilgængeligt.” (Mand, 47 år)

”Jeg oplever, at der i Skanderborg Kommune sker en helt urimelig forfordeling af primært håndbold, på bekostning af fx mulighederne for børn og voksne at spille badminton eller fodbold indendørs. Jeg ved godt, at Kommunen i sin egenskab af hovedsponsor i Skanderborg Håndbold har meldt relativt klart ud, hvad de synes bedst om, men måden haltider fordeles mellem kommunens klubber i vinterhalvåret er under al kritik.” (Mand, 44 år)

”Har en fornemmelse af, at fodbold og håndbold sidder meget tungt på beslutningerne ang. fordeling af haltider.” (Mand, 47 år)

”Små idrætsgrene har dårlige haltider, ift. f.eks. håndbold eller badminton.” (Mand, 50 år)

”Har en søn, der går til basket. Det kan være svært at få gode træningstider og ikke mindst haltid til afvikling af kampe. Håndbold og badminton har nærmest patent på hallerne og booker bare los, trods det at de ikke ved, om de har kampe de weekender. Ærgerligt at komme til en hal efter udstyr man skal medbringe til en anden hal, for så at se at ens hjemmebane står ubrugt! Det burde koste et gebyr at booke en hal, man ikke får brug for. Eller i hvert fald et gebyr, hvis man ikke giver besked om at man ikke har brug for hallen alligevel. Det kunne måske give mere plads til andre også.” (Kvinde, 44 år)

Utilfredsheden med hal-tiderne har dog fået en række af respondenterne til at ønske sig mindre og mere fleksible idrætslokaler:

”Jeg oplever i Stjær Boldklub, at der sidder nogle få personer, der bestemmer alt for meget, og det gør at andre ikke har lyst til at involvere sig. Vi har meget brug for et mindre rum, der kan bruges til andet end boldspil. F.eks. til zumba, dans, yoga osv.” (Kvinde, 41 år)

”Gymnastik afdeling får ukritisk tildelt alle de tider, de vil have i gymnastiksal, uagtet at de år på år ikke formår at udfylde tiderne, og salen dermed står tom i mange timer om ugen. Disse timer benytter vi selvfølgelig, men året efter får gymnastik stadigvæk de tider, de vil have, og så må vi igen starte forfra med at tage de huller som der er hvert år. Ret frustrerende...” (Kvinde, 45 år)

Når det kommer til vedligeholdelse og rengøring af idrætsfaciliteterne, mener de voksne, at det primært er bade- og toiletfaciliteterne, den er gal med. Især Stilling Hallen må holde for. Her er et par eksempler:

"Jeg er bruger af Stilling Hallen. Det, der springer i øjnene, er rengøring. Det er simpelthen ulækkert." (Mand, 47 år)

"Har gennem mange år gået til gymnastik i Stilling IF, og det har været meget kritisable omklædnings- badeforhold i Stilling hallen (mug på fliser, huller i væggene, brusere der ikke dur, manglende belysning). Nu er det endelig blevet udbedret :-). Utrolig hvilken forskel der er på vedligeholdelsen af faciliteterne, da jeg også benytter Ry Hallen. Her er anderledes rent og pænt." (Mand, 53 år)

"Det er ikke en særlig inspirerende indgang, man har valgt til Stillings halfaciliteter. Det er uinspirerende og trist. Vægge ved indgangen og indgangen generelt er misvedligeholdte, og man føler sig ikke velkommen ved indgangen (den ligger at et lille hjørne bag ved). Fordelen ved placeringen er dog, at folk faktisk opdager, at vi har omklædning. Det bruges dog ikke ret meget, da det i lang tid har været kladt, og vandet er utroligt koldt. Forholdene bliver nu bedre, men vandet er fortsat utroligt koldt for den 3. mand der skal i bad." (Kvinde, 37 år)

Delrapport 3

-

Forslag til udvikling af idrætsfaciliteterne
i Skanderborg Kommune

Indledning

Denne delrapport indgår som en sidste del af en større analyse på i alt tre dele, som omfatter en beskrivelse og en undersøgelse af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune. Formålet med undersøgelsen var at kvalificere beslutningsgrundlaget i Skanderborg Kommune for en udvikling af faciliteter og anlæg til idræt og motion i overensstemmelse med fremtidige behov hos såvel foreninger som andre brugere. Undersøgelsen skal således være med til at danne baggrund for en fortsat udbygning af idrætsanlæggene i kommunen for at fremme optimale fysiske rammer for foreningerne og de idrætsaktive.

De første to delanalyser er grundlaget for den tredje del, der indeholder konkrete forslag, ideer og anbefalinger til en plan for udviklingen og benyttelsen af idrætsfaciliteterne i Skanderborg Kommune. Her sammenholdes 'fremtidens krav og behov' med 'de eksisterende idrætsfaciliteter'. Viden om, hvordan idrætsfaciliteternes udformning og placering påvirker idrætsdeltagelsen, inddrages i denne analyse.

Analysen i denne tredje del af rapporten indeholder

- a) en række forslag til overordnede principper for idrætsfaciliteternes karakter, organisering og placering, som grundlag for den fremtidige udvikling og udbygning af faciliteterne, der både tilgodeser den foreningsorganiserede idræt og den selvorganiserede idræt, grupper der er forholdsvis lidt idrætsaktive m.fl.,
- b) forskellige 'modeller' for idrætsfaciliteterne i kommunen med angivelse af konsekvenserne (fordele og ulemper) for hver af modellerne, og
- c) konkrete idéer til etablering af forskellige typer af idrætsfaciliteter, deres placering i kommunen samt deres organisering.

Denne tredje og afsluttende del af undersøgelsen starter dog med en kort opsamling af resultaterne fra de første to delrapporter.

Denne afsluttende delrapport kan læses særskilt, men den interesserede læser anbefales også at læse Delrapport 1 og 2 eller bruge dem som opslagsværk.

Resumé af Delrapport 1

Antal og ejerform

De traditionelle idrætsfaciliteter (haller, sale og baner) er typisk kommunale eller i høj grad drevet med kommunal støtte. 'Udendørs tennisbaner' og 'klublokaler' er i noget højere grad private faciliteter i Skanderborg Kommune sammenlignet med fordelingen på landsplan. Modsat er det kun 'idrætshaller på 800 m² eller derover', som skiller sig ud i den henseende, at der findes en markant højere andel offentlige/selvejende i Skanderborg Kommune sammenlignet med landsplan.

En anden vigtig distinktion er det forvaltningsmæssige tilhørsforhold, fordi det har betydning for idrætsforeningernes adgang til faciliteterne. Kultur, Borgere & Planlægning kan for de faciliteter, der hører under dennes fagforvaltning, i udgangspunktet fordele tider til foreninger i alle døgnets timer, mens det ikke er tilfældet i faciliteter, der hører under Børn & Unge. Her råder folkeskolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter Kultur, Borgere & Planlægning kan henvise tider til idrætsforeninger. 30 pct. af faciliteterne i Skanderborg Kommune og næsten hver anden idrætshal (47 pct.) hører under en af de lokale folkeskoler. Dertil kommer, at stort set samtlige mindre haller og gymnastiksale hører under skolerne. Det betyder, at idrætsforeningernes mulighed for at få haltid i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne. Det er ikke nødvendigvis et problem, idet efterspørgslen på aktivitetstider også er størst i aftentimerne.

Disse findes ikke i Skanderborg Kommune

Det er som nævnt ikke muligt eller nødvendigt at have alle facilitetstyper inden for kommunegrænsen, og beslutninger herom beror i sidste ende på politiske prioriteringer. Tre større og omkostningstunge faciliteter, der ikke findes i Skanderborg Kommune, er: Skøjteanlæg/ isstadion, svømmehal med 50 meter bassin og motorsportsanlæg. Blandt de mindre omkostningstunge faciliteter, som Skanderborg Kommune ikke har, kan nævnes: Motionsstier, rulleskøjteløjper/baner, skaterbaner, squashbaner og faciliteter til vandaktiviteter såsom vinterbadning. Dette er ikke ensbetydende med, at der slet ikke findes mulighed for at udfolde disse aktiviteter i kommunen, men det er værd at være opmærksom på, om der inden for disse områder findes behov, der i dag ikke bliver tilgodeset.

Facilitetsdækning og placering af faciliteter

For fem ud af de ni faciliteter i Lokale- og Anlægsfondens facilitetsindeks er dækningen i Skanderborg bedre end på landsplan (fodboldbaner total (græs og kunstgræs), fodboldbaner (11 mands, græs), idrætshal på 800 m² eller derover, skydeanlæg, tennisbaner udendørs). Mønstret er stort set det samme, når der sammenlignes med by- og mellemkommuner. I forhold til nabokommuner scorer Skanderborg Kommune omvendt noget lavere. Her har kun Aarhus Kommune en dårligere facilitetsdækning pr. indbygger end Skanderborg Kommune. Dette kommer også til udtryk på regionalt niveau, hvor Skanderborg Kommune scorer tredje lavest på facilitetsindekset i Region Midtjylland.

Kunstgræs: Skanderborg Kommune er her pt. dårligere end landsgennemsnittet, men den planlagte opførelse af yderligere to kunstgræsbaner vil betyde en markant forbedring af facilitetsdækningen.

Fodbold: Fordelingen af græsbaner til fodbold er godt fordelt rundt i kommunen, og stort set alle store og små bysamfund har mindst én græsbane. Analysen af antallet af borgere pr. bane afslører dog, at der er forskel internt i Skanderborg Kommune, og at der f.eks. i Skanderborg-, Hørning- og Galten-området er mere end 1.600 borgere pr. 11-mands fodboldbane. I Galtens tilfælde falder dette tal dog til 960, når man vælger at betragte Galten-Skovbyområdet som et område.

Idrætshal: Også på dette område er der iværksat etablering af nye haller, der yderligere vil forbedre facilitetsdækningen. De fleste lokalområder i kommunen er i forvejen godt dækket ind med en eller flere haller. Langt størstedelen af kommunens borgere bor derfor relativt tæt ved en hal og tilmed typisk inden for en radius af to kilometer.

Der er dog en forskel lokalområderne imellem, som er værd at være opmærksom på. Hørning-området skiller sig ud med over 8000 borgere om en idrætshal, mens området omkring Borgernes Hus i Veng og Voerladegård er nede på knapt 1.000 borgere pr. hal. Betragtes Galten-Skovbyområdet, hvor der netop er bygget en ny hal 2 (AVK-Hallen), som et område, kommer antallet af borgere pr. hal i dette område ned på 2.639. Dette er noget under antallet for Hørning (8.058), Stilling (4.250), Skanderborg by (4.078), Ry (3.738) og Låsbyområdet (3.050). Når de planlagte halbyggerier i Ry, Skanderborg og Hørning bliver gennemført, vil det for de respektive områder betyde, at der vil være 2.492 borgere pr. hal i Ry-området, 3.263 i Skanderborg-området og 4.029 i Hørning-området.

Svømmehal: Facilitetsdækningen af svømmehaller hører til i den dårlige ende. Der findes dog i kommunen én svømmesal og flere friluft- og søbadsmuligheder, og det er også muligt for kommunens borgere at bruge svømmehaller i omkringliggende kommuner, hvilket spørgekemaundersøgelserne bekræfter.

Fitness: Fitnesscentre findes i alle de større bysamfund. Herudover findes der flere steder lokalt større eller mindre styrketræningsrum og spinninglokaler f.eks. i forbindelse med haller (eks. ved Borgernes Hus, Stilling Skole, Virring Hallen, Galten Hallen, Skovby Skolen, Morten Børup Hallen og Sølund).

Natur: Der er ret få registrerede natur- og friluftsfaciliteter i Skanderborg Kommune, og dem der findes, er for de flestes vedkommende beliggende omkring søvand, og er anlæg til sejlbåde samt kano, kajak og roning. Disse faciliteter ligger i Ry og Skanderborg by. Der findes med stor sikkerhed en række muligheder for at benytte naturen i Skanderborg Kommune, som ikke er registreret her.

Resumé af Delrapport 2

Der blev gennemført tre forskellige spørgeskemaundersøgelser til henholdsvis foreninger og institutioner, som benytter idrætsfaciliteterne, til skolebørn og til voksne. I de respektive undersøgelser deltog 137 foreninger og institutioner, 2.023 børn fra 4.-10. klassetrin og 1.084 voksne borgere i alderen 16-75 år.

Undersøgelse af de organiserede brugere

Undersøgelsen af foreninger og institutioners brug af idrætsfaciliteterne viser, at hovedparten af dem også benytter faciliteter og anlæg uden for kommunen. Det drejer sig hovedsageligt om foreningerne – men analysen viser samtidig, at brugen af anlæg uden for kommunen primært handler om deltagelse i kampe og turneringer og i mindre grad om de ugentlige træninger.

Den mest benyttede type facilitet i Skanderborg Kommune blandt foreninger og institutioner er idrætshallen. Den næstmest benyttede facilitet er gymnastiksalen, og den tredje mest benyttede facilitet er naturen. Fjerde mest benyttede facilitet er boldbaner. Halvdelen af idrætsforeningerne bruger idrætshallen og gymnastiksalen, mens boldbaner og motionsrum/fitnesscenter bruges af henholdsvis en fjerdedel af idrætsforeningerne. Idrætshallen og boldbanerne er skolernes foretrukne facilitetstyper, men naturen og veje, gader og fortove anvendes også meget af skolerne.

Foreningerne og institutionerne blev ligeledes spurgt om, hvad de oftest gjorde, hvis de ikke fik brug for de tider, de havde fået tildelt. For mange facilitetstyper var det op til hver femte bruger, der ikke gjorde noget aktivt, hvis de alligevel ikke skulle benytte deres tid, dvs. at tiden i sidste ende kom til at stå ubrugt hen.

Halvdelen af foreningerne og institutionerne synes, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Men næsten lige så mange mener ikke, at deres behov dækkes. Det er især idrætsforeninger, der mener, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov. Dem, som svarede, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov, havde efterfølgende mulighed for at svare, hvilke faciliteter, de mangler mest. Ifølge disse drejer det sig om idrætshaller, klub- og mødelokaler, gymnastiksale, motionsrum/fitnesscentre samt 'andre anlæg og faciliteter'. Den sidste kategori dækker over faciliteter som springfaciliteter til gymnastikken, flere depotrum, fleksible lokaler (der kan opdeles i mindre rum og med fleksibel adgang) til f.eks. indoor cycling, mindre gymnastikhold og handicapundervisning. På nær den sidste kategori er det således facilitetstyper, som i forvejen er meget benyttede, som efterlyses af foreningerne, dvs. mere af det, man har i forvejen. For institutionernes vedkommende bliver især skateranlæg efterlyst.

15 % af foreningerne og institutionerne svarer, at de som helhed er meget tilfredse med den facilitet, de bruger mest, og 49 % er tilfredse. Hver tiende er utilfredse eller meget utilfredse. Størst er tilfredsheden hos brugerne af idrætshaller og svømmefaciliteter. Lidt mindre tilfredshed er der hos brugerne af gymnastiksale og boldbaner. De fleste af foreningerne og institutionerne synes, at de eksisterende faciliteter i kommunen opfylder pågældende brugeres behov for at kunne udføre aktiviteterne på tilfredsstillende vis. Trods dette svarer forholdsvis mange af dem samtidig, at der er behov for flere faciliteter og bedre faciliteter. Blandt ønskerne til nye faciliteter fra foreninger og institutioner var bl.a. en svømmehal i Galten

området, udendørs aktivitetsområder, motionsstier og mountainbike baner. Udover et udbredt ønske om flere faciliteter fra brugerne er der ligeledes mange, der peger på muligheder for at udnytte de eksisterende faciliteter og anlæg bedre i de forskellige lokalområder i kommunen.

Børneundersøgelsen

Skoleeleverne blev bedt om at svare på, hvilken sætning, der bedst passede til deres aktivitetsniveau. 48 % af eleverne satte 'kryds' ved det højeste fysiske aktivitetsniveau og yderligere 24 % satte kryds ved det næsthøjeste fysiske aktivitetsniveau. 15 % svarede, at de ikke er idræts- og motionsaktive.

De mest dyrkede idrætsgrene, som skoleeleverne i Skanderborg Kommune går til, er i nævnte rækkefølge: Fodbold, håndbold, fitness, badminton, gymnastik og svømning. Under 10 % har svaret, at de er inaktive. Det er især i 8.-10. klassetrin, at vi finder flest inaktive elever. Omkring 50 % af de inaktive svarer desuden, at de gerne vil gå til mere idræt, sport eller motion eller begynde igen. De fleste elever var i øvrigt overbeviste om, at de ville være mere aktive, hvis der var andre muligheder i de områder, hvor de bor.

Den aktivitetsmulighed, som flest elever savner, er muligheden for at gå i svømmehal. En stor andel af eleverne nævner dette i den åbne svarrubrik til sidst i spørgeskemaet, hvor de frit kunne skrive, hvad de savner i det område, hvor de bor. Næstmest nævnte aktivitet, som eleverne gerne ville have mulighed for at dyrke (mere), er fodbold under forskellige former og på forskellige underlag.

Næsten 75 % af de aktive elever har under 15 minutters transport til den idrætsfacilitet, som de bruger mest. Under 9 % har mere end 30 minutters transporttid.

Idrætshallen er den mest benyttede facilitetstype blandt eleverne. Dernæst kommer boldbaner, gymnastiksale og fitnesscentre. Naturen er den femte mest anvendte 'facilitet' eller sted til elevernes aktiviteter, mens svømmehallen følger tæt efter. De fem mest benyttede idrætshaller i kommunen er, ifølge de adspurgte elever Ry Hallerne, Niels Ebbesen Hallen, Hørning Hallen, Morten Brørup Hallen og Klank Hallen. Generelt er det primært de(n) lokale hal(ler) i forhold til børnenes skoler, der primært benyttes.

Børnenes idrætsaktiviteter samt deres ønsker er i højere grad knyttet til og afhængige af fysiske faciliteter, som den kommunale politik giver mulighed for at benytte, end de voksnes fritids- og idrætsinteresser er. Lige som de voksne er børnene også meget fysisk aktive under ikke-organiserede former. Således er naturen samt veje, gader og fortove steder, som børnene i høj grad benytter til deres aktiviteter.

Over halvdelen af de børn, der svømmer regelmæssigt, anvender Skanderborg Svømmehal. Men næsten en tredjedel af eleverne har svaret, at de benytter andre svømmefaciliteter uden for kommunen.

Voksenundersøgelsen

72 % af de adspurgte voksne borgere i Skanderborg Kommune dyrker regelmæssigt motion, idræt eller sport, hvilket er højere end seneste landsdækkende undersøgelse fra 2011 har vist. Den lave svarprocent i denne undersøgelse kan dog betyde, at det i højere grad er de idrætsaktive end de ikke-idrætsaktive, der har svaret i undersøgelsen, og derfor er den reelle idrætsdeltagelse givetvis lidt lavere.

De mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter blandt voksne borgere i kommunen er:

Vandreture (33 %), jogging/motionsløb (32 %), styrketræning (30 %), konditionstræning (15 %) og svømning (15 %). De er alle aktiviteter, som i mindre grad kan tilskrives idrætspolitikken, folkeoplysningspolitikken og/eller facilitetspolitikken i Skanderborg Kommune, idet det er aktiviteter, der kan udøves uafhængigt af de traditionelle idrætsstrukturer, der er støttet af kommunen. Det gælder i øvrigt også de fleste af de øvrige voksenaktiviteter, som dyrkes af mere end fem pct. af borgerne. Kun gymnastik (13 %), badminton (8 %) og fodbold (6 %) foregår overvejende i foreninger eller aftenskoler og i kommunale faciliteter.

Knap 70 % af alle de voksne borgere, dyrker idræt og motion på egen hånd, 45 % gør det i en idrætsklub eller forening, og 32 % gør det i et fitnesscenter, danseinstitut ol. 10 % dyrker deres idræt og motion i 'uformelle grupper', mens omkring 5 % benytter sig af tilbud på deres arbejdsplads. Deltagelsen i foreningsbaseret idræt eller motion er lavest for aldersgrupperne 20-29 år og 30-39 år i forhold til de ældre aldersgrupper. De unge foretrækker til gengæld at dyrke deres idræt og motion i motions- og fitnesscentre.

De voksnes aktivitetsmønster i Skanderborg Kommune svarer overordnet til det landsdækkende mønster. Men i en række aktiviteter er deltagelsen dog højere i Skanderborg Kommune end på landsplan. Det gælder svømning, styrketræning, kano/roning/kajak, mountainbike, tennis og ridning.

Størstedelen af de voksne borgere har forholdsvis kort transporttid til den idræts- eller motionsaktivitet, som de bruger mest tid på. 73 % har under 15 minutters transporttid, mens knap 5 % anvender 30 minutter eller mere på transport til og fra idræt

De voksne borgeres mest benyttede steder eller faciliteter til idræt og motion er naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (56 %), på veje, gader, fortove o.l. (44 %) og motionsrum/fitnesscenter (38 %). Det er altså faciliteter eller steder, som i lille grad er et direkte resultat af kommunens idræts- og facilitetspolitik. Først på fjerdepladsen og længere nede kommer faciliteter, som er tæt knyttet op på denne, såsom idrætshaller (23 %), svømmefaciliteter (14 %), gymnastiksale (12 %) samt boldbaner (6 %).

Naturområdernes betydning for borgernes deltagelse i motion og idræt er stor. De mest benyttede naturområder er skove, parker og søer såsom Dyrehaven, Himmelbjerget, Skanderborg Bypark og Skimminghøj. Til spørgsmålet om, hvilke naturområder de voksne borgere anvendte, var der en stor del, der svarede, at de brugte andre naturområder end de i forvejen nævnte. Flere nævnte Stilling sø, Sukkertoppen, Vestermølle, Skovene omkring Ry, Skivholme Skov samt de grønne områder ved Højvangen.

Hvad angår svømmefaciliteterne benytter 49 % af de voksne 'svømmere' Skanderborg Svømmehal. Men næsten ligeså mange (47 %) benytter en svømmefacilitet uden for kommunen. Brugen af idrætshaller er stort set det samme som ved svømmehaller, dvs. de voksne borgere anvender faciliteter uden for kommunen i næsten lige så stor grad som faciliteter inden for kommunen.

Blandt de voksne idrætshal-brugere er der generelt stor tilfredshed med kvaliteten og funktionaliteten af hallerne i kommunen. Dog har de voksne samtidig en række forbehold i forhold til rengøringen og vedligeholdelsen af hallerne, som de mener godt kunne være bedre. Dette gælder særligt for skole-hallerne i kommunen.

I forhold til hvilke aspekter ved idrætsfaciliteterne, som de voksne tillægger størst betydning, er det vigtigste, at faciliteterne er rene og vedligeholdte. Dernæst kommer at de voksne kan motionere eller træne, når de selv ønsker det, og at faciliteten er indrettet efter aktivi-

teten, dvs. nogle funktionelle behov. Derudover har det også stor betydning for de voksne, at faciliteten hører til i det lokalsamfund, hvor de bor. Det har mindst betydning, om der er kiosk eller cafeteria ved de pågældende faciliteter.

De voksne borgere har generelt fire punkter, som de ønsker forbedret i forhold til idrætsfaciliteterne og mulighederne for idrætsaktiviteter i kommunen. Det drejer sig om en svømmehal i området Ry/Galten; bedre synliggørelse af de mange naturområder i kommunen; bedre fordeling og udbud af haltimer til voksne; samt bedre vedligeholdelse og rengøring i kommunens skolehaller.

Forslag og anbefalinger til udvikling af idrætsfaciliteterne

På de følgende sider præsenteres en række forslag og anbefalinger til udvikling af idrætsfaciliteterne og deres organisering i Skanderborg Kommune.

Forslagene vil først og fremmest bygge på resultaterne fra undersøgelsens første to dele, dvs. kortlægningen af idrætsfaciliteterne samt spørgeskemaundersøgelserne af de organiserede brugere og børne- og voksenbefolkningen i kommunen. For det andet inddrages erfaringer og undersøgelser fra andre kommuner, som Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund samt Idrættens Analyseinstitut har gennemført de seneste år. For det tredje er der inddraget øvrige erfaringer fra andre kommuner.

Optimering af lokale anvendelsen

Denne undersøgelse har vist, at der er et stort og meget mangfoldigt idrætsliv i Skanderborg Kommune med en meget høj deltagelse blandt såvel voksne som børn i forskellige idræts- og motionsaktiviteter. Denne og andre undersøgelser viser imidlertid, at borgerne gerne vil være mere aktive, og mange efterspørger mere fleksible muligheder for at dyrke forskellige aktiviteter. Dette er en udfordring for både lederne af faciliteterne og foreningerne.

Som nævnt tidligere var der mange organiserede brugere (foreninger og institutioner), der ikke gjorde noget aktivt, hvis de alligevel ikke skulle benytte deres bookedede tid i faciliteten, dvs. at faciliteten kom til at stå ubrugt hen på det bookedede tidspunkt. Derudover indikerer svarene fra foreningerne, at mange ikke ved, hvad der skal gøres i disse situationer. Der ligger derfor potentielt en række ledige tider, som hverken foreninger eller andre brugere i dag har mulighed for at udnytte.

I forhold til en fremtidig bedre udnyttelse af faciliteterne, kan der dermed være muligheder i at se på, hvorvidt der kan indføres andre procedurer i forhold til afmelding af tider, som foreningen eller institutionen ikke benytter, så de kan udnyttes af andre brugere i stedet.

Afmelding af tider

En mulig tilgang til dette kan gøres ved at motivere brugere til at afmelde tider, de ikke bruger. Der kan med andre ord skabes en bedre afmeldingskultur blandt de organiserede brugere af de kommunale faciliteter. En række forskellige tiltag/emner er nævnt nedenfor, som Skanderborg Kommune i samråd med Idrætssamvirket kan overveje for at skabe en bedre afmeldingskultur.

Man kunne eksempelvis forsøge, at anvende incitament, som gør det fordelagtigt at

melde fra. Et incitament kan være etableringen af en afmeldingsbørs, idet foreninger og andre kan få gavn af børsen ved at få mulighed for at få andres afmeldte tider. I perioder med spidsbelastninger op til sæsonstart eller lignende, vil det være interessant for mange foreninger. Der kan tænkes i forskellige metoder, som tider viderefordes efter. F.eks. kan man arbejde med først-til-mølle-princippet. Man kunne også arbejde med andre systemer, hvor tider f.eks. udbydes til visse brugere, som kan få mulighed for at tage tiden før andre brugere. Det kan handle om en eller to dage, hvorefter tiden gives fri, hvis den ikke er taget. Samme system kan bruges mellem forskellige typer af brugere. Først kan en tid gives fri til foreninger, og efterfølgende til selvorganiserede brugere/onlinebooking, hvis tiden stadig er fri. Endelig kan man også gøre det til lederne af idrætsfaciliteternes ansvar at arbejde for at sikre, at ikke-forbrugte tider anvendes.

Det er også muligt at arbejde med at frigøre timer, som skolerne ikke bruger. Dette kan eks. ske ved, at skolerne ikke fast har stillet bestemte tidsperioder til rådighed hele året, men skal nærme sig en situation, hvor de reservede tider stemmer over ens med de brugte tider. I Faaborg-Midtfyn Kommune anvendes der f.eks. en form for årshjul, hvor skoler og institutioner får en vis ramme af timer i hallerne, som de kan fordele over et skoleår. Hvilke tidspunkter, der konkret skal reserveres, skal udmeldes seneste medio juni. Den timeramme, skolerne har mulighed for at anvende, svarer til tiden fra 8-15 fra efterårsferien og til påske – men det er muligt at lægge timer i hallerne både før og efter denne periode. Det bevirker dog, at skolen ikke kan lægge beslag på tiderne mellem 8 og 15 hele skoleåret. Derved frigøres der timer og disse timer kan gå videre til foreninger eller andre brugere.

En anden metode er at indføre sanktioner over for organiserede brugere, som ikke afmelder tider, de ikke bruger. En sanktion kunne være, at brugerne ved udeblivelse uden afbud bliver opkrævet et gebyr, som altså kun pålægges i tilfælde af udeblivelse uden afbud. I Faaborg-Midtfyn Kommune kan hallerne fx fakturere skolerne et gebyr, der modsvarer det som foreningerne skal betale for at bruge hallerne pr. time, hvor de har reserveret tiden, men ikke anvender den (pt. ca. 100 kr. pr. time).

Muligvis skyldes manglende afmelding blot, at foreninger og andre ikke har fokus på betydningen heraf. Man kan derfor overveje at lægge ekstra vægt på oplysning herom i en periode. Det kan overvejes, om oplysning skal kombineres med en eller flere af de ovenstående forslag. Noget tyder også på, at blot et øget fokus på udnyttelse, rent faktisk giver en bedre udnyttelse af faciliteter. Erfaringer fra Aalborg Kommune, hvor der er lavet målinger af både den tidsmæssige og pladsmæssige udnyttelse i hallerne viser, at flere foreninger har fået de tider de ønsker. Dette skyldes at kommunen har målt udnyttelsen og derigennem vist, hvor det er muligt at dele hal-lokalet mellem to forskellige aktiviteter – og dermed forbedre udnyttelsen og give flere foreninger de tider, de gerne vil have.

En mulig forandring i kommunen kunne være at kræve et gebyr for brugen af de kommunale faciliteter som mange andre kommuner gør, således at det f.eks. inden for folkeoplysningens rammer koster et gebyr for foreningerne at bruge de kommunale lokaler. Det kan have den effekt, at brugere i højere grad kun ansøger om/ønsker tider, de har brug for, og bliver bedre til at aflyse tider, såfremt de slipper for at betale gebyret ved afmelding. Et lignende princip med en form for brugerbetaling er set i en række selvejende idrætsfaciliteter, men kan altså også bruges i kommunale anlæg. Ud over de ovenstående tiltag er det dog helt afgørende, at det er nemt at melde afbud. F.eks. ved at det ikke skal gå gennem en person i

foreningen, men i stedet direkte fra træner til en mail/SMS i kommunen.

Spørgeskemaundersøgelsen af de voksne borgere afslørede, at over 75 % af de adspurgte er villige til at betale 25 kr. eller mere for at benytte indendørs idrætsfaciliteter. Der synes dermed at være en betalingsvillighed i befolkningen, som tyder på at der findes borgere, der vil købe de tider, som kan frigøres og som måske alligevel ikke bruges.

Desuden – og uanset hvilke tiltag man vælger at benytte – er det væsentligt at pointere, at arbejdet med at skabe en bedre afmeldingskultur er en fremgangsmåde der skal føre til, at tider i faciliteterne, som ikke anvendes i dag kan aktiveres, så andre foreninger og andre brugergrupper kan få glæde af dem.

Endelig er en anden mulig fremgangsmåde for at fremme en bedre afmeldingskultur, at alle bookninger via online værktøjer gøres tilgængelige på internettet, således at der skabes større gennemsigtighed i, hvem der anvender lokalerne på forskellige tidspunkter. I andre kommuner er der i kølvandet på sådanne offentliggørelser sket betydelige ændringer i, hvor mange timer, der reelt bruges i faciliteterne, hvorefter disse tider kan fordeles til foreninger eller andre brugere.

Bedre udnyttelse af faciliteter/lokaler i nærområdet

Der var også mange foreninger og institutioner, der peger på en bedre udnyttelse af de eksisterende rammer som en mulig løsning på den nuværende kapacitetsmangel i spidsbelastningsperioderne. Her er det nødvendigt at fokusere på de enkelte faciliteter rundt omkring i kommunen og i højere grad at udvikle og optimere facilitetens benyttelse. Dette kan blandt andet ske ved, at kommunen støtter faciliteterne i at udvikle og kvalificere deres drift med sigte på at opnå en højere benyttelse, en bedre økonomi og en anvendelse, der fremmer såvel kommunens som brugernes mål.

Denne metode sigter på at inddrage de lokale brugere i en fælles bestræbelse på at udvikle idrætsfaciliteterne og deres anvendelse. En sådan proces går ud på at 'aktivere' faciliteterne. Aktivitetsudvikling er for mange faciliteters vedkommende muligt uden større og dyre ændringer af faciliteterne, men en forbedret økonomi som følge af aktivitetsudviklingen kan skabe det økonomiske grundlag for en senere facilitetsudvikling. Anlæggene må i højere grad tilpasses ændringerne i idrætsmønstret hos især de voksne, uden at det i for høj grad går ud over de formål, de traditionelle faciliteter oprindeligt blev bygget til, og som fortsat har stor tilslutning hos især børn og unge. Hvad angår nogle af de store idrætsfaciliteter, kunne følgende spørgsmål bl.a. tages op:

- Hvordan kan idrætsfaciliteten give større mulighed for at træne fitness, spinning og andre former for konditions- og styrketræning, som man i dag typisk gør i et motionscenter?
- Hvordan kan faciliteten opfylde en støttefunktion for selv-organiseret idræt og bevægelse, motion i naturen mv. F.eks. i form af omklædningsfaciliteter, toiletter, inspirerende aktivitetsmuligheder tæt på idrætshallen, og hjælp til nybegyndere i jogging, stavgang mv. (eks. i form en semi-organisering af løbegrupper og stavgangsgrupper med guider eller hjælpere)?
- Hvordan kan idrætsfaciliteten i højere grad være den samlende, koordinerende og igangsættende institution med sigte på at skabe nye, flere og bedre idræts- og bevægelsesfaciliteter?

sesmuligheder i lokalsamfundet? Herunder også gå i dialog med andre organiserede grupper end de lokale idrætsforeninger.

- Hvordan kan idrætsanlægget anvendes på forskellige tidspunkter, som tilgodeser ønsket om at kunne motionere på tidspunkter, der passer den enkelte? Dette var bl.a. et stort ønske hos de voksne borgere i spørgeskemaundersøgelsen.
- Hvordan kan faciliteten opnå en højere benyttelse ved fx at tilbyde alle timer mellem kl. 6.00 til 24.00 for idrætsinteresserede borgere (også timer som skolen og idrætsforeningen har fået tildelt, men som ikke benyttes)?
- Hvordan kan faciliteterne i højere grad fokusere på særlige grupper? F.eks. være en mere attraktiv ramme for turister eller tiltrække arrangementer fra erhvervslivet? En realisering af dette forudsætter, at der på hvert anlæg lægges større vægt på 'ledelse' og opkvalificering af medarbejderne til at kunne varetage en mere aktiv rolle som aktivitetsskabere og -udviklere. Ledelsen skal kunne igangsætte aktiviteter, hvis der er et behov for det. Helst i samarbejde med foreningerne, men hvis de ikke ønsker at engagere sig deri, skal anlægget selv kunne udbyde idræts- og motionsaktiviteter.

Fordelen ved denne model er, at den har fokus på at udvikle den enkelte facilitet, så den kan tilpasses lokale behov og udviklingen i kultur- og idrætslivet i Skanderborg Kommune. Modellen kan også tilgode faciliteternes store forskellighed og særlige lokale forhold.

Til gengæld er det også en model, som kræver tid, og resultaterne deraf må forventes først at vise sig nogle år efter, at processen er igangsat. En anden ulempe er, at den forudsætter en betydelig faglighed og måske også økonomisk indsats på kort sigt fra kommunen til igangsættelsen og gennemførelsen af processen. Og endelig forudsætter den, at faciliteterne, deres ledelser og deres primære brugergrupper støtter processen. Hvis ikke det sikres, at andre end de nuværende brugergrupper inddrages tidligt i processen, er der en risiko for, at forandringsprocesser bliver en skueproces uden reelle forandringer til følge.

Ønsker og forslag til faciliteter

I tidligere tilsvarende undersøgelser har der ofte været stor forskel på, hvilke typer faciliteter, som foreningslivet og borgerne i kommunen har efterspurgt og ønsket sig. Foreningerne har typisk ønsket sig mere af det, som de har haft adgang til i forvejen, dvs. idrætshaller, boldbaner, gymnastiksale osv. På den anden side har borgerne i højere grad ønsket sig faciliteter til mere selv-organiserede aktiviteter, som f.eks. udendørs motions-faciliteter, stisystemer, fitnesscentre og svømmehaller. Etablering af faciliteter, der udelukkende tilgodeser foreningernes ønsker, har således ikke nødvendigvis opfyldt de største behov hos borgerne. Men i denne undersøgelse er der en lang række sammenfald mellem behovene, givetvis også fordi der i forvejen er planlagt et antal hal-byggerier i kommunen (se Bilag 4).

De facilitetstyper, som de organiserede brugere og borgerne i Skanderborg Kommune efterspørger og ønsker, er: En svømmehal mere i kommunen, forskellige specialfaciliteter, udendørs aktivitetsområder, motionsstier og naturfaciliteter. I de følgende afsnit blive disse ønsker belyst og diskuteret.

Svømmehal

Kommunen har én decideret svømmehal, som er meget brugt. Det er muligvis også årsagen til, at andelen af skoleelever, der går til svømning eller kommer i en svømmehal, er lavere end i landet som helhed. Svømmehal er da også den facilitetstype, som flest skoleelever i spørgeskemaundersøgelsen ønsker. Det er imidlertid tankevækkende, at det umiddelbart lave udbud af svømmehaller i kommunen ikke synes at have større betydning for, hvor mange af de voksne, der dyrker svømning. Andelen er faktisk på et højere niveau end landsgennemsnittet. Men som spørgeskemaundersøgelsen af de voksne borgere også viser, foregår en stor del af svømmehalsbruget uden for kommunen.

Ønsket om en svømmehal mere i kommunen er således stort og bør helt klart overvejes. Mht. placeringen er der lige mange i Ry eller i Galten området, som ønsker en. Ud fra resultaterne i spørgeskemaundersøgelserne er det dog ikke muligt at bestemme, om den ene placering vil være bedre end den anden. En mulighed er også at placere ét stort svømmecenter med flere bassiner i Skanderborg by, som så skal servicere hele kommunens behov for svømning.

Som tidligere nævnt i Delrapport 1 er der dog faciliteter, det ikke giver mening at have i lige stort omfang i alle kommuner og lokalområder. En svømmehal er driftsmæssigt en dyr facilitet, og på dette område er det måske også relevant at kigge på det regionale udbud og samarbejdsmuligheder. Er det således muligt at dele en svømmehal med en nabo-kommune? Det kunne f.eks. være Hammel Svømmehal, hvor et tværkommunalt samarbejde dermed ville tilgodese den nordlige del af Skanderborg Kommune.

Der har været forslag fremme om at etablere mindre svømmesale (12 eller 16 meter bassiner) på 1-3 skoler i kommunen. Der er ingen tvivl om, at dette ville betyde meget for skolelevernes deltagelse i svømning – men det er ikke sikkert, at det ville komme resten af kommunens borgere eller foreninger til gode, idet de primært efterspørger større bassiner til både motions- og konkurrencesvømning. Derudover bør valget mellem flere mindre svømmesale og én stor svømmehal ses i et anlægs- og driftsmæssigt perspektiv. Her vil den sidstnævnte på kort sigt muligvis være den dyreste, men på langt sigt være den mest attraktive ud fra et funktionelt og brugsmæssigt synspunkt.

Specialfaciliteter og fleksible faciliteter

Spørgeskemaundersøgelserne viser, at de organiserede brugere bekræfter et behov for flere specialiserede anlæg og faciliteter, som opfylder moderne krav i de pågældende aktiviteter. Det kunne f.eks. være fælles faciliteter til kampsport eller bueskydningsfaciliteter.

Generelle ændringer i idrætsmønsteret både lokalt i kommunen men også på landsplan kan give anledning til en prioritering af faciliteter, der imødekommer aktiviteter som gymnastik, dans, kampsport og andre former for grundtræning. Tidligere tiders satsning på idrætshaller til boldspil har efterladt store aktivitetsområder uden indendørs faciliteter, der understøtter deres særlige facilitetsbehov. De ovennævnte aktiviteter har ikke brug for boldhallens dimensioner, tværtimod modarbejder det store rum ofte den stemning, som er forbundet med den pågældende idrætsgren.

Den mest oplagte løsning er i denne sammenhæng at anvende de mange mindre gymnastik- og tumlesale, som især findes i forbindelse med skolerne, eller simpelthen dedikere bestemte idrætshaller til dette formål. I Skanderborg Kommune er der allerede begyndende tegn på denne udvikling. Idrætshallen på Skanderborg Gymnasium er f.eks. den eneste hal

i kommunen, hvor der forefindes en springgrav til springgymnastik – men der påtænkes springgrave i andre haller også.

Princippet med specialiserede trænings- og konkurrencefaciliteter til bestemte idrætsgrene eller 'idrætsfamilier', som har ensartede behov og ønsker til idrætsfaciliteter, kan med fordel udbredes yderligere, f.eks. inden for enten kampsport, skydning eller vandsport. Her behøver man ikke at tage hensyn til, at andre skal bruge faciliteten bagefter, og at man derfor skal stille sine redskaber væk. Det sociale samvær før og efter idrætsaktiviteterne vil også kunne dyrkes på tværs af discipliner, og desuden vil det for de forskellige foreninger være muligt at skabe en fælles synlighed udadtil overfor potentielle medlemmer og sponsorer. Aktivitetssammenfaldet kan også tænkes at være en betydende faktor i forhold til at få byttet tider mellem forskellige hold/foreninger. Udøverne har rammerne og aktiviteterne til fælles og det kan være med at skabe kommunikation holdene i mellem, som er afgørende i forhold til f.eks. at bytte tider. Delvist beslægtet med ovenstående kan et aktivitetsfællesskab også være med til at etablere et godt miljø i hallen/lokalet.

Endvidere mener en stor del af de organiserede brugere i spørgeskemaundersøgelserne, at der er behov for flere mindre og lokale faciliteter, der kan bruges til forskellige aktiviteter og formål. Her tænkes der primært på multisale eller store idrætslokaler, der kan inddeles i mindre enheder, og dermed imødekomme nogle af borgernes krav om større fleksibilitet i aktivitetstilbuddene.

Den umiddelbare løsning kan være en ud- eller ombygning af de eksisterende haller og dermed skabe mindre rum, hvor de mindre idrætsgrene, som alligevel ikke har behov for en stor hal, kan være. Det handler således om at udvide antallet af haller eller gymnastiksale i kommunen, hvor der kan køres en eller flere skillevægge ned og opdele rummet i mindre lokaler. Disse mindre lokaler kunne få deres særegne funktioner, f.eks. for at tilgodese aktiviteter som spinning, ældreidræt, mindre boldspil, crossfit osv. Opdelingen af større rum er en egenskab der bør tænkes ind fra start, når byggerierne af de kommende haller i kommunen går i gang.

I forbindelse med etablering og ombygning af faciliteter i kommunen er det også værd at overveje den geografiske placering af disse. Kan man eksempelvis fokusere mere på at placere faciliteterne i byerne og i mindre grad i udkanten af kommunen under hensyntagen til nærhedens mindre betydning? Og kan man i det hele taget se stort på placeringen af faciliteter?

Som nævnt i Del 2 har forskning vist, at hovedparten af børn og voksne i danske kommuner ikke benytter sig af den nærmeste idrætshal, boldbane eller gymnastiksal. Én af årsagerne til dette kan være, at udbuddet af disse facilitetstyper de fleste steder er stort, og derfor behøver man ikke anvende den nærmeste, når den næst-nærmeste ikke ligger meget længere væk. Derudover kan opfattelsen af afstand også betyde noget for folks vilje til at køre efter faciliteter. Således kan en facilitet, der virker mere attraktiv (på grund af bestemte redskaber, vedligeholdelsesniveau, udbud af aktiviteter), opfattes som værende tættere på, end den rent faktisk er.

Spørgeskemaundersøgelserne til børn og voksne i Skanderborg Kommune viser også, at både voksne og børn benytter idrætshaller i den del af kommunen, som de bor i eller går i skole i. Omvendt viser analysen af brugen af svømmehaller, at folk i kommunen gerne kører langt efter bestemte og mere specielle typer af anlæg.

Placeringen af faciliteter er dermed ikke kun et spørgsmål om centrale faciliteter vs. de-

centrale faciliteter – men også et spørgsmål om, hvilke typer af faciliteter, der er tale om, og til hvilke målgrupper de påtænkes.

I forhold til de mest udbredte og gængse facilitetstyper som idrætshaller, boldbaner og gymnastiksale er det fortsat vigtigt at fastholde en form for 'grundforsyning' af disse faciliteter. Dette gælder især for grupper som børn og ældre, hvor mobiliteten kan være en begrænsende faktor. Men også for teenagere, som traditionelt er sværere at fastholde i idrætten, er det vigtigt, at der er tilbud. Her viser spørgeskemaundersøgelsen af skoleelever, at eleverne i de større klasser primært interesserer sig for fitness og styrketræning, hvorfor det er vigtigt at være opmærksom på faciliteter hertil for at tilgodese denne målgruppe.

Derudover bør der i planlægningen af faciliteternes placering også tages hensyn til infrastrukturen i kommunen. Børns og voksnes valg af aktivitet eller facilitet kan også afhænge af, hvilke transportmuligheder, der er tilgængelige. Hvis der er tale om offentlige transportmidler, kan der være forhindringer hér, som vanskeliggør deltagelse i bestemte aktiviteter afhængig af deres placering i kommunen.

De decentrale idrætshaller/lokaler har det til fælles, at de ofte er beliggende alene f.eks. på en folkeskole og dermed ikke er indrettet til foreningsidræt som sådan. Der vil disse steder ofte ikke være andet end aktiviteten at komme efter, og det er en udfordring at skabe et indbydende område til fysisk aktivitet, som folk har lyst til at være i også efter, de har været idrætsaktive. Derfor bør man også overveje, hvordan man kan arbejde med idrætsmiljøet i disse lokaler/haller og gøre dem mere indbydende til fysisk aktivitet og på den måde være med til at hæve haller/lokalernes kvalitet og dermed brugernes oplevelser af dem.

Idrættens behov og skolernes behov

Det sidstnævnte peger ind i de problematikker, der nævnes i forbindelse med de idrætsfaciliteter i kommunen, som ligger på skoler, men som også benyttes af foreningerne. Som nævnt i Del 1 hører næsten en tredjedel af faciliteterne i kommunen under en af de lokale folkeskoler, og administreres således som en del af Fagsekretariatet Børn og Unge. Kigger man alene på idrætshallerne, er det næsten hver anden hal (47 %), der hører under en folkeskole. Dertil kommer at stort set samtlige mindre haller og gymnastiksale er skolefaciliteter.

I forbindelse med driften og organiseringen af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune er der således en to-strengt struktur, der skaber visse udfordringer. I forhold til adgangen til idrætsfaciliteter for idrætten under folkeoplysningsloven, kan faciliteternes forvaltningsmæssige tilhørsforhold være afgørende. Således kan Staben for Kultur, Borgere & Planlægning fordele tider til foreninger for de faciliteter, der hører under deres eget område, i alle døgnets timer. Men for de faciliteter, der hører under Børn og Unge, råder folkeskolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter Kultur, Borgere & Planlægning kan henvise tider til idrætsforeninger.

Det betyder, at idrætsforeningernes mulighed for at få haltider i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne. Det er ikke nødvendigvis et problem, idet efterspørgslen på aktivitetstider også er størst i aftentimerne. Men med en kommende skolereform og i relation til denne et muligt øget behov/krav fra skolernes side for adgang til idrætsfaciliteter i eftermiddagstimerne, kan idrætsforeningernes adgang til faciliteterne udfordres yderligere.

En anden problematik i forhold til skolefaciliteterne og foreningernes brug af dem er, at idrætsforeningerne ofte føler, at der ikke bliver taget hensyn til deres redskaber og til funktio-

naliteten af faciliteten, når skolerne anvender dem. Spørgeskemaundersøgelserne viser også, at tilfredsheden med vedligeholdelses- og rengøringsniveauet var lavest for skolehallerne, og at der generelt var utilfredshed med de rammer, som de organiserede brugere fik stillet til rådighed i skolehallerne.

Det virker således til, at der er behov for et øget fokus på, hvad der er skolernes behov, og hvad der er foreningernes behov i forbindelse med den praktiske anvendelse af faciliteterne og ikke mindst i organiseringen og fordelingen af tider. Et øget samarbejde på tværs af skolerne og staben for Kultur, Borgere & Planlægning i kommunen og på sigt en fælles politik for driften og organiseringen af faciliteterne kan derfor anbefales.

Natur og frit tilgængelige faciliteter

Af facilitetstyper, som Skanderborg Kommune ikke har registreret i Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase, kan nævnes: Motionsstier, rulleskøjtøløjper/baner, skaterbaner, squashbaner og faciliteter til vandaktiviteter såsom vinterbadning. Dette er ikke ensbetydende med, at der slet ikke findes mulighed for at dyrke disse aktiviteter i kommunen, men det er værd at være opmærksom på, om der inden for disse områder findes behov, der i dag ikke bliver mødt.

Især lysløjper og motionsstier til løbende og vandrende voksne og ældre, samt rulleskøjtøløjper/baner og skaterbaner til børn og unge er værd at overveje. Disse aktiviteter er blandt de populære idrætsaktiviteter ifølge borgerundersøgelsen, og selvom der ikke er tale om klassiske foreningsaktiviteter, kunne en satsning på faciliteter dertil være en måde, kommunen kunne være med til at understøtte en højere idræts- og motionsdeltagelse. Sådanne overvejelser skal selvfølgelig tage afsæt i lokale forhold (som adgang og tilgængelighed) for at løbe, vandre, skate og stå på rulleskøjter i allerede eksisterende offentlige områder (f.eks. parker og pladser samt på veje og stier).

I spørgeskemaundersøgelserne var der også ønsker fra både voksne borgere og organiserede brugere til flere udendørs aktivitetsområder, naturfaciliteter, motionsstier og mountainbike baner. Lige som med de voksne viser undersøgelsen også, at børnene er meget aktive i ikke-organiserede aktivitetsformer. Det afsløres bl.a. i deres store anvendelse af naturen samt veje, gader og fortove.

Der er derfor mange børn såvel som voksne, som er aktive i de forskellige naturområder, som der findes mange af i Skanderborg Kommune. Men endnu er områderne ikke blevet anlagt og registreret som deciderede idrætsfaciliteter med f.eks. motionsstier og cykelruter, som det er set i en række andre kommuner. Brugen og synliggørelsen af naturområder og stisystemer til motions- og idrætsaktiviteter bør derfor være et område, som man diskuterer fremover på kommunalt plan. At inddrage og aktivere skov- og naturområder mere som idrætsfacilitet er en måde, hvorved kommunen kan komme til at spille en rolle for en større del af kommunens borgere og være med til at gøre deres idræts- og motionsoplevelser bedre.

Det rigt varierede landskab i Skanderborg Kommune er også oplagt til at skabe en række spændende stiforløb. Stierne skulle være for alle – vandrere, stavgængere, løbere, rulleskøjtølbere, cyklister, ryttere (heste) mv., som ønsker at komme væk fra de mest befærdede veje. Stierne kunne forløbe i lukkede 'sløjfer' ad eksisterende stier og små veje i kommunen. Dermed kædes de forskellige dele af kommunen sammen, så det er muligt at komme på ruten og ud i naturen, lige meget hvor i kommunen man bor eller befinder sig. De naturlige ud-

gangspunkter for ruterne kunne meget vel være kommunens mange idrætshaller og -anlæg, som således kunne fungere som mødested, opsamlingspunkt, op- og nedvarmningsområde samt omklædnings- og badefacilitet. For at imødegå de mørke vintermåneder kunne stierne ligeledes forsynes med belysning på dele af ruten. Undervejs på de forskellige ruter kunne der placeres små aktivitetspladser eller 'playspots' med udendørs træningsudstyr til styrke-, balance- og koordinationstræning.

Mange anlæg og faciliteter i kommunen er frit tilgængelige for borgere, der ønsker at benytte dem til forskellige aktiviteter. Det gælder dog først og fremmest udendørs faciliteter som boldbaner, naturfaciliteter og udendørs specialfaciliteter til idræt og fysisk aktivitet, mens det i mindre grad gælder for indendørs faciliteter. De seneste to årtier har man mange steder opført især idrætsfaciliteter, som i princippet er tilgængeligt for alle, uden at man på forhånd skal booke en tid. Det gælder f.eks. skater- og parkouranlæg, udendørs motionsredskaber, havnebassiner, boldbure og idrætslegepladser. Samtidig kan man imidlertid også se, at traditionelle idrætsanlæg afskærmes og lukkes for personer, der ikke medlem af de foreninger, der benytter det pågældende anlæg (fx tennisanlæg).

Det kan overvejes at indføre 'åbne faciliteter' som et princip for alle de faciliteter, hvor der ikke er tungtvejende grunde til at ikke at indføre det. Sådanne grunde kan være sikkerhedshensyn, faren for ødelæggelser på anlægget og hensyn til foreningernes interesser. Der kan være forskellige 'grader' af åbenhed:

- Den mest vidtgående åbenhed er, at faciliteten er åben for alle på alle tidspunkter, og som sådan ikke er forbeholdt bestemte foreninger eller institutioner. Disse kan selvfølgelig også benytte faciliteten, men samtidig kan uorganiserede brugere benytte faciliteten. Det kan eks. være en idrætshal (om sommeren), en svømme- og badefacilitet eller et skateranlæg.
- Man kan forestille sig, at et anlæg kun er frit tilgængeligt på bestemte tidspunkter af døgnet, hvor der er en form for overvågning af anlægget eller lokalet. F.eks. faciliteter i tilknytning til en skole eller anden offentlig institution (bibliotek). Eller at man ganske enkelt lader en facilitet være åben for alle på bestemte tidspunkter, som man kender det fra svømmeanlæg og nogle idrætshaller i eks. Københavns og Horsens Kommune ('Åben hal' princippet).
- Mindre vidtgående vil det være at lade faciliteten være åben for alle i de tidsrum, hvor foreninger og kommunale institutioner ikke benytter faciliteten. Dvs. at man (stadig) lader de organiserede brugere have fortrinsret til faciliteten.
- Endelig kan man på nogle anlæg og faciliteter indføre 'nøglekort'. Dvs. at adgangen til faciliteter kræver et nøglekort, som alle kan få ved oplysning af navn og adresse. Når man således låser sig ind på anlægget registreres det, hvem brugeren er på det pågældende tidspunkt, og samtidig kan man følge med i, hvor meget det pågældende anlæg benyttes.
- En sådan åbning af faciliteterne for alle bør kombineres med bedre information til borgerne om, hvor sådanne åbent tilgængelige faciliteter findes og med tydelig synliggørelse af anlæggene, så folk, der kommer forbi, kan se, at her kan alle komme til.

Fordelene ved åbent tilgængelige faciliteter er, at det gør det umiddelbart let at få adgang til faciliteterne uden forudgående booking, og at de kan benyttes uden medlemskab af forening. Desuden vil det i flere tilfælde ikke forudsætte (dyr) bemanning af faciliteten.

Der er imidlertid også nogle potentielle ulemper. Hvis anlægget benyttes meget, kan det medføre et stort slid. Det kan føre til en diskussion om, hvem der skal betale for det øgede slitage, idet evt. brugerbetaling vanskeliggøres af den åbne adgang. Skal merudgifterne afholdes af kommunen, brugerne, skolerne eller foreningerne? Inden for nogle aktiviteter kan det medføre, at idrætsforeninger mister medlemmer, fordi man kan dyrke aktiviteten uden at skulle betale for at være medlem. På den anden side kan den åbne adgang også gøre borgere mere opmærksomme på det lokale udbud af foreningsaktiviteter. Det vil givetvis være sværere at håndhæve, at alle brugere skal passe på anlægget og aflevere det i samme stand, som det var, da det blev taget i anvendelse, hvis uorganiserede grupper får mere adgang til faciliteten. Det kan være til gene for de mere organiserede grupper og kan kræve ekstra arbejdskraft på anlægget til pasning og oprydning. Endelig vil graden af åbenhed afhænge af omfanget af overskydende/ubrugt tid i faciliteterne, og hvordan denne tid behandles og systematiseres.

Om ikke andet kunne det forsøges i sommerperioderne, hvor de indendørs faciliteter er mindre søgte af de organiserede brugere og skolerne.

Foreningernes rammer og udfordringer

Resultater fra nylig forskning⁶⁰ viser, at der stort set ikke er nogen sammenhæng mellem det kommunale udgiftsniveau til foreninger og faciliteter og foreningernes tilfredshed med den økonomiske støtte til foreninger og tilfredshed med idrætsfaciliteter. Resultaterne fra denne forskning indikerer også, at boldspilsforeninger (med turneringsaktivitet), er mindre tilfredse med den kommunale støttes størrelse end motionsforeninger (med et mere rekreativt fokus). Desuden viser det sig, at foreninger i kommuner, hvor de er færre om at dele faciliteter, er mere tilfredse og i bedre trivsel. Således tyder det på, at især faciliteterne, deres tilstand og tilgængeligheden af dem, spiller en væsentlig rolle for foreningers tilfredshed og trivsel⁶¹.

Som analyserne i de forskellige delrapporter har vist, er hovedparten af foreningerne tilfredse med de faciliteter, de bruger mest. Men næsten halvdelen af de foreninger, som deltog i undersøgelsen, mener også at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov. Overordnet vil foreningerne gerne have mere af det, som de allerede har, bl.a. idrætshaller, gymnastiksale og motionsrum/fitnesscentre. Men samtidig peger mange foreninger også på, at de ser muligheder for en bedre udnyttelse af faciliteterne.

Foreningerne er ligeledes udfordret af en meget stor gruppe borgere, der foretrækker at dyrke idræt og motion i naturen og/eller i selvorganiserede former uden fast træningstid, uden instruktion osv. Tillige skal foreningerne også forholde sig til den 'kommunale udfordring' med krav fra skolerne (eller andre kommunale instanser) om at etablere samarbejde med foreninger om aktiviteter, f.eks. i SFO-tiden eller i forbindelse med sundhedsfremmende tiltag. Disse udfordringer kan foreningerne i princippet forholde sig til ud fra tre forskellige strategier:

60 Iversen, E. B. & Thøgersen, M. (2014): Den kommunale støtte til idrætsforeninger. Succes eller sovepude? I Samfundets idræt: Forskningsbaserede indspark til debatten. Eskelund, K. & Skovgaard, T. (red.). Odense: Syddansk Universitetsforlag, s. 57-98

61 Ibid.

Den defensive strategi; dvs. hvor foreningerne vil forsøge at fastholde de positioner, de har i dag, og bevare deres fortrinsret til mange faciliteter og den måde deres aktiviteter er organiseret og struktureret på. For mange foreninger vil dette være en fornuftig og legitim strategi at forfølge af hensyn til deres medlemmer. Og noget tyder da også på, med de nuværende planer for facilitets-byggerier og -udvidelser in mente⁶², at foreningernes position på dette område vil fortsætte med at være stærk. Til gengæld kan foreningerne risikere, at befolkningens idrætsmønster flytter sig endnu længere væk fra den traditionelle foreningsidræt – og at foreningerne derved mister opbakning og på sigt får svært ved at fastholde positionen, især blandt de unge og voksne.

Den passive strategi. Her vil foreningerne acceptere, at der også er andre idræts- og motionsbehov (f.eks. den store gruppe af voksne og ældre motionister) og vil lade andre udbydere af idræt og motion komme til. Hermed menes der ikke nødvendigvis kommercielle udbydere såsom fitnesscentre. Det kunne i stedet være idrætsfaciliteterne selv og kommunale 'tilbud' i form af gode rammer for selvorganiseret aktivitet, som ikke forudsætter medlemskab af en forening, der kunne svare disse nye behov. Dette kan betyde, at der bliver endnu mere rift om tiderne i faciliteterne, og at foreningerne kan få sværere ved at få netop de tider, de foretrækker, eller at de får tider tildelt i andre faciliteter end tidligere. Samtidig må man også forvente, at der med et øget pres på hal-kapaciteten vil komme et øget kommunalt fokus på udnyttelsen af de tildelte tider og en aktivering af disse jf. tidligere afsnit i denne delrapport.

Den offensive strategi. I denne strategi vil foreningerne engagere sig i, hvordan de kan spille en rolle i forhold til nye aktiviteter og idrætsbehov, aktiviteter på andre tidspunkter af døgnet end de traditionelle aftentider, nye samarbejder med bl.a. kommunale institutioner, mv. Spørgeskemaundersøgelsen af de organiserede facilitetsbrugere i Skanderborg Kommune viste også, at der allerede er flere foreninger som tænker og agerer i denne retning. Konsekvensen af denne strategi kan være en øget medlemstilgang blandt voksne og ældre, fortrinsret til bestemte facilitetstyper eller -tider – men kan samtidig betyde, at foreningerne mister en smule fokus på traditionelle idrætter som fodbold og gymnastik, som stadig har stor tilslutning og betydning for børn og unge. Og det kan også medføre, at nogle foreninger får en anden medlemstype, som ikke i samme grad, som den traditionelle medlemstype, vægter de traditionelle idrætsforeningsværdier som fællesskab, deltagelse i turneringer og stævner samt frivilligt arbejde.

62 Se Bilag 4.

Litteraturliste

Høyer-Kruse, Jens (2013): Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter, ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet.

Høyer-Kruse, Jens m.fl. (2008): Analyse af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Syddansk Universitet.

Ibsen, Bjarne & Theisen Pedersen, Mogens (1997): *Evaluering af Ældre i Bevægelse i København*; Danmarks Højskole for Legemsøvelser, København

Iversen, E. B. & Thøgersen, M. (2014): Den kommunale støtte til idrætsforeninger. Succes eller sovepude? I *Samfundets idræt: Forskningsbaserede indspark til debatten*. Eskelund, K. & Skovgaard, T. (red.). Odense: Syddansk Universitetsforlag, s. 57-98

Kaas, Tommy (2013): Analyse af Lokale og Anlægsfondens facilitetsdatabase 2013; Kaas & Mulvad Research & Analyse. København.

Kulturministeriet (2009): Idræt for alle, Breddeidrætsudvalgets rapport - baggrund og analyse; København.

Laub, Trygve Buch (2013): Danskernes motions- og sportsvaner 2011. Idrættens analyseinstitut

Pilgaard, M. (2009). Sport og motion i danskernes hverdag. København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, Maja (2008): Danskernes motions- og sportsvaner 2007. Idrættens Analyseinstitut, København

Ulseth, Anne-Lene Bakken (2008): Mellom tradisjon og nydannelse. Analyser av fysisk aktivitet blant voksne i Norge; Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet. Universitetet i Oslo.

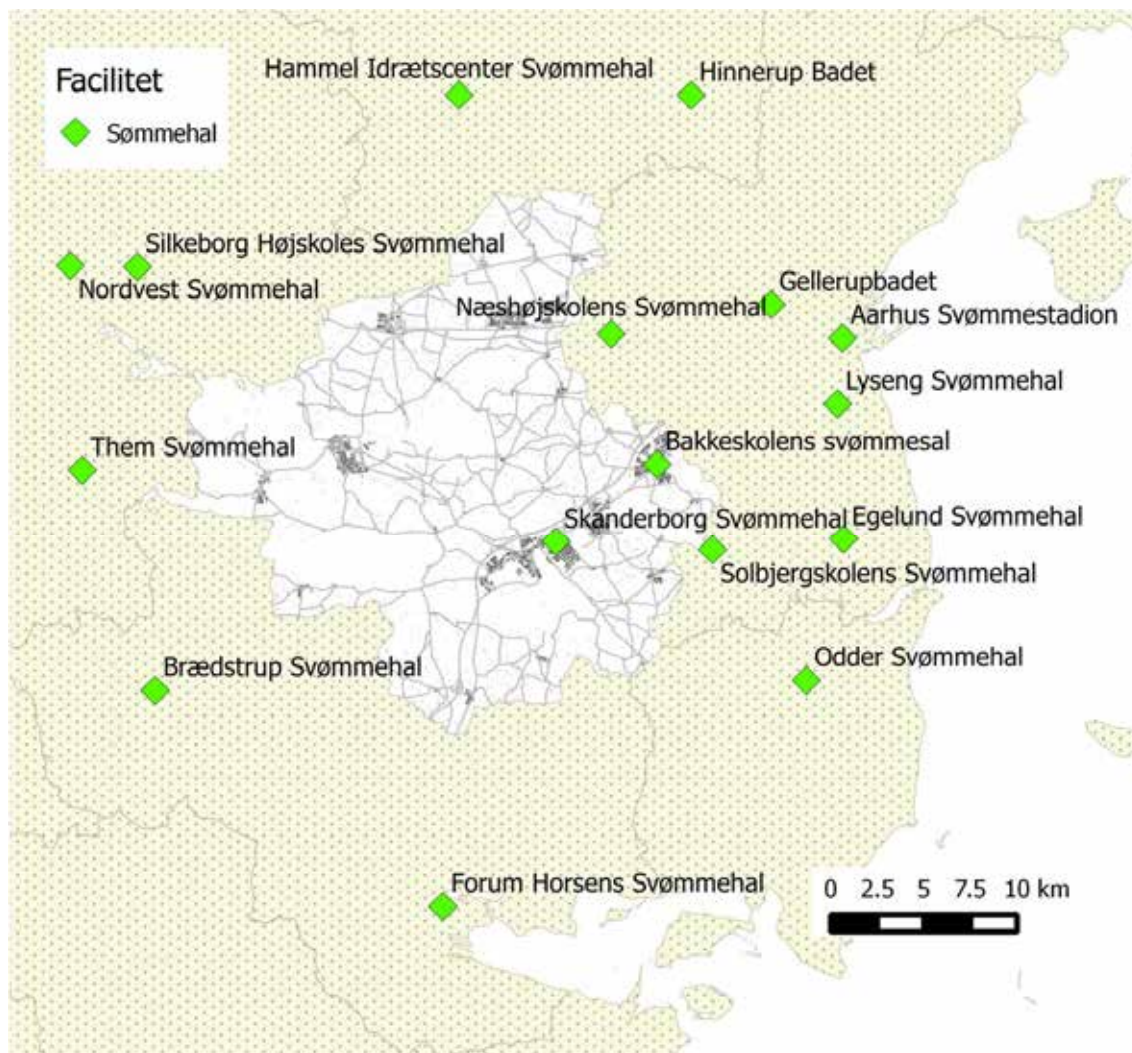
Bilag

Bilag 1 - Faciliteterne i tal og forholdstal

Instans	Skanderborg				
	Indbyggertal	Offentlig / Selvejende	Privat	Total	Forholdstal
	57303				
Analysetal					
Atletikanlæg	0	0	0		
Atletikanlæg med 400 m bane og min 2 spring og 3 kast	0	0	0		
Antal af ovenstående placeret på skoler	0	0	0		
Atletikanlæg med 200 m bane og min 2 spring og 3 kast	0	0	0		
Antal af ovenstående placeret på skoler	0	0	0		
Mindre atletikanlæg	2	0	2		28.651
Antal af ovenstående placeret på skoler	2	0	2		28.651
Indendørs atletikanlæg - opvisning	0	0	0		
Indendørs atletikanlæg - træning	0	0	0		
Boldbaner	0	0	0		
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	47	0	47		1.219
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	0	0	0		
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	3	0	3		19.101
Andre udendørs boldbaner	0	0	0		
Amerikansk fodboldbaner	1	0	1		57.303
Baseballbaner	0	0	0		
Cricketbaner	1	0	1		57.303
Rugbybaner	0	0	0		
Softballbaner	0	0	0		
Friluftsliv	0	0	0		
Hytter	0	17	17		3.370
Lejrpladser og andre friluftsanlæg	0	0	0		
Lystbådehavne	0	2	2		28.651
Gadeidræt	0	0	0		
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (indendørs)	0	0	0		
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	0	1	1		57.303
Bandebaner (multibaner)	4	0	4		14.325
Antal af ovenstående placeret på skoler	3	0	3		19.101
Idrætslegepladser	0	0	0		
Parkourbaner (udendørs)	0	0	0		
Parkourbaner (indendørs)	0	0	0		
Rulleskøjtøløjer/baner og speedskaterbaner (udendørs)	0	0	0		
Rulleskøjtøløjer/baner og speedskaterbaner (indendørs)	0	0	0		
Skaterbaner/anlæg (udendørs)	0	0	0		
Skaterbaner/anlæg (indendørs)	0	0	0		
Haller, idrætslokaler og gymnastiksale	0	0	0		
Idrætshal på 800 m ² eller derover	16	0	16		3.581
Antal af ovenstående placeret på skoler	7	0	7		8.186
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300 m ² -799 m ²	2	1	3		19.101
Antal af ovenstående placeret på skoler	0	1	1		57.303
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	18	0	18		3.183
Antal af ovenstående placeret på skoler	14	0	14		4.093
Hvor mange af ovenstående idrætshaller/idrætslokaler/gymnastiksale benyttes minimum en gang ugentligt til kulturelle formål (teater, musik, film m.m.)?	1	0	1		57.303
Klublokaler- og øvelokaler	0	0	0		

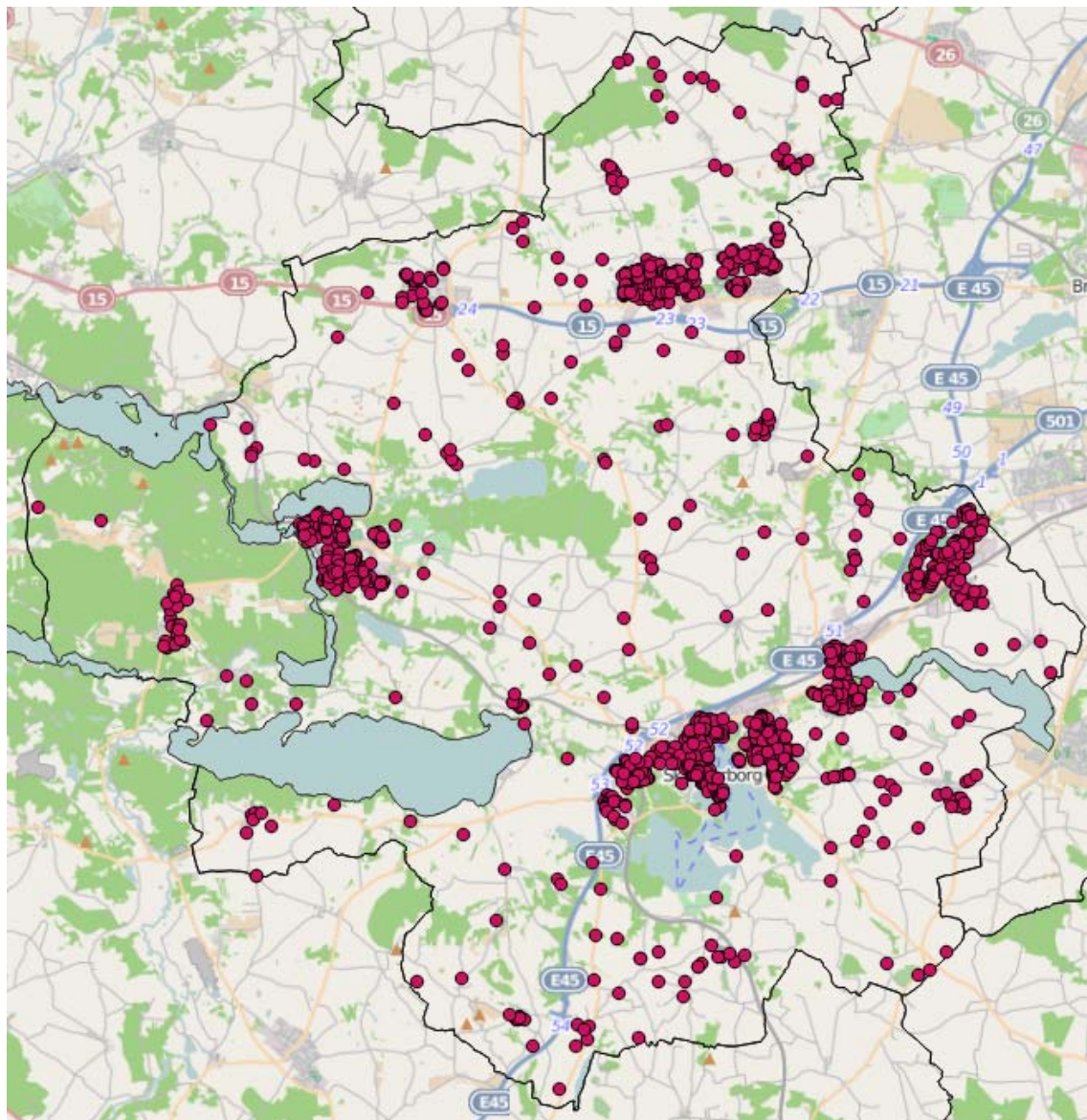
Klublokaler til idrætsforeninger	5	35	40	1.432
Klublokaler til andre foreninger	0	26	26	2.203
Øvelokaler til musik	5	1	6	9.550
Kulturfaciliteter	0	0	0	
Biblioteker (ikke skolebiblioteker)	4	0	4	14.325
Biografer	3	0	3	19.101
Forsamlingshuse	0	23	23	2.491
Friluftsscener	4	0	4	14.325
Kulturhuse	1	0	1	57.303
Museer	1	0	1	57.303
Musikhuse	0	0	0	
Teatre – amatør	0	0	0	
Teatre – professionelle	0	0	0	
Skianlæg	0	0	0	
Alpin (1-3 pister)	0	0	0	
Alpin (4 pister eller flere)	0	0	0	
Langrendsløjper (20 km eller kortere)	0	0	0	
Langrendsløjper (mere end 20 km)	0	0	0	
Skihoplanlæg	0	0	0	
Indendørs skianlæg	0	0	0	
Skøjteanlæg	0	0	0	
Curlinghaller	0	0	0	
Skøjtehaller / Isstadioner	0	0	0	
Mobile skøjtebaner og andre udendørs skøjtefaciliteter	0	0	0	
Svømmehaller	0	0	0	
Svømmehaller min. 25 m bassin	1	0	1	57.303
Svømmehaller min. 50 m bassin	0	0	0	
Andre svømmefaciliteter (friluftsbade, badelande, svømmehaller under 25 m)	2	0	2	28.651
Havne- og søbade	3	0	3	19.101
Kurbade, velværecentre o.lign	0	0	0	
Faciliteter til vinterbadere (min. sauna, bad og omklædning)	0	0	0	
Øvrige idrætsfaciliteter	0	0	0	
Badmintonhaller	0	0	0	
Bowlinganlæg	0	1	1	57.303
Golfanlæg	0	2	2	28.651
Klatreanlæg	0	1	1	57.303
Motionsstier	0	0	0	
Antal af ovenstående, der er oplyste	0	0	0	
Motionscentre/styrketræningscentre	3	6	9	6.367
Træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr	0	3	3	19.101
Motorsportsanlæg	0	0	0	
Petanque og bocciabaner	8	2	10	5.730
Ridebaneanlæg	0	5	5	11.460
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	0	7	7	8.186
Ro-, kano- og kajakanlæg	0	0	0	
Skydeanlæg	1	5	6	9.550
Squashbaner	0	0	0	
Strandsportsbaner (indendørs)	0	0	0	
Strandsportsbaner (udendørs)	6	0	6	9.550
Tennisbaner udendørs	14	15	29	1.975
Tennishaller	1	0	1	57.303

Bilag 2 - Svømmehaller omkring Skanderborg Kommune

Bilag 3 - Voksne deltagere i spørgeskemaundersøgelsen.

Kortet viser fordelingen af de voksne respondenter, som deltog i spørgeskemaundersøgelsen. Hver rød prik indikerer en respondent.

Bilag 4 – Facilitetsbeskrivelser og status på igangværende facilitetsprojekter

På de følgende ca. 40 sider beskrives og vurderes størstedelen af idrætsfaciliteterne i kommunen. I forbindelse med beskrivelserne benyttes et skema, der både kan give et overblik og gør det nemmere at sammenligne nogle af faciliteterne. Skemaet er struktureret ud fra en række parametre, der tilsammen giver et indtryk af de beskrevne faciliteter. Beskrivelserne bygger på observationer de pågældende steder samt oplysninger indhentet fra kommunens og skolernes medarbejdere.

Ud over de eksisterende faciliteter, er der også flere (både ny- og ombygninger) på vej. Pr. marts 2014 ser den igangværende udvikling af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune ud som følgende⁶³:

- Ry hallernes udvidelse afventer endeligt projekt og ansøgning om byggetilladelse fra Ry hallernes bestyrelse. Byrådet har godkendt en lånefinansiering. Byggeriet forventes igangsat efteråret 2014.
- Hørninghallerne afventer endeligt projekt og ansøgning om byggetilladelse fra Hørninghallens bestyrelse. Tidsplan for byggeriet kendes ikke men forventes igangsat i efteråret 2014.
- Låsbyhallens udvidelse afventer lokalplan for området samt samlet projekt for klima projektet i Låsby. Det forventes at byggeriet kan startes op i slutningen af 2014.
- Stjærhallens udvidelse, der er afholdt licitation på projektet, og der forhandles pt. med hovedentreprenør om beskæring af projektet således at det svarer til bevillingen. Byggeriet forventes i gang sat sommeren 2014.
- Borgernes Hus i Veng. Hårby IK har nedsat en arbejdsgruppe til at belyse hvilke behov foreningen har i forhold til udvidelsen. Det forventes at udarbejdelsen af endeligt projekt startes op i februar 2014, således at byggeriet kan starte op i efteråret 2014 og afsluttes i starten af 2015.
- Kunstgræsbanen på Klank, der er afholdt licitation på arbejdet og der startes op med arbejdet medio marts 2014 og det forventes færdigt medio juni 2014.
- Kunstgræsbanen på Højbo Stadion, der forventes afholdt licitation i marts 2014, hvorefter arbejdet påbegyndes snarest efter. Det skal undersøges om byggeriet af kunstgræsbanen og udvidelsen af Hørninghallen kan samordnes således at generne for f.eks. Højboskolen og juniorklubben i forbindelse med byggeriet kan reduceres mest muligt. Det skal også undersøges om Projektet ”De 4 Haver i Hørning” kan tilpasses kunstgræsbanen, dog uden af funktionaliteten i kunstgræsbanen reduceres. Bygningen af kunstgræsbanen vil være færdig senest efteråret 2014.

63 Jf. oplysninger fra Skanderborg Kommune.

Stilling Hallen

<i>Adresse</i>	Gramvej 10, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1966
<i>Areal</i>	Ca. 1.000 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Stilling skole og Stilling Klubberne)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Motoriklokale - Motionscenter med spinningfaciliteter - Tennisanlæg - Bandebaner - Idrætslegeplads med mindre skateranlæg - Beachvolleybane - Fodboldbaner - Klublokaler
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Klub - Håndbold - Badminton - Gymnastik - Karate - Familieidræt Hal og gymnastiksal: <ul style="list-style-type: none"> - Skolen kl. 7-15 - Stilling Idrætsforening kl. 15-22
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skolen - Klub - Stilling Idrætsforening
<i>Funktionalitet</i>	Hallen er en typisk skole hal uden ekstra udenomsplads, der er tilknyttet cafeteria lokale på 1 sal med udsigt over hallen.
<i>Beskaffenhed</i>	Renovering af omklædningsrum påbegyndt
<i>Tilgængelighed</i>	Der er en god tilgængelighed med offentlige transport midler, samt motorvej ca. 2 km væk. Gode P-forhold.
<i>Bemærkninger</i>	

Virring Hallen

<i>Adresse</i>	Gadebakken 5e, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1976, omklædning tilbygget 2002
<i>Areal</i>	2.020 m ² , 28.000 m ² stadion og 3.200 m ² parkeringsplads
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Virring skole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Motionscenter med spinningfaciliteter - Fodboldbaner
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Håndbold - Badminton - Fodbold - Volley
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skolen - SFO - VVUI (Virring Ungdoms og Idrætsklub)
<i>Funktionalitet</i>	Lyd er ok, lys lidt svagt efter overgang til LED.
<i>Beskaffenhed</i>	Nyt gulv. Loftet er hullet, lydisolering lettere defekt, port trænger til udskiftning. Omklædningsfaciliteter fra 1976 trænger til renovering.
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen ligger med udgang til parkeringsarealet. Stadion er tilgængeligt via stisystem og tunnel under Virringvej.
<i>Bemærkninger</i>	

Fælledhallen

<i>Adresse</i>	Frueringvej 5, 8660
<i>Opførelsesår</i>	2006
<i>Areal</i>	1.200 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Fodboldbaner – Kunstgræsbane
<i>Anvendelse</i>	– Håndbold – Floorball – Bueskydning – Badminton – Gymnastik – Skoleidræt
<i>Brugere</i>	
<i>Funktionalitet</i>	Særligt udstyr til bueskydning
<i>Beskaffenhed</i>	Fælledhallen er opført som en træningshal, hvor funktionaliteten i forhold til enkelte idrætter er i højsædet, mens øvrige ting som ekstra opvarmningsplads, depot/opbevaring, ikke er prioriteret.
<i>Tilgængelighed</i>	
<i>Bemærkninger</i>	Hallen bliver en del af det nye Fælleden projekt. Der er planlagt, at der med start i 2015, skal opføres et samlet projekt med Skanderborg Kommunes administrationscenter og en dobbelthal, samt udendørs aktivitetszoner på området hvor Fælledhallen ligger. Fælledhallen og det omkringliggende udendørsområde, skal integreres i det nye projekt og skal derfor på sigt ses som en del af dette.

Skanderborg Svømmehal

<i>Adresse</i>	Højvangens Torv 14, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1977
<i>Areal</i>	Samlet erhvervs areal 2.046 m ² – Grund 5.319 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende institution (S/I)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Motionscenter – 25 meter bassin med vipper – Varmvandsbassin – Mindre wellnessområde – Kiosk – Mødelokale
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Svømning – Motionscenter
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Offentlige gæster (hverdage: 6-8, 14-16, 20-22 & weekender 10-16) – Skoler (hverdage: 08-14) – Foreninger (hverdage: 16-20 & weekender 8-10)
<i>Funktionalitet</i>	Hallen giver ikke mulighed for både offentlige gæster og skolesvømning/foreningssvømning på samme tid. Motionsgæster skal gennem et barfodsområde for at komme til motionscenteret.
<i>Beskaffenhed</i>	Der er tale om faciliteter af acceptabel standard (bygningsmæssig). Teknikken er generelt den oprindelige fra 1977. Forholdene og økonomien vanskeliggør mulighed for at opgradere dette, og der er primært fokus på vedligeholdes af det eksisterende.
<i>Tilgængelighed</i>	God tilgængelighed med fine P-forhold og offentlig transport lige til døren samt stisystem i hele området. Placeret tæt på en række uddannelsesinstitutioner. Der er adgang til bygningen for kørestolsbruger via rampe og der forefindes handicap toiletter
<i>Bemærkninger</i>	<i>"Som selvejende institution har vi en økonomisk udfordring i at vedligeholde både teknik og bygninger. Samtidig skal vi også være et attraktivt tilbud til kommunens borgere og øvrige brugere."</i>

Skanderborg Gymnasium

<i>Adresse</i>	Højvangens Torv 4, 8660
<i>Opførelsesår</i>	2013
<i>Areal</i>	Ca. 1.500 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende (Skanderborg gymnasium)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Udendørs aktivitetsområde - Boldbaner - Niels Ebbesen Skolens faciliteter
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnasium - Gymnastik - Håndbold
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnasiet - Niels Ebbesen Skolen - Foreninger
<i>Funktionalitet</i>	Hallen rummer en håndboldbane og plads til at etablere 500 siddepladser. Hallen kan deles op i to næste fulde håndboldbaner, med et støjdæmpende tæppe i midten af hallen. Der er springgrav under gulvet. Trampolin- og springgrave, som kan etableres efter behov. Ekstra stort redskabsrum
<i>Beskaffenhed</i>	Forsynet med lyd, lys og IT, så der kan afholdes messer, stormøder og koncerter.
<i>Tilgængelighed</i>	Er tilknyttet til gymnasiets to gymnastiksale med en overdækket gade. Busstoppested på gåafstand, Skanderborg St på 19 min. gåafstand. Bilkøring.
<i>Bemærkninger</i>	

Borgernes Hus

<i>Adresse</i>	Søballevej 6a, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1988
<i>Areal</i>	1.400 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Boldbaner - Pannabane - Beachvolleybane - Ridebane - Spejderhytte - Lille spinninglokale - klatrevæg - Ungdomsklub-/SFO-lokaler - Fest-/forsamlingshuslokaler, Kiosk
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Fodbold - Motion - Håndbold - Badminton - Idrætsmærke - Dans - Spinning - Gymnastik - Senioridræt - Aerobic - Legestue - Sommerfest, Juletræsfest, Private fester, Loppemarked, Aktivitetsdage, Valg, Politiske møder, Fastelavnsfest, Skole- og børnehavearrangementer, Fællesspisning, Foreningsmøder, Forældremøder - Spejder - Klub og leg
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lokale foreninger - SFO/klub - Borgere i lokalområdet
<i>Funktionalitet</i>	Anlægget rummer faciliteter både til idrætsaktiviteter og forsamlingshusfunktion
<i>Beskaffenhed</i>	Nyt gulv
<i>Tilgængelighed</i>	Anlægget er placeret relativt afsides i et tyndt befolket område (mellem 7 landsbyer) og det vil typisk kræve en egen transport at benytte anlægget i ydertimerne
<i>Bemærkninger</i>	

Låsby Skole

<i>Adresse</i>	Skolevej 10, 8670
<i>Opførelsesår</i>	1963
<i>Areal</i>	180 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Låsby skole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bandebane - Grønt areal - Lille atletikbane
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Gymnastik
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Elever og skolens personale (kl. 8.00-16.00) - Fritidsbrugere: folkedans, den lokale boldklub, dagplejen, linedans (kl. 16.00-21.30)
<i>Funktionalitet</i>	Lofthøjden er 5 meter med vinduer på begge langsider, så der kommer godt dagslys ind, loftet er med akustikplader så støjen sænkes. 2 stk. dobbeltdøre ud til gang med redskabsdepoter.
<i>Beskaffenhed</i>	Middel god stand med delvis nye vinduer og gulvet lavet indenfor de sidste 2 år.
<i>Tilgængelighed</i>	Gode parkeringsforhold i nærheden, ca. 80 m. gåafstand til indgang og omklædning.
<i>Bemærkninger</i>	

Låsby Hallen

<i>Adresse</i>	Niels Bohrsvej 7, 8670
<i>Opførelsesår</i>	1980
<i>Areal</i>	1.900 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Fitnessfaciliteter - Friluftsbad - Tennisbaner - Fodboldbaner - Beachvolleybane - Cafeteria
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Håndbold - Fodbold - Badminton - Gymnastik - Motionscenteret - Line dance - Basketball (stor bane) - Skole - Særlige arrangementer
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lokale foreninger - Skolen
<i>Funktionalitet</i>	Hallen har en god funktionalitet med mulighed for opdeling via spærredug.
<i>Beskaffenhed</i>	Nyt kunststofgulv i 2012.
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen er nem tilgængelig med offentlige transportmidler ca. 5 min gang samt nærliggende motorvej af og tilkørsel
<i>Bemærkninger</i>	Der planlægges en udvidelse af hallen på 400 m ² med ny multisal, en springgrav, ny indgang og nyt cafeområde, men denne er endnu ikke endeligt godkendt

Galten Hallen

<i>Adresse</i>	Røddikvej 18,8660
<i>Opførelsesår</i>	1991
<i>Areal</i>	1.900 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Fitness- og spinningfaciliteter - Kampsportslokale - Café (Klublokale) - Nabo til Gyvelhøjskolen - Nabo til Klank efterskole
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Håndbold - Badminton - Boksning - Gymnastik - Begivenheder (nytårskoncert f.eks.) - Kampsport - Skole
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Galten FS - Gyvelhøjskolen - Galten BK
<i>Funktionalitet</i>	Hallen har en god funktionalitet, og vil i forbindelse med AVK hallens brug, blive brugt primært af ovenstående brugere.
<i>Beskaffenhed</i>	Hallen er velholdt og fremtræder i god stand. Omlædningsrum og depot rum er renoveret i forbindelse med en brand
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen ligger centralt i Galten, har gode P forhold
<i>Bemærkninger</i>	Hallen vil blive harpiksfri

Gyvelhøjskolen

<i>Adresse</i>	Røddikvej 20, 8660
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Gyvelhøjskolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Diverse større fællesområder og samlingsale - Boldbaner - Mindre motorikrum - Nabo til Galten Hallen - Nabo til Klank efterskole
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Gymnastik
<i>Brugere</i>	
<i>Funktionalitet</i>	Omklædningsrum med badekabiner
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	
<i>Bemærkninger</i>	

Klank Efterskole

<i>Adresse</i>	Skolevej 70, 8464
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Selvejende
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dansehal - Sy kunst- og billedkunstværksted - Cykelværksted - Musiklokale og – studie - Styrketræningslokale - Stald til skolens heste - Ridehal - Nabo til Gyvelhøjskolen
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Gymnastik
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Elever på efterskolen - Enkelte lokale foreninger
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	Klank Efterskole ligger i Galten ved Motorvejen mellem Århus og Silkeborg. Der er gode busforbindelser i begge retninger. Bussen holder lige uden for døren.
<i>Bemærkninger</i>	Efterskolen bytter af og til tider i deres egen hal med tider i Galten Hallen

Klank Hallen

<i>Adresse</i>	Baunevej 11, 8464
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	2000 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Boldbaner (både græs, grus og asfalt) - Petanque - Klubfaciliteter - Mødelokale - Under 500m fra Skovby Skolens faciliteter
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Håndbold - Badminton - Fodbold - Bordtennis
<i>Brugere</i>	- Lokale foreninger
<i>Funktionalitet</i>	Hallen er bygget som en træningshal, og har en god funktionalitet i forhold til de idrætter der udøves
<i>Beskaffenhed</i>	Hallen fremtræder pæn og velholdt, enkelte omklædningsrum er af ældre dato
<i>Tilgængelighed</i>	Idrætsanlægget på Klank, lider under dårlige P forhold, gode stiforbindelser til nærliggende boligområder
<i>Bemærkninger</i>	Byggeriet af hal 2 (AVK-Hallen) er, efter denne undersøgelse blev fortaget, afsluttet og hallen er taget i brug. AVK-Hallen er en 1348 kvadratmeter store hal med plads til 800 tilskuere, samt udvidet foyer-område, et større gangareal og nye mødefaciliteter.

Skovby Hallen

<i>Adresse</i>	Skråvejen 1 – 3. 8464 Skovby
<i>Opførelsesår</i>	1974
<i>Areal</i>	Ca. 800 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Skovby skolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Fitnessfaciliteter – Diverse boldbaner (græs, grus, asfalt, bande og basket) – Mindre atletikanlæg
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Skole (primært) – Badminton – Fodbold – Gymnastik – Aktivitet for mennesker med handicap – Stort håndbold stævne som strækker sig over 3 dage en gang om året
<i>Brugere</i>	Skolen (hverdage: kl. 8 – 15) i fra er det klubber og handicappet (hverdage: kl. 15 – 17) badminton og gymnastik (hverdage: kl. 17 – 22) lørdag Fodbold (lørdag) Borgere (øvrige tider)
<i>Funktionalitet</i>	Hallen er asymmetrisk 8 m høj, lyd og akustik er fin, lysforholdene i hallen er fine, Der er ingen mødelokaler eller cafeteria.
<i>Beskaffenhed</i>	Der findes redskaber til gymnastik og boldspil er ok stand, omklædningsrum virker, men er slidte efter 39 års brug. Varmesystemet og udsugning er fint. Hvad angår bygningen så trænger den til vedligeholdelse. Omklædningsrummene er slidte, taget er ikke helt tæt, så til tider drypper der vand ned i omklædningsrummene.
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen ligger i forbindelse med skolen og derfor adgang til gode P forhold ligesom offentlig transport og stisystemer er ok. Der er adgang for handicappede til hallen men ikke toilet.
<i>Bemærkninger</i>	

Stjær Hallen

<i>Adresse</i>	Stjærvej 100, 8464
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	1.220 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Tennisbane – Petanquebane – Boldbaner
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Skole – Håndbold – Gymnastik – Badminton
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Skole – Lokale foreninger
<i>Funktionalitet</i>	Hallen er en regulær skolehal med begrænset arealer til andre aktiviteter.
<i>Beskaffenhed</i>	Omskiftningssalene er små men rimelig velholdte.
<i>Tilgængelighed</i>	Anlægget er placeret i et relativt tyndt befolket område, og det vil typisk kræve en egen transport, at benytte det i ydertimerne
<i>Bemærkninger</i>	Der planlægges en udbygning af hallen

Herskindhallen

<i>Adresse</i>	Ladingvej 16, Herskind, 8464 Galten
<i>Opførelsesår</i>	Boldbanerne i 1981, Klubhus & omklædningsfaciliteter i 2000, Hallen i 2005
<i>Areal</i>	Hallen, 792 m ² , Boldbaner m.m. ca. 12.000 m ² , P-plads ca. 1.500 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal ejet
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Boldbaner – Skolefaciliteter
<i>Anvendelse</i>	– Badminton – Gymnastik – Fodbold – Basketball – Skole – SFO
<i>Brugere</i>	– Skolen + SFO (kl. 08.00 – 16.00) – Herskind Boldklub (kl. 16.00 – 22.00) – FC Langelinie (kl. 16.00 – 22.00)
<i>Funktionalitet</i>	Da det kun er en 3/5 del hal, hvilket sætter visse begrænsninger ift. f.eks. fodboldstævner i hallen.
<i>Beskaffenhed</i>	Generelt i god stand, dog er varmestyringen (gulvvarme) nedslidt. Der kan ikke længere skaffes reservedele til det.
<i>Tilgængelighed</i>	Der er offentlig transport med "dårlige" køretider, bussen holder ca. 700m fra hallen. Rimelige P-forhold ved hallen og cykelsti fra landevejen til hallen.
<i>Bemærkninger</i>	<i>"Da det kun er en 3/5-del hal, er vi afskåret fra, at holde stævner i hallen. JBU har flere gange rettet henv. ang. Lån af hallen til bl.a. fodboldstævner, men har takket nej, da det ikke er en hel hal! Hallen ville virkelig kunne blive et omdrejningspunkt i Herskind, hvis vi en dag fik en hel hal!"</i>

Den fri Hestehaveskole

<i>Adresse</i>	Langelinie 40, 8464
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Selvejende
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mindre hal - Boldbaner - Mindre atletikanlæg
<i>Anvendelse</i>	- Skole
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Den fri Hestehaveskole - Natur-SFO'en - Naturbørnehaven Følfod - Lokale foreninger
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	
<i>Bemærkninger</i>	

Ry Hallerne

<i>Adresse</i>	Thorsvej 32, 8680 Ry
<i>Opførelsesår</i>	Hal A (1969 renoveret i 1998) Hal B (1984) Hal C (2005)
<i>Areal</i>	4.900 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende institution
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - To fulde idrætshaller - Mindre hal - Aktivitetslokale - Café - Mødelokaler - Motionscenter med fitness - Styrketræning - Indoor cycling (spinning) - Udendørs fitnessfaciliteter - Tennisanlæg - Fodboldbaner - Multibane (forår 2014) - Petanquebaner - Strandhåndboldbane - Idrætslegeplads (PulsParken Ry)
<i>Anvendelse</i>	Håndbold, badminton, volleyball, gymnastik, basket, floorball, skoleidræt, indefodbold, ældreidræt, aerobic, zumba, aftenskole (Yoga, pilates, rygtræning mv.), børnehvideidræt, skoleklub (idræt), socialpsykiatri (idræt), bordtennisstævner, dansestævner, naturfagsmaraton, vælgermøder, kommunal- og folketingsvalg, bankospil, generalforsamlinger.
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Børnehaver - Skoler, Skoleklub - Badmintonforeninger - Gymnastikforening - Håndboldklub - Volleyklub - Floorballklub - Basketklub - Motionsklub - Socialpsykiatrien - Aftenskoler - Aerobic/zumba (firma- og familieidræt)

<i>Funktionalitet</i>	<p>Hal A: 21,0mx43,4m i gulvdimensioner, 9 m til kip (loftshøjde) ca. 500 tilskuerpladser (siddende) ca. 300 ståpladser. Max. publikum 800 personer. Opstregtet til: -håndbold (1 stor bane og 3 små baner på tværs) -badminton (5 baner) -volley (1 kampbane på langs og 3 baner på tværs)</p> <p>Hal B: 22,0mx43,4m (gulv) 9 m til kip (loftshøjde), bænke med plads til ca. 150 personer. Max. publikum 400 personer. Opstregtet til: -håndbold (1 stor bane og 3 små baner på tværs) -badminton (6 baner) -volley (1 bane på tværs) -basket (1 stor bane og 2 baner på tværs)</p> <p>Hal C: 18,0mx24,6m (gulv) 9 m til kip (loftshøjde), ingen tilskuerpladser. Max. publikum 800 personer. Opstregtet til: -håndbold (1 stor bane og 2 små baner på tværs) -badminton (2 baner) -volley (1 bane)</p> <p>Aktiviteslokale: Ca. 7,0mx15,0m (gulv) udstyret med spejlvægge og en barre. Velegnet til dans, yoga, rygtræning mv.</p> <p>Cafe: Plads til 85 siddende/spisende gæster.</p> <p>Mødelokaler: 2 stk. med plads til ca. 50 personer og ca. 20 personer.</p> <p>Motionscenter: Fitnesslokale, styrketræningslokale, indoor cycling (spinning) og udefitnessanlæg.</p> <p>Omkklædningsrum: 11 stk. heraf 1 til dommere.</p>
<i>Beskaffenhed</i>	Veludstyret idrætscenter i god vedligeholdelsesmæssig stand. Rigtig mange udendørs tilbud i området omkring hallerne.
<i>Tilgængelighed</i>	Placeret i nordøstligt byområde mellem centrum og Kildebjerg Ry - tæt på rekreative områder (Knudsø, Knudhule og Siim Skov). Flere cykel- og gangstier direkte til hallerne, som dermed er forbundet med både Kildebjerg Ry, villaområder og Knudsø.
<i>Bemærkninger</i>	Der planlægges pt. en udvidelse af anlægget med en hel hal, springgravs- og trampolinfaciliteter samt nyt indgangsparti og cafe. Adgangsvejen for biler søges ændret, således at adgang fra Thorsvej i fremtiden kun bliver for fodgængere og cyklister. Der arbejdes med planer om fremtidig adgang for bilister via "en fjerde finger" i rundkørslen ved Skanderborgvej/Brunhøjvej med tilhørende udbygning af p-pladser langs denne nye tilkørselsvej.

Mølleskolen

<i>Adresse</i>	Skanderborgvej 50, 8680
<i>Opførelsesår</i>	Gennemrenoveret og udbygget i 2001-2004
<i>Areal</i>	Ca. 400 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Mølleskolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Idrætssal - Almindelig gymnastiksal - Motorikrum - Banebane
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Judo - Bordtennis - Gymnastik
<i>Brugere</i>	
<i>Funktionalitet</i>	Trampoliner
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	Mølleskolen ligger ud mod Skanderborgvej med tæt trafik. Der er en P-plads i tilknytning til skolen. Der er afsætningsplader i nærheden, hvor man kan holde ind i forbindelse med opsamling og aflevering.
<i>Bemærkninger</i>	

Knudsøskole

<i>Adresse</i>	Tulstrupvej 80, 8680
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Knudsøskole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Boldbaner
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Badminton - Zumba
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skolen - Lokale foreninger - Private
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	Fire busruter til og fra Knudsøskolen
<i>Bemærkninger</i>	

Aktivitetshallen Gl. Rye

<i>Adresse</i>	Nyvej 1, Gl. Rye, 8680 Ry
<i>Opførelsesår</i>	1997
<i>Areal</i>	1222 m ² (inkl. Gangarealer) Hallens gulvareal er ca. 960 m ² . Fuld håndboldbane 20x40 m + div.
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Gl. Rye Skole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tennisbane - Boldbaner - Bandedbane - Mellemstore lokaler og sale på Gl. Rye skole - Hallen er bygget sammen med den lokale idrætsforenings klubhus
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - SFO/KLUB - Håndbold - Badminton - Gymnastik - Fodbold - Koncerter - Skoleteater
<i>Brugere</i>	<p>Skole (kl. 8-15)</p> <p>SFO/klub (kl. 8-15)</p> <p>Den lokale idrætsforenings hold (kl. 15 – 22)</p>
<i>Funktionalitet</i>	<p>Hallen kan deles op i to sale hal A og B, ved hjælp af nedsænkkelig støjdæmpende væg. Hal A svarende til to badmintonbaner, hal B tre badmintonbaner.</p> <p>Hallen har en fin akustik – især hal A er velegnet til koncertbrug.</p> <p>Redskabsrum med plads til redskaber og haludstyr.</p> <p>Omkładning i kælderen. Toiletter (inkl. handicaptoilet) i niveau med hallen.</p>
<i>Beskaffenhed</i>	<p>Generelt er hallen i god stand. Det olierede parketgulv er slidt og forventes skiftet eller repareret.</p> <p>Skiftende fugtighed i hallen/under gulvet har været årsag til at gulvet i perioder har bulet flere steder, og at der er mange revner i parketgulvet.</p>
<i>Tilgængelighed</i>	<p>I tilknytning til Gl. Rye Skole.</p> <p>Adgang til hallen via kældergang/ omklådning.</p> <p>Ved større arrangementer mangler der tilstrækkelige parkeringsfaciliteter.</p>
<i>Bemærkninger</i>	Der er banded til opstilling omkring hele håndboldbanen til indfodbold.

Veng skole og børnehus

<i>Adresse</i>	Søballevej 2, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1954
<i>Areal</i>	120 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Veng skole og børnehus)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Gymnastiksal – Borgernes Hus i Veng
<i>Anvendelse</i>	– Skole – Gymnastik
<i>Brugere</i>	Skole/SFO/børnehave (kl. 8-17) Gymnastik 4 timer (mandag, tirsdag og onsdag)
<i>Funktionalitet</i>	Salens lyd og akustik dårlig.
<i>Beskaftethed</i>	Lyddæmpning tiltrængt, gulvet slidt.
<i>Tilgængelighed</i>	Skolen er placeret mellem 7 landsbyer og det vil typisk kræve en egen transport at benytter anlægget i ydertimerne
<i>Bemærkninger</i>	

Niels Ebbesen skolen

<i>Adresse</i>	Højvangens Torv 4, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1973
<i>Areal</i>	Ca. 3.000 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Niels Ebbesen skolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Hal - Gymnastiksal - Teatersal - Boldbaner (græs og grus) - Klublokaler - Nabo til Skanderborg Gymnasium
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Håndbold - Badminton - Basket - Fodbold
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - HI Skanderborg - Skanderborg håndbold - Stilling IF - FC Skanderborg
<i>Funktionalitet</i>	Gulvet er slidt
<i>Beskaffenhed</i>	Slidt
<i>Tilgængelighed</i>	God, hallen ligger er en del af campus og der er derfor gode transport muligheder samt gode P-forhold
<i>Bemærkninger</i>	

Morten Børup Skolen

<i>Adresse</i>	Møllegade 45, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1956
<i>Areal</i>	182 m ² , 5 m til loft
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Morten Børup Skolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Gymnastiksal – Morten Børup Hallen
<i>Anvendelse</i>	– Gymnastik
<i>Brugere</i>	Skolen (kl. 8-16) Diverse fritidsbrugere
<i>Funktionalitet</i>	Ingen bånd og mål.
<i>Beskaffenhed</i>	Meget slidt.
<i>Tilgængelighed</i>	Beliggende i Skanderborg Midtby. Offentlig transport i nærheden. Ingen handicapadgang.
<i>Bemærkninger</i>	Ikke opdelte badeforhold.

Morten Børup Hallen

<i>Adresse</i>	Morten Børupsvej 3, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1965
<i>Areal</i>	3.400 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Gymnastiksal – Styrketræningsfaciliteter – Motionslokale – Billardkælder – Skydekælder – VIP-klublokaler – Mødelokale – Cafeteria – Nabo til Morten Børup skolen
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Håndbold – Badminton – Gymnastik – Billard – Skydning – Selvforsvar
<i>Brugere</i>	
<i>Funktionalitet</i>	Ca. 300 siddepladser samt ca. 150 stå pladser
<i>Beskaffenhed</i>	Hallen er tidstypisk og opført som skolehal, hvilket betyder at der ikke er depotplads af væsentlig størrelse. Servicebygningen, der omfatter omklædningsdelen og cafeteria, mødelokaler, toiletter er bygget i forskudt plan i forhold til hal og gymnastiksal. Dette gør tilgængeligheden i forhold til de enkelte lokaler vanskelig, da alt som sådan skal flyttes op og ned af trapper. Omklædningsrummene er store og funktionelle, men bør renoveres. Cafeteria delen er ny etableret i 2009 og er velfungerende og har en kapacitet der svarer til benyttelsen af hallen. Der leveres ikke mad ud af huset. VIP lokalet er med vinduer til hallen og kan deles i 2 lige store rum med hver sin adgang.
<i>Tilgængelighed</i>	Morten Børup hallen ligger i centrum af Skanderborg og lider af manglen på p- pladser til både den daglige brug samt i forbindelse med arrangementer. Morten Børup skolens skolegårde benyttes som p- pladser udenfor skoletiden. Der er opført handicaprampe med adgang direkte fra skolegården til hallen. Der er ikke yderligere handicap faciliteter i hallen.
<i>Bemærkninger</i>	

Hørning Hallen

<i>Adresse</i>	Toftevej 53f, 8362 Hørning
<i>Opførelsesår</i>	Opført ca. år 1973 Ombygget og udbygget ca. år 2008 med mindre hal, sal og ny café- område.
<i>Areal</i>	3900 m ² (ikke kontrolleret)
<i>Ejerform</i>	Selvejende
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mindre hal/sal "Dybet" - Sal ("Trapezen") - Fitness- og spinningfaciliteter - Cafeteria - Bandedbane - Boldbaner (græs og grus (grus ændres til kunstgræs i 2014/15)) - Nabo til Højboskolen - Nabo til børneinstitutionen Universet
<i>Anvendelse</i>	<p>Håndbold Badminton Fitness, Spinning Floorball Gymnastik Dans Bordtennis Fodbold, Skoler Dagplejer, Børneinstitutioner SFO Messer, Foredrag</p>
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Fitness (Kl. 5.30 - 15) - Badminton (Kl. 5.30 - 15) - Spinning (Kl. 5.30 - 15) - Skoler (Kl. 5.30 - 15) - Dagplejer (Kl. 5.30 - 15) - Børneinstitutioner (Kl. 5.30 - 15) - SFO (Kl. 5.30 - 15) - Håndbold (Kl. 15 - 23) - Badminton (Kl. 15 - 23) - Fitness (Kl. 15 - 23) - Spinning (Kl. 15 - 23) - Floorball (Kl. 15 - 23) - Gymnastik (Kl. 15 - 23) - Bordtennis (Kl. 15 - 23) - Fodbold (Kl. 15 - 23) <p>Anlægget bliver brugt flittigt på alle tidspunkter og der er generelt ingen ledige timer til nye aktiviteter/foreninger.</p>

<p><i>Funktionalitet</i></p>	<p>Hallen kan ikke lukkes af, da der er direkte adgang fra foyerområde. Dette giver nogle lydæssige og træk problemer. Halgulvet er slidt og trænger til udskiftning. På grund af manglende depoter, står der meget udstyr i selve hallen.</p> <p>"Dybet" (lille sal) har begrænsninger, da den ikke er bygget i officielle mål for brug til håndbold og floorball. Der er ikke mulighed for at lukke af i forhold til foyerområde. Dette giver store lydæssige problemstillinger. Har store vinduer til det fri, som kan give lysmæssige problemer for badminton. Gulvet er ikke helt plant, hvilket giver rengøringsproblemer.</p> <p>Salen "Trapezen" har runde hjørner, hvilket er uhensigtsmæssigt for bordtennis, hvor der opstilles bånd omkring banen.</p> <p>Alle lokaliteter og faciliteter har høj belægningsprocent. Mødelokale bliver ligeledes brugt til sportsaktiviteter, da der ikke er plads andre steder.</p> <p>Der er få mødefaciliteter og arealer til mindre foreningsmøder. Caféen stiller faciliteter til rådighed, men det medfører mindre plads til café-gæster.</p> <p>Der er adgang til udvendige boldbaner direkte fra caféen. Dette giver om vinteren kulde- og trækproblemer.</p> <p>Hovedindgangen er ikke tæt eller funktionel ved den store trafik. Der er ofte direkte åben til det fri, hvilket om vinteren giver store kulde- og trækproblemer helt ind i selve hallen.</p> <p>De omkring liggende boldbaner skal løbende vedligeholdes. Tribune til fodboldbane bør flyttes og/eller renoveres. Grusbanen ændres til kunststofbane snarest.</p>
<p><i>Beskaffenhed</i></p>	<p>Anlæggets overordnede stand er fin, men alderen gør også, at det skal vedligeholdes og renoveres løbende. Problemer med kulde og træk pga. dårlige adgangsforhold. Eksisterende halgulv skal udskiftes inden for en kort tidsperiode. Gulvet i salen "Dybet" er svært at rengøre pga. ujævnheder.</p> <p>Manglende lukning mellem "Dybet" og hallen til foyerområdet gør, at temperaturen er ens. Der kunne være besparelser ved at have lavere temperatur i "Dybet" og hallen end selve foyeren. Varmeanlægget trænger til gennemgang.</p>
<p><i>Tilgængelighed</i></p>	<p>Anlægget er placeret nordøst i Skanderborg Kommune. Der er parkeringsplads foran hallen sammen med Højboskolen. Denne er ofte fyldt pga. de mange aktiviteter i området, hvilket kan medføre trafikale problemer. Det er let at komme til hallen både på som gående, cyklist og bilist. Der er ikke direkte busforbindelse til anlægget, men i rimelig gå afstand.</p>
<p><i>Bemærkninger</i></p>	<p><i>"Der er så stor udvikling af kultur og idrætsaktiviteter i Hørning, at de nuværende faciliteter overhovedet ikke er tilstrækkelige. Flere foreninger kan ikke komme ind i hallen eller få de timer, som ønskes.</i></p> <p><i>Byens størrelse gør alene, at der burde være yderligere 3 idrætshaller i byen – sammenlignet med befolkningstætheden i resten af Skanderborg Kommune.</i></p> <p><i>Den seneste lokaleindretning for ca. 5 år siden tilgodeså eksempelvis ikke holdidrætten, som er i kraftig udvikling. Dette gør, at ideerne til faciliteterne ikke kommer til deres ret. Derfor er det vigtigt med en kraftig udbygning med idrætshaller og lokalefaciliteter til fitness m.m.</i></p> <p><i>Der er planlagt en udbygning af anlægget, men de økonomiske rammer fra kommunen gør, at man ikke kan bygge, så nuværende behov kan dækkes. Man kan komme til at bygge for småt og forkert, hvis der ikke bevilliges yderligere ressourcer. Der håbes på en hurtig afklaring.</i></p> <p><i>Der er meget stor risiko for, at flere foreninger skal stoppe tilgangen af medlemmer eller finde andre lokaler, hvis nye faciliteter ikke skabes nu.</i></p> <p><i>Med en så stor belægningsprocent af nuværende arealer, bliver det ligeledes svært at se hvordan man i Kommunen vil opfylde Skolereformen, når faciliteterne ikke er tilstede.</i></p> <p><i>Der er ligeledes planlagt flere aktiviteter i forbindelse med de grønne arealer omkring hallen og den nærliggende skole. Dette arbejde forventer vi os meget af, da det kan give nye og spændende muligheder for flere udendørs aktiviteter og nuværende brugere af hallen."</i></p> <p><i>"Der er ønske om yderligere faciliteter i form af ekstra hal i fuld håndboldbane-størrelse og nyt motionscenter til over 1000 brugere. Et stort behov for depotrum og mødelokaler, samt ønske om gymnastikfaciliteter (springgrav)."</i></p>

Højboskolen

<i>Adresse</i>	Toftevej 53b, 8362
<i>Opførelsesår</i>	1975
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Højboskolen)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal - Boldbaner - Mindre atletikanlæg - Mindre skateranlæg - Nabo til Hørning Hallen
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Gymnastik
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Børn - Godkendte foreninger under Skanderborg Kommune
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	Der er cykelsti næsten til skolen, bus forbindelse ca. 300 m., andre bus-/togforbindelser ca. 1 km. Der er helt nyt "vej-bump"-anlæg lige udenfor skolen til at sænke farten på trafikken.
<i>Bemærkninger</i>	

Ejer Baunehøjskolen

<i>Adresse</i>	Risvej 28a, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1993
<i>Areal</i>	Ca. 800 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Ejer Baunehøjskole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Hal - Boldbaner - Idrætslegeplads - Skydeklub i kælder - Udendørs skydebane langs motorvejen - Udendørs vollybane - Udendørs petanquebaner - Multibane i skolegård
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Håndbold - Badminton
<i>Brugere</i>	
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	Hallen fremtræder lidt slidt
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen ligger tæt på motorvej til og fra kørsler, lidt dårlige parkerings forhold i forbindelse med stævner og lign.
<i>Bemærkninger</i>	I forbindelse med hallen er der i 2013 bygget en daginstitution og der er derfor mulighed for synergi i forbindelse med denne.

Skanderborg Realskoles hal

<i>Adresse</i>	Adelgade 129, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1988
<i>Areal</i>	800 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende (Skanderborg Realskole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Mindre hal
<i>Anvendelse</i>	– Skole – Badminton – Floorball – Basketball
<i>Brugere</i>	– Skole – SFO – Lokale foreninger
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	
<i>Bemærkninger</i>	

Bjedstrup Skole

<i>Adresse</i>	Bjedstrupvej 1, 8660
<i>Opførelsesår</i>	Multihallen i 2000
<i>Areal</i>	Ca 300 m ²
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Bjedstrup Skole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Kvadratisk multihal
<i>Anvendelse</i>	– Skole – Gymnastik – Badminton – Spring – Foredrag – Folkedans
<i>Brugere</i>	– Skole – SFO/ungdomsklub – Dagpleje – Børnehave – Idrætsforening – Aftenhøjskole – Folkedanserforening
<i>Funktionalitet</i>	Multifunktionel med scenekarnap
<i>Beskaffenhed</i>	God
<i>Tilgængelighed</i>	Eget alarmsystem og indgang - let
<i>Bemærkninger</i>	

Voerladegaard Multisal

<i>Adresse</i>	Tyndeledet 5, 8660
<i>Opførelsesår</i>	2013
<i>Areal</i>	Ca. 920 m ²
<i>Ejerform</i>	Selvejende
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Voerladegaard Skole - Møderum
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Lokaleforeninger
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skole - Lokaleforeninger
<i>Funktionalitet</i>	Hallen har en foldevæg, der deler Multisalen i 2/5 og 3/5.
<i>Beskaffenhed</i>	Ny
<i>Tilgængelighed</i>	Hallen ligger i tilknytning til Voerladegård Skole, på samme adresse. Parkering foregår på P-pladsen ved Klostermøllevvej, vest for Multisalen. Kun handicapparker- ing er tilladt på Tyndeledet.
<i>Bemærkninger</i>	

Hylke skole

<i>Adresse</i>	Hylkevej 56, 8660
<i>Opførelsesår</i>	1910
<i>Areal</i>	84 m ² gymnastiksal og tre fodboldbaner udendørs
<i>Ejerform</i>	Kommunal (Verring Skole)
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Gymnastiksal
<i>Anvendelse</i>	– Skole – Gymnastik – Spinning
<i>Brugere</i>	– Skole – SFO – HUGIN (Hylke Ungdoms og gymnastikforening)
<i>Funktionalitet</i>	Nedslidt, men nyt gulv
<i>Beskaffenhed</i>	Mangler udluftning og istandsættelse af vægge, loft og vinduer. Der er tre omklædningsrum med bademuligheder af rimelig standard.
<i>Tilgængelighed</i>	Parkering og indgang i stueplan
<i>Bemærkninger</i>	

Svømmesal, Sølund varmtvandsbassin

<i>Adresse</i>	Dyrehaven 10, 8660
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Motionscenter - Sanserum - Kursusafdeling - Café - 13 meget selvstændige bo-afdelinger med en fælles servicetilbud som bl.a. aktivitetscenter og sundhedsafdeling
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Motion - Træning
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Sølunds beboere (i dagtimerne) - Træning af gravide (tidligt om morgenen og sidst på dagen) - Babysvømning (tidligt om morgenen og sidst på dagen) - Gigtforeningen (tidligt om morgenen og sidst på dagen) - Andre boformer (tidligt om morgenen og sidst på dagen)
<i>Funktionalitet</i>	6x12 meter, 1,40 meter dybt og 33 grader varmt. På grund af temperaturen, størrelsen og det flade gulv i bassinet er det lige ideelt til leg, gymnastik, svømning og træning
<i>Beskaffenhed</i>	
<i>Tilgængelighed</i>	
<i>Bemærkninger</i>	

Bakkeskolen gymnastiksal

<i>Adresse</i>	Skolevej 2, 8362 Hørning
<i>Opførelsesår</i>	Ca. 1970
<i>Areal</i>	Salens mål er 11,6 x 20 meter
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	– Skolen – Mindre gymnastiksal
<i>Anvendelse</i>	– Gymnastik – Badminton – Skolefest – Fællessang (et enkelt gang om året)
<i>Brugere</i>	– Skolen (kl. 8-16) – Skanderborg Produktionsskole (kl. 8-16) – HIF (Hørning Idrætsforening, gymnastik og badminton) (kl. 16 – 22)
<i>Funktionalitet</i>	Salen er velegnet til gymnastik og badminton. Rummet har dårlig akustik. Salens max antal er på 225 pers.
<i>Beskaffenhed</i>	Selve salen er velholdt, men med gammelt omklædnings- og baderum og kun med et toilet – intet handikaptoilet
<i>Tilgængelighed</i>	Det er nemt at komme til salen – tæt på bus og tog. Ingen handikaptoilet – men man kan komme ind med en kørestol dog ikke ad den "almindelige" indgang da der er trapper. 10 parkeringspladser – benyttes af brugere til gymnastik- og svømmesal.
<i>Bemærkninger</i>	

Bakkeskolens svømmesal

<i>Adresse</i>	Skolevej 2, 8362 Hørning
<i>Opførelsesår</i>	Ca. 1970
<i>Areal</i>	Bassin størrelse 16 X 10,5 m
<i>Ejerform</i>	Kommunal
<i>Nærliggende/tilknyttede faciliteter</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnastiksal (er beskrevet ovenfor) - Mindre sal.
<i>Anvendelse</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Idrætsforening - Skole - SFO - Andre skoler i kommunen benytter også svømmesalen
<i>Brugere</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skolen (kl. 8 – 16) - SFO (kl. 8 – 16) - HIF svømmeafdeling (efter kl. 16, samt lørdag og søndag ml. 8 og 17 – de har ca. 800 brugere)
<i>Funktionalitet</i>	
<i>Beskaffenhed</i>	Dameomklædning trænger til at blive renoveret. Svømmesalslokalet blev renoveret for 5 år siden – bassinet er i oprindelig stand.
<i>Tilgængelighed</i>	Tæt på bus og tog. Intet handicap toilet – men gode adgangsforhold for kørestole. 10 parkeringspladser – benyttes af brugere til gymnastik- og svømmesal.
<i>Bemærkninger</i>	

Serien MOVEMENTS

Se de tidligere udgivelser i rapportserien på CISC's hjemmeside: www.sdu.dk/cisc

- 2014:4 Kurt Lüders: Sprækker i ADHD-diskursen.
- 2014:3 Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: Brugerundersøgelse af AquaPunkt-vandtræning.
- 2014:2 Bjarne Ibsen: 10 års forskning i bevægelser - CISC 2004-2014: Staturrapport for Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund - baggrund, undersøgelser og publikationer.
- 2014:1 Anna Staal: Unge, idræt og recovery: Evaluering af udviklingsprojekt om dræt for sindslidende.
- 2013:12 Maja Ahler: Lars Legemester og HandiLeg.
- 2013:11 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Klaus Levinsen: Kontinuitet og forandring i foreningslivet: Analyser af foreningslivets udbredelse, sammensætning og karakteristika i 00'erne.
- 2013:9 Peter Mindegaard, Bjarne Ibsen, Anne-Merete Kissow og Jan Sau Johansen: Brugerundersøgelse af undervisning i varmtvandsbassin.
- 2013:8 Sigrid Alison Rytz, Lars Elbæk og Bjarne Ibsen: Matematik- og læsetræning i en fodboldklub: Evaluering af Projekt Helhed i B 1909.
- 2013:7 Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling'
- 2013:6 Michael Fehsenfeld, Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: YOUR GAM3: Gadeidræt i udsatte boligområder.
- 2013:5 Jan Toftegaard Støckel: Fysisk aktivitet i skolefritidsordninger: En analyse af institutionsstrukturer og kulturer under forandring.
- 2013:4 Kurt Lüders og Ejgil Jespersen: Idrætsdeltagelse blandt unge voksne med sindslidelser.
- 2013:3 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.
- 2013:2 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Anbragte Børn i Bevægelse.
- 2013:1 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Lau Tofft-Jørgensen: Fritidsfaciliteterne i Fredensborg Kommune.
- 2012:17 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Naturparken Mellem Bakkedrag og Dalstrøg - Evaluering af en omdannet græsmark ved boligbebyggelse i Sønderborg.
- 2012:16 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: En Voldsom Omvej - Evaluering af en omdannet støjvold i Solrød.
- 2012:15 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Pixlpark - En Digital Legeplads - Evaluering af en omdannet plads i en ny bydel i Roskilde.
- 2012:14 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Et bevægelseksperimentarium - Evaluering af en omdannet park ved Sundhedscentret i Nykøbing Sjælland.
- 2012:13 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Sidesporet - Evaluering af en omdannet asfaltplads ved Nørre Aaby station.
- 2012:12 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Opfordring til udfordring - Evaluering af omdannede restarealer i Kolding Bycentrum.
- 2012:11 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Byens Arena - Evaluering af en omdannet parkeringsplads ved boligbebyggelse i Høje Gladsaxe.

- 2012:10 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Dronningens Bastion - Evaluering af en omdannet bastion på et historisk voldanlæg i Fredericia.
- 2012:9 Thomas Skovgaard, Kurt Lüders, Jesper von Seelen, Mette Munk Jensen, Bjarne Ibsen, Casper Due Nielsen og Tobias Marling: Svømning i den danske folkeskole.
- 2012:8 Bjarne Ibsen, Venka Simovska og Henrik M. Larsen: Tilgængelighed til og deltagelse i idræt blandt børn og unge på Vesterbro: Evaluering af DGI-byens børne- og ungeprojekt Go-Active.
- 2012:7 Bjarne Ibsen ... et al.: Idrættens outsiders - Inklusion eller eksklusion af vanskeligt stillede børn og unge i idræt: Evaluering af puljen til idræt for vanskeligt stillede børn og unge.
- 2012:6 Jan Arvidsen, Karen Dalgaard Pedersen og Søren Andkjær: Rum og rammer for Aktivt Udeliv: Et litteraturstudie om naturlige omgivers betydning for Aktivt Udeliv.
- 2012:5 Bjarne Ibsen: Human Resource Management for Volunteers in Sports Organisations in Europe.
- 2012:4 Charlotte Skau Pawlowski og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ - Bevægelse i lokalområdet: Kvalitativ analyse af den kommunale planlægnings- og implementeringsproces forbundet med projektet.
- 2012:3 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af projekt Grib Chancen.
- 2012:2 Louise Bæk Nielsen og Bjarne Ibsen: Idrætsdeltagelse og idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune.
- 2012:1 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af Greve Kommunes metodeudviklingsprojekt "MultiMinen" - For 6-8 årige børn med overvægt.
- 2011:6 Peter Lund Kristensen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben': Den kvantitative del - Vejle Kommune.
- 2011:5 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af 'Bevæg dig sund og glad: Et projekt i Esbjerg Kommune for overvægtige børn og deres familier.
- 2011:4 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering vedrørende projekt Idrætszen.
- 2011:3 Bjarne Ibsen og Louise Bæk Nielsen: Idræt og idrætsfaciliteter på Bornholm.
- 2011:2 Jakob Haahr og Søren Andkjær (red.): Muligheder og begrænsninger for friluftsliv: Konference rapport - artikler og abstracts.
- 2011:1 Ejgil Jespersen: Evaluering af Krop og Kontor forsøgsprojekter.
- 2010:7 Pernille Andreassen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben' - Vejle Kommune.
- 2010:6 Forskningsenheden for 'Bevægelse, Idræt og Samfund' (BIS): Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014.
- 2010:5 Bjarne Ibsen, Anne Mette Walmar Hansen og Eva Vennekilde: Ændringer i kommunal idætspolitik efter kommunalreformen.
- 2010:4 Karsten Østerlund: Gå i Gang: Slutevaluering.
- 2010:3 Lise Specht Petersen: Rum for idræt og leg på Vesterbro.
- 2010:2 Bjarne Ibsen og Carsten Hvid Larsen: Aktivitet eller idrætspolitisk arbejde? Frivilligt arbejde i DGI Vestsjælland og DGI Nordsjælland.
- 2010:1 Bjarne Ibsen, Jan Toftegaard Støckel og Charlotte Klinker: Børn og fysisk aktivitet på Vesterbro.
- 2009:7 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: København – en by i bevægelse: evaluering af Københavns Kommunes motionsstrategi.
- 2009:6 Ole Lund: Evaluering af projekt 'Sund Cirkel'.
- 2009:5 Carsten Hvid Larsen og Bjarne Ibsen: Frivilligt arbejde i Gigtforeningen.
- 2009:4 Ole Lund: Sund indskoling – evaluering af sundhedsfremmende indsatser i SFO og indskoling i Frederikshavn Kommune.

- 2009:3 Kirsten Kaya Roessler: Gruppesamtaler som psykologisk behandling af kroniske smerter: erfaringer fra projektet "Tilbage til arbejdet".
- 2009:2 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008.
- 2009:1 Ole Lund: Rend og Hop – Vi si'r stop: et sundhedsprojekts bestræbelser på at skabe bedre betingelser for det sunde liv i Varde Kommune.
- 2008:10 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Roskilde By.
- 2008:9 Per Jørgensen: Idrætspolitik i Gentofte Kommune gennem 100 år.
- 2008:8 Jens Høyer-Kruse, Malene Thøgersen, Jan Toftegaard Støckel og Bjarne Ibsen: Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet.
- 2008:7 Pernille Vibe Rasmussen: Foreninger og integration: Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune.
- 2008:6 Thomas Gjelstrup Bredahl: Ekstern evaluering af Motion på Recept i Frederiksberg Kommune: September 2007.
- 2008:5 Thomas Gjelstrup Bredahl: Evaluering af Motion på Recept i Nordjylland 2007.
- 2008:4 Jens Troelsen, Kirsten Kaya Roessler, Gert Nielsen og Mette Toftager: De bolignære områders betydning for sundhed: hvordan indvirker bolignære områder på sundheden? – og hvordan kan udformningen gøres bedre?
- 2008:3 Ole Lund og Pernille Andreassen: Gå i gang: evalueringsrapport.
- 2008:2 Jan Toftegaard Støckel (red.): Parallel leg eller integreret leg? – partnerskaber om børn, leg og bevægelse.
- 2008:1 Pernille Vibe Rasmussen og Kirsten Kaya Roessler: Stofmisbrug og fysisk aktivitet: Evaluering af "Krop og læring – Mere styr på eget liv".
- 2007:1 Bjarne Ibsen: Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007.